

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Osijek

KLASA: 041-01/20-10/26
URBROJ: 613-16-22-9
Osijek, 19. srpnja 2022.

Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti

**Gospodarenje komunalnim
otpadom
u trgovačkom društvu
Komunalac d.o.o. za
komunalno gospodarstvo,
Vukovar**

SADRŽAJ

stranica

PREDMET, SUBJEKT I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
PRAVNI I PLANSKI OKVIR GOSPODARENJA KOMUNALNIM OTPADOM	6
GOSPODARENJE KOMUNALNIM OTPADOM U TRGOVAČKOM DRUŠTVU KOMUNALAC D.O.O. ZA KOMUNALNO GOSPODARSTVO, VUKOVAR	10
Ostvarenje planskih ciljeva u gospodarenju komunalnim otpadom	14
Sakupljanje i zbrinjavanje komunalnog otpada	22
Financiranje sustava gospodarenja komunalnim otpadom	35
Evidentiranje i praćenje podataka o komunalnom otpadu	51
Nadzor postupanja s komunalnim otpadom	69
Izobrazno-informativne aktivnosti	72
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA KOMUNALNIM OTPADOM U TRGOVAČKOM DRUŠTVU KOMUNALAC D.O.O. ZA KOMUNALNO GOSPODARSTVO, VUKOVAR	75
OČITOVANJE TRGOVAČKOG DRUŠTVA KOMUNALAC D.O.O. ZA KOMUNALNO GOSPODARSTVO, VUKOVAR	79
Prilog 1 Podaci o vrsti i količini otpada te postupcima za koje je namijenjen, za otpad prikupljen u okviru javne usluge putem spremnika na javnim površinama i na obračunskom mjestu korisnika usluge za 2019. i 2020.	80
Prilog 2 Podaci o vrsti i količini otpada te postupcima za koje je namijenjen, za otpad prikupljen u reciklažnim dvorištima za 2019. i 2020.	81
Prilog 3 Podaci o vrsti i količini otpada te postupcima za koje je namijenjen, za otpad prikupljen u mobilnom reciklažnom dvorištu za 2019. i 2020.	82

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA KOMUNALNIM
OTPADOM U TRGOVAČKOM DRUŠTVU KOMUNALAC D.O.O. ZA KOMUNALNO
GOSPODARSTVO, VUKOVAR

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja komunalnim otpadom u trgovačkom društvu Komunalac d.o.o. za komunalno gospodarstvo, Vukovar (dalje u tekstu: Društvo).

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 31/19) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 30. studenoga 2020. do 19. srpnja 2022.

PREDMET, SUBJEKT I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti su aktivnosti Društva u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom.

Subjekt revizije je Društvo kao davatelj javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada i usluge povezane s javnom uslugom na području Grada Vukovara te općina Bogdanovci, Lovas i Tompojevci i upravitelj odlagališta Petrovačka dola na području Grada Vukovara. Osnivač Društva je Grad Vukovar.

Osnovni cilj revizije je ocijeniti učinkovitost aktivnosti Društva u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom u svrhu ispunjavanja preuzetih obveza na području pružanja usluge te ostvarenja planskih ciljeva u gospodarenju komunalnim otpadom.

Posebni ciljevi revizije su:

- provjeriti uspostavu pravnog i planskog okvira za učinkovito gospodarenje komunalnim otpadom u Društvu
- ocijeniti ostvarenje planskih ciljeva za gospodarenje otpadom u poslovanju Društva
- provjeriti uspostavu odgovarajućeg i transparentnog financiranja sustava gospodarenja komunalnim otpadom koji bi sve sudionike poticao na povećanje količina odvojeno prikupljenog komunalnog otpada
- ocijeniti uspostavu učinkovitog prikupljanja i praćenja podataka o komunalnom otpadu
- ocijeniti uspostavu učinkovitog nadzora nad gospodarenjem komunalnim otpadom
- provjeriti provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti građana u području gospodarenja komunalnim otpadom te transparentnost i javnu dostupnost podataka o komunalnom otpadu.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI), revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne revizijske dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje ciljeva revizije.

U fazi planiranja i pripreme za obavljanje revizije analizirana je pravna regulativa, javno objavljeni podaci o Društvu, podaci o komunalnom otpadu koje objavljuje Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (dalje u tekstu: Ministarstvo) te podaci o komunalnom otpadu objavljeni na mrežnim stranicama jedinice lokalne samouprave na čijem području Društvo obavlja javnu uslugu.

U provedbi postupaka revizije korištene su sljedeće metode:

- proučeni su i analizirani propisi te stručni i drugi dostupni materijali u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom
- analizirani su podaci iz izvješća o komunalnom otpadu, odlagalištima i odlaganju otpada koje objavljuje Ministarstvo i jedinica lokalne samouprave na čijem području Društvo obavlja javnu uslugu

- obavljen je uvid u informacijski sustav gospodarenja otpadom u Društvu i druge baze podataka te su analizirani navedeni podaci
- obavljani su sastanci / intervjui / elektronička prepiska s predstavnicima Društva
- na temelju odabranog uzorka provjerena je dokumentacija Društva u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom
- pribavljena su obrazloženja odgovornih osoba Društva o pojedinim aktivnostima u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja komunalnim otpadom u Društvu utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te poduzetih aktivnosti Društva u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom. Kriteriji su utvrđeni prema područjima revizije: pravni i planski okvir, ostvarenje planskih ciljeva, sakupljanje i zbrinjavanje komunalnog otpada, financiranje sustava gospodarenja komunalnim otpadom, evidentiranje i praćenje podataka o komunalnom otpadu, nadzor postupanja s komunalnim otpadom te izobrazno-informativne aktivnosti i javne objave podataka o komunalnom otpadu.

Okosnicu revizije činilo je glavno pitanje:

– **Je li gospodarenje komunalnim otpadom u Društvu učinkovito?**

Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća potpitanja:

- Je li poslovanje Društva uspostavljeno u skladu s pravnim i planskim okvirom?
- Je li poslovanje Društva uspostavljeno tako da omogućava ostvarenje planskih ciljeva?
- Je li uspostavljeno sakupljanje i zbrinjavanje komunalnog otpada u skladu s propisima?
- Je li financiranje sustava gospodarenja komunalnim otpadom uspostavljeno tako da sve sudionike potiče na povećanje količina odvojeno prikupljenog komunalnog otpada?
- Je li uspostavljeno učinkovito evidentiranje i praćenje podataka o komunalnom otpadu?
- Je li uspostavljen učinkovit nadzor postupanja s komunalnim otpadom?
- Provode li se izobrazno-informativne aktivnosti te objavljuju li se podaci o komunalnom otpadu na mrežnim stranicama Društva kako bi bili transparentni i javno dostupni?

U tablici broj 1 daju se kriteriji za ocjenu učinkovitosti gospodarenja komunalnim otpadom, prema područjima revizije.

Tablica broj 1

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti,
prema područjima revizije

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
1	2	
1.	Pravni i planski okvir gospodarenja komunalnim otpadom	<ul style="list-style-type: none"> ○ uspostavljen je pravni okvir gospodarenja komunalnim otpadom ○ doneseni su potrebni akti i planski dokumenti za uređenje sustava gospodarenja komunalnim otpadom ○ poslovnim planom Društva zasebno su planirane aktivnosti i ciljevi u vezi s gospodarenjem otpadom ○ utvrđeni su planski ciljevi u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom ○ ciljevi pridonose ostvarivanju ciljeva utvrđenih strateškim i planskim ciljevima na državnoj razini
2.	Ostvarenje ciljeva u gospodarenju komunalnim otpadom	<ul style="list-style-type: none"> ○ Društvo provodi mjere i aktivnosti predviđene planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave za koje je određeno kao nositelj ili sunositelj ○ planirane aktivnosti obavljaju se u skladu s utvrđenim rokovima ○ postižu se utvrđeni ciljevi gospodarenja komunalnim otpadom ○ Društvo donosi godišnje izvještaje o poslovanju Društva ○ u godišnjim izvještajima o poslovanju iskazani su podaci vezani za djelatnost gospodarenja komunalnim otpadom
3.	Sakupljanje i zbrinjavanje komunalnog otpada	<ul style="list-style-type: none"> ○ Društvo ispunjava propisane uvjete za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom ○ Društvo je ishodilo odgovarajuće dozvole za postupke gospodarenja otpadom ○ Društvo je upisano u propisane očevidnike za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom ○ obavljanje javne usluge utvrđeno je važećim ugovorom o koncesiji ○ Društvo obavlja javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada i uslugu povezanu s javnom uslugom na području jedinica lokalne samouprave za koje je odlukama predstavničkih tijela određeno za davatelja javne usluge ○ područje i način pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada utvrđeno je odlukama nadležnih tijela jedinica lokalne samouprave
4.	Financiranje sustava gospodarenja komunalnim otpadom	<ul style="list-style-type: none"> ○ cijena javne usluge utvrđena je na propisani način ○ prije primjene cjenika usluga pribavljena je suglasnost izvršnog tijela jedinice lokalne samouprave na koju se cjenik odnosi ○ u cijenu su uključeni troškovi nabave i održavanja opreme za prikupljanje otpada, prijevoza i obrade otpada, troškovi nastali radom reciklažnog dvorišta i mobilnog reciklažnog dvorišta, troškovi prijevoza i obrade glomaznog otpada koji se prikuplja u okviru javne usluge te vođenja propisanih evidencija i izvješćivanja u vezi s javnom uslugom ○ cijena usluge osigurava ekonomski održivo poslovanje Društva te sigurnost, redovitost i kvalitetu usluge ○ Društvo je osiguralo knjigovodstveno vjerodostojno praćenje prihoda i rashoda djelatnosti gospodarenja komunalnim otpadom i organizacijsko razdvajanje obavljanja djelatnosti ○ Društvo ostvaruje prihode od odvojeno prikupljenog otpada
5.	Evidentiranje i praćenje podataka o komunalnom otpadu	<ul style="list-style-type: none"> ○ Društvo sastavlja propisanu dokumentaciju o otpadu ○ Društvo vodi propisane evidencije o prikupljenom komunalnom otpadu i odvojeno prikupljenom komunalnom otpadu ○ vodi se elektronički Očevidnik o nastanku i tijeku otpada (e-ONTO) ○ podaci u dokumentaciji o otpadu su potpuni, točni i vjerodostojni ○ podaci o otpadu dostavljaju se na propisanim izvješćima nadležnim tijelima te su dokumentirani i kontrolirani

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
6.	Nadzor postupanja s komunalnim otpadom	<ul style="list-style-type: none"> ○ provodi se upravljački nadzor obavljanja svih postupaka gospodarenja otpadom sukladno dozvoli za gospodarenje otpadom ○ primjenjuju se upute za rad iz Elaborata gospodarenja otpadom i prati se njihova provedba ○ provodi se nadzor nad vođenjem dokumentacije o nastanku i tijeku otpada ○ provodi se nadzor nad dostavljanjem propisanih izvješća nadležnim tijelima
7.	Izobrazno-informativne aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> ○ Društvo provodi izobrazno-informativne aktivnosti u vezi s odvojenim prikupljanjem komunalnog otpada ○ izobrazno-informativne aktivnosti provode se kontinuirano i u dovoljnoj mjeri ○ prati se učinak provedbe izobrazno-informativnih aktivnosti ○ Društvo na svojim mrežnim stranicama objavljuje informacije o lokacijama reciklažnih dvorišta i mobilnih reciklažnih dvorišta po naseljima, lokacijama spremnika za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada postavljenim na javnoj površini te područjima u kojima se spremnici za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada izravno ustupaju korisniku usluge ○ na mrežnim stranicama Društva objavljena je poveznica na mrežne stranice Narodnih novina na kojima su objavljeni Zakon o održivom gospodarenju otpadom i Uredba o gospodarenju komunalnim otpadom ○ na mrežnim stranicama Društva objavljene su odluke jedinica lokalne samouprave o načinu pružanja javne usluge za lokalne jedinice na čijem području Društvo obavlja djelatnost ○ na mrežnim stranicama Društva objavljeni su cjenici usluga za područja pojedinih jedinica lokalne samouprave ○ na mrežnim stranicama Društva istaknuta je obavijest o načinu podnošenja prigovora sukladno obvezama iz posebnog propisa kojim se uređuje zaštita potrošača

Gospodarenje komunalnim otpadom u Društvu ocjenjuje se **učinkovitim**, ako je poslovanje Društva uspostavljeno u skladu s pravnim i planskim okvirom te omogućava ostvarenje planskih ciljeva, uspostavljeno je obavljanje djelatnosti sakupljanja i zbrinjavanja komunalnog otpada u skladu s propisima, financiranje sustava uspostavljeno je tako da sve sudionike potiče na povećanje količina odvojeno prikupljenog komunalnog otpada, uspostavljeno je evidentiranje i praćenje podataka o komunalnom otpadu i izvješćivanje, uspostavljen je učinkovit nadzor postupanja s komunalnim otpadom, provode se izobrazno-informativne aktivnosti te transparentno i javno objavljuju podaci o komunalnom otpadu na mrežnim stranicama Društva.

Gospodarenje komunalnim otpadom u Društvu ocjenjuje se **učinkovitim, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđeni određeni propusti koji ne utječu bitno na gospodarenje komunalnim otpadom.

Gospodarenje komunalnim otpadom u Društvu ocjenjuje se **djelomično učinkovitim** ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji utječu na učinkovito gospodarenje komunalnim otpadom i provedbu aktivnosti te su potrebna značajna poboljšanja.

Gospodarenje komunalnim otpadom u Društvu ocjenjuje se **neučinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji bitno utječu na učinkovito gospodarenje komunalnim otpadom i provedbu aktivnosti te su potrebna značajnija poboljšanja, kako bi se provodili u skladu s načelima ekonomičnosti, djelotvornosti i svrsishodnosti.

PRAVNI I PLANSKI OKVIR GOSPODARENJA KOMUNALNIM OTPADOM

Gospodarenje komunalnim otpadom u Republici Hrvatskoj uređeno je nacionalnim propisima, međunarodnim ugovorima i aktima EU-a te strateškim i planskim dokumentima vezanim za područje gospodarenja komunalnim otpadom.

Društvo je pri gospodarenju komunalnim otpadom obvezno postupati u skladu s propisima. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19), koji je bio na snazi tijekom 2019. i 2020., utvrđene su mjere za sprječavanje ili smanjenje štetnog djelovanja otpada na ljudsko zdravlje i okoliš na način smanjenja količina otpada u nastanku i/ili proizvodnji te se uređuje gospodarenje otpadom bez uporabe rizičnih postupaka po ljudsko zdravlje i okoliš, uz korištenje vrijednih svojstava otpada. Pod pojmom gospodarenje otpadom smatraju se djelatnosti sakupljanja, prijevoza, oporabe i zbrinjavanja i druge obrade otpada, uključujući nadzor nad tim postupcima i nadzor i mjere koje se provode na lokacijama nakon zbrinjavanja otpada te radnje koje poduzimaju trgovac otpadom ili posrednik. Navedenim Zakonom utvrđen je sljedeći red prvenstva gospodarenja otpadom: 1. sprječavanje nastanka otpada, 2. priprema za ponovnu uporabu, 3. recikliranje, 4. drugi postupci oporabe, npr. energetska oporaba i 5. zbrinjavanje otpada.

Prema navedenom Zakonu, komunalni otpad je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede i šumarstva. Biorazgradivi komunalni otpad je komunalni otpad koji u svom sastavu sadrži otpad koji se može razgraditi biološkim aerobnim ili anaerobnim postupkom. Biotpad je biološki razgradiv otpad iz vrtova i parkova, hrana i kuhinjski otpad iz kućanstava, restorana, ugostiteljskih i maloprodajnih objekata i slični otpad iz proizvodnje prehrambenih proizvoda.

Vrste komunalnog otpada utvrđene su Pravilnikom o katalogu otpada (Narodne novine 90/15), prema kojem je otpad razvrstan u numerički označene grupe i podgrupe prema djelatnostima i tehnološkim procesima u kojima nastaje te nazivima otpada odnosno vrstama tvari ili predmeta koje imaju status otpada.

Prema navedenom Pravilniku, komunalni otpad svrstan je u grupu 20, u tri podgrupe: 20 01 odvojeno sakupljeni sastojci komunalnog otpada, osim odvojeno prikupljene ambalaže iz komunalnog otpada (30 vrsta otpada), 20 02 otpad iz vrtova i parkova, uključujući otpad s groblja (tri vrste otpada) i 20 03 ostali komunalni otpad (sedam vrsta otpada, između kojih i miješani komunalni otpad), a odvojeno prikupljena ambalaža iz komunalnog otpada svrstana je u grupu 15, podgrupu 15 01 (deset vrsta otpada). Pravilnikom je svakoj vrsti otpada pridružen zapis koji označava je li otpad neopasan (N) ili opasan (O), odnosno višestruki zapis (oznaka V), koji označava da se radi o otpadu koji u određenim uvjetima može imati opasno svojstvo. Od ukupno 50 vrsta komunalnog otpada navedenog u Pravilniku, kao neopasni označeno je 19 vrsta otpada, šest vrsta otpada označeno je kao opasni otpad, a preostalih 25 vrsta označeno je višestrukim zapisom.

Prema odredbama članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je na svom području, između ostalog, osigurati obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada i usluge povezane s javnom uslugom te odvojeno prikupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira i kartona, metala, stakla, plastike i tekstila, krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na način propisan Zakonom i provedbenim propisima.

Javna usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada te usluga povezana s javnom uslugom (dalje u tekstu: javna usluga), prema odredbama članka 30. navedenog Zakona, podrazumijeva prikupljanje tog otpada na određenom području pružanja usluge putem spremnika od pojedinih korisnika i prijevoz tog otpada do ovlaštene osobe za obradu tog otpada i smatra se uslugom od općeg interesa. Područje pružanja javne usluge je područje jedinice lokalne samouprave, a predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može odlukom odrediti područje pružanja te usluge na razini mjesne samouprave sukladno zakonu kojim se uređuje lokalna i područna (regionalna) samouprava. Javnu uslugu pruža davatelj javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada (dalje u tekstu: davatelj javne usluge). Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge.

Prema odredbama članka 31. Zakona, javnu uslugu mogu obavljati trgovačka društva koje osniva jedinica lokalne samouprave i u kojem drži većinski dio dionica, odnosno udjela, javne ustanove koje osniva jedinica lokalne samouprave te pravne i fizičke osobe na temelju ugovora o koncesiji, a davatelj javne usluge utvrđuje se odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave.

Uredbom o gospodarenju komunalnim otpadom (Narodne novine 50/17, 84/19, 14/20 – Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske i 31/21 – Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske) detaljnije je uređen sadržaj odluke o načinu pružanja javne usluge, način gospodarenja komunalnim otpadom odnosno standardi u sakupljanju komunalnog otpada u okviru javne usluge, obveze davatelja i korisnika javne usluge u vezi s odvojenim sakupljanjem komunalnog otpada (otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila, problematičnog otpada i glomaznog otpada), prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, način izračuna granične količine miješanog komunalnog otpada za određena razdoblja, način i uvjeti određivanja i obračuna naknade za gradnju građevina za gospodarenje komunalnim otpadom i način obračuna poticajne naknade za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada, vođenje evidencije o preuzetom komunalnom otpadu te način utvrđivanja cijene javne usluge.

Prema odredbama članka 3. Uredbe, kao usluga povezana s javnom uslugom utvrđeno je odvojeno sakupljanje komunalnog otpada putem reciklažnog dvorišta, mobilnog reciklažnog dvorišta, spremnika na javnim površinama i kod korisnika usluge te odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) komunalnog otpada, a kao reciklabilni komunalni otpad otpadna plastika, otpadni metal i otpadno staklo, a kad je to prikladno i druge vrste otpada koje su namijenjene recikliranju (npr. otpadni tekstil, otpadno drvo i sl.).

Prema odredbama članaka 17., 18. i 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, planski dokumenti u gospodarenju otpadom su Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, Plan sprječavanja nastanka otpada i planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave. Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske određuje i usmjerava gospodarenje otpadom te se na temelju analize postojećeg stanja na području gospodarenja otpadom i ciljeva gospodarenja otpadom utvrđenih navedenim Zakonom i propisanih ciljeva za pojedine sustave gospodarenja posebnim kategorijama otpada, određuju mjere za unaprjeđivanje postupaka pripreme za ponovnu uporabu, recikliranje i drugih postupaka uporabe i zbrinjavanja otpada.

Planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, prema odredbama članka 21. Zakona, moraju biti usklađeni s odredbama Zakona, propisa donesenih na temelju Zakona i Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, a između ostalog, obavezno moraju sadržavati analizu i ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno sakupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva, mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada, mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada, popis projekata važnih za provedbu odredbi Plana, organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokove i nositelje izvršenja Plana.

U siječnju 2017. Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o donošenju Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine (Narodne novine 3/17), u privitku koje se nalazi navedeni Plan i njezin je sastavni dio. U navedenom Planu utvrđeni su ciljevi u gospodarenju komunalnim otpadom i navedene su mjere koje je potrebno provesti za ostvarenje ciljeva. U svibnju 2017. odlukom Vlade Republike Hrvatske prihvaćen je dokument Implementacija Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine. Navedenim dokumentom utvrđene su i aktivnosti, programi i projekti za provedbu Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine te su određeni nositelji i sunositelji aktivnosti i izvori financiranja.

U tablici broj 2 daju se ciljevi u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom koje je potrebno postići do 2022. u odnosu na 2015. prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine.

Tablica broj 2

Ciljevi u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom koje je potrebno postići do 2022. u odnosu na 2015.

Redni broj	Cilj	Podcilj	Opis
1.	Cilj 1: Unaprijediti sustav gospodarenja komunalnim otpadom	Cilj 1.1.	Smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5,0 %
		Cilj 1.2.	Odvojeno prikupiti 60,0 % mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, metal, biootpad i drugo)
		Cilj 1.3.	Odvojeno prikupiti 40,0 % mase proizvedenog biootpada koji je sastavni dio komunalnog otpada
		Cilj 1.4.	Odložiti na odlagališta manje od 25,0 % mase proizvedenog komunalnog otpada
2.	Cilj 5: Kontinuirano provoditi izobrazno-informativne aktivnosti		

Prema navedenoj Implementaciji Plana, kao jedna od aktivnosti za provođenje mjera za unaprjeđenje sustava gospodarenja komunalnim otpadom, odnosno za realizaciju cilja odvojeno prikupiti 60,0 % mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, metal, biootpad i drugo) planirano je u Točki 4.18. unaprjeđenje sustava odvojenog sakupljanja suhih reciklata za Vukovarsko-srijemsku županiju ukupnog kapaciteta za odvajanje i sortiranje od 22 000 t godišnje. Kao nositelji aktivnosti određene su jedinice lokalne samouprave, a kao sunositelji jedinice regionalne samouprave i Ministarstvo, dok je realizacija planirana do konca 2019. Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2022.) projekt nije realiziran.

Kao aktivnost za realizaciju cilja odložiti na odlagališta manje od 25,0 % mase proizvedenog komunalnog otpada, za Osječko-baranjsku i Vukovarsko-srijemsku županiju planirana je u Točki 15.8. priprema projekta i izgradnja Centra za gospodarenje otpadom Orlovnjak, za obradu ne više od 60 000 t miješanog komunalnog otpada godišnje, koje postrojenje mora biti projektirano na način da se koriste najsuvremenije tehnologije, koje će se u budućnosti prilagoditi obradi odvojeno sakupljenih frakcija otpada, uključujući i biorazgradivi otpad, kako bi se povećala stopa recikliranja i biološke obrade komunalnog otpada. Kao nositelji aktivnosti u provedbi projekta određene su Osječko-baranjska i Vukovarsko-srijemska županija te Ministarstvo kao sunositelj, a projekt je planirano realizirati do konca 2022.

U srpnju 2021. stupio je na snagu Zakon o gospodarenju otpadom (Narodne novine 84/21) kojim je zakonodavni okvir u Republici Hrvatskoj u području gospodarenja otpadom usklađen s propisima Europske unije. Radi poticanja visokokvalitetnog recikliranja, odredbama navedenog Zakona propisana je opća obveza odvojenog sakupljanja otpada, prema kojoj je posjednik otpada dužan ovlaštenoj osobi predati odvojeno od ostalog otpada opasni otpad, otpadni papir, metal, plastiku, staklo, glomazni otpad te tekstil i obuću, ambalažni otpad i otpad koji se smatra posebnom kategorijom otpada. Također, propisano je da je proizvođač biootpada dužan ovlaštenoj osobi predati biootpad odvojeno od drugog otpada ili reciklirati biootpad na mjestu nastanka.

U svrhu doprinosa kružnom gospodarstvu Europske unije, navedenim Zakonom propisani su i novi ciljevi za gospodarenje komunalnim otpadom, prema kojima se do 2025. najmanje 55,0 % ukupne mase otpada proizvedenog u kućanstvima i otpada iz drugih izvora čiji tokovi otpada su slični toku otpada iz kućanstva, uključujući barem papir, metal, plastiku i staklo, mora oporabiti recikliranjem i pripremom za ponovnu uporabu, do 2030. najmanje 60,0 % i do 2035. najmanje 65,0 %. Najveća dopuštena masa biorazgradivog komunalnog otpada čije odlaganje u kalendarskoj godini se može dopustiti svim dozvolama za gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj je 264 661 t, što je 35,0 % mase biorazgradivog komunalnog otpada proizvedenog u 1997. Količina komunalnog otpada odloženog na odlagališta otpada do 2035. može biti najviše 10,0 % mase ukupno proizvedenog komunalnog otpada.

U siječnju 2022. Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o donošenju Izmjena Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine (Narodne novine 1/22). U Izmjenama Plana navedeno je da se donose samo za 2022. kao zadnju godinu u ovom planskom razdoblju radi usklađenja s novim ciljevima i politikama u gospodarenju otpadom te u kontekstu programiranja i planiranja korištenja sredstava EU-a za sljedeće višegodišnje financijsko programsko razdoblje, 2021. – 2027., dok će novi Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za sljedeće plansko razdoblje 2023. – 2029. biti u potpunosti utemeljen na ciljevima do 2035.

GOSPODARENJE KOMUNALNIM OTPADOM U TRGOVAČKOM DRUŠTVU KOMUNALAC D.O.O. ZA KOMUNALNO GOSPODARSTVO, VUKOVAR

Društvo je osnovano na temelju Izjave o pretvorbi javnog poduzeća Komunalac s p.o. Vukovar u društvo kapitala – društvo s ograničenom odgovornošću iz travnja 1999. i upisano je u sudski registar Trgovačkog suda u Osijeku u svibnju 1999. Sjedište Društva je Sajmište 174, Vukovar. Temeljni kapital Društva iznosi 8.036.900,00 kn.

Tijela Društva su Skupština i Uprava. Skupštinu čini osnivač, a Statutom Grada Vukovara određeno je da Skupštinu čini gradonačelnik. Uprava se sastoji od jednog člana – direktora, a imenuje ga na neodređeno vrijeme Skupština. Od 8. listopada 2014. i u vrijeme obavljanja revizije direktor Društva je Igor Štrangarević.

Predmet poslovanja, odnosno upisane djelatnosti Društva iz područja gospodarenja otpadom su: sakupljanje otpada za potrebe drugih, prijevoz otpada za potrebe drugih, posredovanje u organiziranju uporabe i zbrinjavanja otpada za potrebe drugih, sakupljanje, uporaba i zbrinjavanje (obrada, odlaganje, spaljivanje i drugi načini zbrinjavanja otpada) odnosno djelatnost gospodarenja posebnim kategorijama otpada. Društvo je registrirano i obavlja i komunalne djelatnosti kojima se osigurava održavanje komunalne infrastrukture (održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, održavanje javnih zelenih površina, održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene, održavanje groblja i održavanje čistoće javnih površina) i uslužne komunalne djelatnosti (usluge parkiranja na uređenim javnim površinama i u javnim garažama i usluge ukopa pokojnika unutar groblja) te tržišne djelatnosti (u djelatnosti graditeljstva i trgovine).

Organizacija poslovanja Društva utvrđena je Katalogom radnih mjesta donesenim u 2015. te u listopadu 2019. i listopadu 2020., a poslovanje se obavlja kroz sljedeće sektore: Javne usluge (u okviru kojih su poslovne jedinice Gospodarenje otpadom, Gradska groblja te Parking i prometno održavanje), Građenje i održavanje (poslovne jedinice Graditeljstvo i Krajobrazno uređenje), Upravljanje imovinom (poslovne jedinice Vozni park, Komunalni vojni park i Imovina), Tržišne djelatnosti (Odjel komercijalnih poslova i javne nabave) te Zajednički poslovi (odjeli Pravnih i kadrovskih poslova, Računovodstvenih i financijskih poslova, Kontrolinga i općih poslova i Zaštite na radu te Uprava). Koncem 2020. u Društvu je bilo ukupno 240 zaposlenika, od kojih je 30 zaposlenika obavljalo poslove izravno vezane za gospodarenje otpadom (21 zaposlenik na poslovima sakupljanja otpada i devet na zbrinjavanju otpada), a iskazani broj ne obuhvaća zaposlenike na administrativnim i financijskim poslovima koji se obavljaju u sektoru Zajedničkih poslova.

U području gospodarenja otpadom Društvo je u 2019. i 2020. obavljalo javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada i uslugu povezanu s javnom uslugom na temelju odluke predstavničkog tijela na području Grada Vukovara te na temelju ugovora o koncesiji na području općina Bogdanovci, Lovas i Tompojevci. Odlukama Grada Vukovara iz 2002., 2012. i 2019., Društvu je na upravljanje i održavanje povjereno odlagalište Petrovačka dola, na koje se u 2019. i 2020. odlagao otpad iz tri grada i 23 općine iz Vukovarsko-srijemske županije, a odlagao se i dio otpada iz 33 jedinice lokalne samouprave s područja Zagrebačke, Karlovačke, Varaždinske, Krapinsko-zagorske, Međimurske, Bjelovarsko-bilogorske, Virovitičko-podravske, Osječko-baranjske te iz Dubrovačko-neretvanske županije.

Sve jedinice lokalne samouprave na čijem području Društvo pruža javnu uslugu donijele su planove gospodarenja otpadom prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom te Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine.

Grad Vukovar donio je Plan gospodarenja otpadom za razdoblje 2017. – 2023., općine Lovas i Tompojevci za razdoblje 2018. – 2024., a Općina Bogdanovci za razdoblje 2019. – 2024. Doneseni planovi jedinica lokalne samouprave, između ostalog, sadrže i analizu i ocjenu stanja na području jedinice lokalne samouprave u vrijeme donošenja planova te potreba u gospodarenju otpadom u narednom razdoblju.

Prema analizi i ocjeni stanja u gospodarenju otpadom iz navedenih planova, u vrijeme donošenja planova sustav odvojenog prikupljanja otpada na području pružanja javne usluge bio je uspostavljen samo putem zelenih otoka, i to za papir, plastiku i staklo. Odvojeno sakupljanje metala, plastike i biootpada nije se provodilo ni u jednoj jedinici lokalne samouprave na području pružanja usluge. Sustav odvojenog prikupljanja na kućnom pragu nije bio uspostavljen. Reciklažna dvorišta za područje Grada Vukovara te Općinu Tompojevci bila su u postupku uspostavljanja. Cijena javne usluge naplaćivala se u jednakim mjesečnim iznosima prema broju članova kućanstva ili površini stambenog ili poslovnog prostora, što proizvođače otpada nije poticalo na smanjenje količina otpada u nastanku niti na odvojeno prikupljanje otpada. Prema podacima iz planova, u vrijeme donošenja planova, Društvo je pružalo javnu uslugu na području Grada Vukovara i Općine Bogdanovci tijekom cijele godine, na području Općine Tompojevci dio godine (od srpnja 2017.), a na području Općine Lovas javnu uslugu pružao je drugi koncesionar.

Sve jedinice lokalne samouprave na području pružanja usluge su donesenim planovima gospodarenja otpadom utvrdile mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Utvrđene mjere se najvećim dijelom odnose na osiguranje redovitog i kontinuiranog prikupljanja miješanog komunalnog otpada, poticanje kućnog kompostiranja, nabavu opreme za odvojeno prikupljanje otpada na javnim površinama i na kućnom pragu te na provođenje izobrazno-informativnih aktivnosti.

Grad Vukovar planirao je i nabavu opreme za prikupljanje i prijevoz te za obradu otpada, nabavu mobilnog reciklažnog dvorišta, izgradnju građevina za gospodarenje otpadom kroz strateški projekt Ekološkog centra za održivost „VU-ECO” (koji bi uključivao postrojenje za mehaničko-biološku obradu otpada, sortirnicu, postrojenje za biološku obradu biootpada i reciklažno dvorište za građevinski otpad) te izgradnju drugog reciklažnog dvorišta).

Općine Bogdanovci, Lovas i Tompojevci, na čijem području se javna usluga obavlja na temelju ugovora o koncesiji, nisu planirale nabavu opreme za prikupljanje i prijevoz te obradu otpada ni ulaganja u građevine za gospodarenje komunalnim otpadom.

U svim planovima je kao nositelj provedbe mjera uz jedinice lokalne samouprave određen i davatelj javne usluge. Visina financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom i izvori financiranja planovima nisu utvrđeni, a kao mogući izvori financiranja općenito su navedena vlastita sredstva, sredstva Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost (dalje u tekst: Fond) te sredstva europskih fondova i drugo.

Prema mjerama iz planova gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave te prema utvrđenom u odlukama o načinu pružanja javne usluge, direktor Društva donio je za 2019. i 2020. godišnje planove poslovanja Društva, kojima su planirane i aktivnosti u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom. Planirane aktivnosti se prvenstveno odnose na redovno obavljanje djelatnosti, odnosno osiguranje dostupnosti javne usluge na području pružanja usluge u skladu s odlukama jedinica lokalne samouprave te zaključenim ugovorima o koncesiji i osiguranje uvjeta za odlaganje otpada na odlagalištu kojim upravlja.

Planom poslovanja Društva za 2019. planirano je donošenje novih akata Društva u vezi s gospodarenjem otpadom, odnosno uvođenje naplate cijene javne usluge u svim jedinicama lokalne samouprave u skladu s odlukama jedinica lokalne samouprave (mjesečna naplata cijene javne usluge prema volumenu posude i broju odvoza), nabava i podjela dodatnih spremnika za reciklabilni otpad (jedan spremnik za više suhih frakcija korisnog otpada), uspostavljanje mobilnog reciklažnog dvorišta, nabava novih vozila za sakupljanje otpada (specijalnih vozila za sakupljanje otpada, mini vozila za sakupljanje odvojeno prikupljenog otpada na ulazima višestambenih zgrada, nabava vozila s kranom za prikupljanje glomaznog i biorazgradivog otpada, nabava vozila za prijevoz oporabljene glomaznog otpada i utovarivača za potrebe rada reciklažnog dvorišta za građevinski otpad).

Planirano je i nadalje poduzimati aktivnosti za edukaciju korisnika radi povećanja udjela odvojeno prikupljenog otpada (papira, stakla, plastike i glomaznog otpada te biorazgradivog otpada) i aktivnosti na certificiranju sustava upravljanja kvalitetom, upravljanja okolišem, upravljanja informacijskom sigurnošću, zaštitom na radu i zdravljem zaposlenika te upravljanja energijom tvrtke. Planirano je i započeti aktivnosti na iznalaženju rješenja za odvojeno prikupljanje biootpada na kućnom pragu korisnika usluge te za zbrinjavanje odvojeno prikupljenog biootpada.

U vezi s radom odlagališta, planirano je i pribavljanje nove dozvole za rad odlagališta te poduzimanje aktivnosti za početak radova na izgradnji nove kazete za odlaganje otpada (do početka rada planiranog centra za gospodarenje otpadom).

Druge planirane aktivnosti odnose se na sustav gospodarenja otpadom Grada Vukovara, a odnose se na aktivnosti za početak realizacije strateškog projekta „VU-ECO”, koji je planiran Planom gospodarenja otpadom Grada Vukovara za razdoblje 2017. – 2023., za koji je predviđen pogon reciklažnog centra na lokaciji postojećeg odlagališta, koji bi uz postojeće sadržaje (kazete za odlaganje neopasnog otpada, kazete za odlaganje građevinskog otpada koji sadrži azbest te reciklažnog dvorišta) sadržavao ekosortirnicu za predsortirani i suhi komunalni otpad sakupljen na kućnom pragu korisnika usluge putem jednog spremnika za korisni otpad, kompostanu, reciklažno dvorište za građevinski otpad, prihvatni centar za glomazni otpad namijenjen obradi u cilju ponovne uporabe, rasadnik za proizvodnju cvijeća i ukrasnog bilja uz uporabu vlastitog komposta za potrebe uređenja javnih gradskih površina i za prodaju na tržištu, linije za sortiranje i reciklažu plastike prema vrstama za prodaju, drobilicu za drobljenje glomaznog otpada, granja, namještaja i stolarije, solarnu elektranu na krovu građevine i bioplinsko postrojenje. Za izgradnju reciklažnog centra osigurani su prostorni uvjeti i pribavljena je lokacijska dozvola.

Za nabavu vozila i opreme procijenjena je ukupna vrijednost ulaganja u iznosu od 8.000.000,00 kn, što bi se financiralo putem financijskog *leasinga* ili iz vlastitih sredstava, a za druge planirane aktivnosti nije planirana vrijednost ulaganja i izvori financiranja.

Planom poslovanja Društva za 2020. planiran je nastavak aktivnosti koje nisu realizirane u 2019., odnosno intenziviranje aktivnosti za početak radova na izgradnji nove kazete za odlaganje otpada, aktivnosti za realizaciju projekta „VU-ECO” te aktivnosti na nabavi vozila i opreme. U 2020. Društvo je iz vlastitih sredstava ili putem financijskog *leasinga* planiralo nabaviti vozila i opremu procijenjene vrijednosti u iznosu od 2.000.000,00 kn. Druge planirane aktivnosti odnose se na provedbu recertificiranja te nabavu novog računalnog programa, odnosno ERP sustava (sustava s više integriranih aplikacija sa središnjom bazom podataka) koji bi trebao omogućiti bolje praćenje pojedinih djelatnosti i poslovnih procesa.

U planovima poslovanja Društva za 2019. i 2020. navedeno je da će se, uz sve prethodno navedene aktivnosti, poduzimati i aktivnosti na povećanju udjela odvojeno sakupljenog otpada te općenito aktivnosti radi dostizanja zakonskih ciljeva i usklađivanja s propisanim zakonskim odredbama. U planovima nisu navedene mjere i aktivnosti kojima bi se to moglo postići.

Godišnji planovi poslovanja Društva za 2019. i 2020. sadrže opis planiranih aktivnosti, ali ne sadrže financijske planove kojima bi se po djelatnostima Društva planirali prihodi i rashodi, a za planirane aktivnosti, osim za nabavu dugotrajne imovine, nije planiran iznos potrebnih financijskih sredstava i izvori financiranja. Rokovi za realizaciju pojedinih aktivnosti nisu planirani.

Društvo nije donijelo strateški plan kojim bi se, između ostalog, za duže razdoblje definirali ciljevi Društva u gospodarenju komunalnim otpadom. S obzirom na to da je u srpnju 2021. stupio na snagu Zakon o gospodarenju otpadom, kojim su utvrđeni dugoročni ciljevi za gospodarenje komunalnim otpadom, odnosno do 2035., potrebno je, u okviru nadležnosti Društva, i ciljeve Društva odrediti na dulji rok u skladu s očekivanjima osnivača te kako bi se pridonijelo ostvarivanju ciljeva utvrđenih na državnoj razini.

Državni ured za reviziju preporučuje godišnjim planovima poslovanja Društva planirati mjere i aktivnosti u gospodarenju komunalnim otpadom kojima se, u okviru nadležnosti i mogućnosti Društva, najviše pridonosi ciljevima utvrđenim na državnoj razini.

Preporučuje se godišnjim planovima poslovanja Društva planirati visinu sredstava za realizaciju pojedinih aktivnosti i izvore financiranja te odrediti rokove za realizaciju pojedinih aktivnosti.

S obzirom na to da su godišnjim planovima poslovanja Društva planirane i aktivnosti u vezi s realizacijom strateškog projekta „VU-ECO”, koji je planiran Planom gospodarenja otpadom Grada Vukovara za razdoblje 2017. – 2023., kojim je planirana i izgradnja građevina za gospodarenje otpadom, preporučuje se tijekom planiranja obratiti pozornost na kapacitet i ekonomičnost ovih građevina, s obzirom na to da je izgradnja ovih građevina planirana i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine u okviru CGO-a Orlovnjak, koji je predviđen za obradu otpada s područja Vukovarsko-srijemske županije.

Državni ured za reviziju preporučuje donijeti strateški plan Društva kojim bi se na dulji rok odredili ciljevi Društva u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom u skladu s očekivanjima osnivača te ciljevima koje je prema novom Zakonu o gospodarenju otpadom potrebno postići do 2035.

Ostvarenje planskih ciljeva u gospodarenju komunalnim otpadom

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na čijem području Društvo obavlja javnu uslugu određeni su ciljevi za gospodarenje komunalnim otpadom koje je potrebno postići do 2022. u odnosu na 2015.

Revizijom je obuhvaćena proizvedena količina komunalnog otpada koja je sakupljena u okviru javne usluge i usluge povezane s javnom uslugom prema podacima koje je Društvo prijavilo putem propisanih obrazaca u Registar onečišćavanja okoliša (dalje u tekstu: ROO). Podaci za Općinu Lovas za 2019. odnose se na podatke o komunalnom otpadu koje je Društvo sakupilo od ožujka do konca 2019., a do ožujka 2019. javnu uslugu na području Općine obavljao je drugi koncesionar.

Vezano za cilj smanjenja ukupne količine proizvedenog komunalnog otpada za 5,0 % u Republici Hrvatskoj u odnosu na ukupno proizvedenu količinu komunalnog otpada u 2015., podatke je moguće promatrati samo u odnosu na Grad Vukovar, jer je na području općina Bogdanovci, Lovas i Tompojevci u 2015. javnu uslugu pružao drugi koncesionar.

U tablici broj 3 daju se podaci o ukupno sakupljenoj količini komunalnog otpada u okviru javne usluge Društva za 2019. i 2020. u odnosu na 2015., prema podacima Društva prijavljenim u ROO.

Tablica broj 3

Ukupno sakupljena količina komunalnog otpada u okviru javne usluge Društva za 2019. i 2020. u odnosu na 2015.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Ukupno sakupljena količina komunalnog otpada u 2015. (u t)	Ukupno sakupljena količina komunalnog otpada u 2019. (u t)	Povećanje ili smanjenje (u %)	Ukupno sakupljena količina komunalnog otpada u 2020. (u t)	Povećanje ili smanjenje (u %)
	1	2	3	4 ($(3/2 \cdot 100 - 100)$)	5	6 ($(5/2 \cdot 100)$)
1.	Grad Vukovar	7 714,204	6 742,929	-12,6	6 525,671	-15,4
2.	Općina Bogdanovci	-	289,107	-	262,310	-
3.	Općina Lovas	-	205,386	-	311,098	-
4.	Općina Tompojevci	-	248,513	-	229,673	-
	Ukupno	-	7 485,935	-	7 328,752	-

Iz podataka u tablici broj 3 vidljivo je da se u 2019. u odnosu na 2015. smanjila ukupno sakupljena količina komunalnog otpada u Gradu Vukovaru za 12,6 %, a u 2020. za 15,4 %. Prema navedenim podacima, količina sakupljenog komunalnog otpada u 2020. smanjena je u odnosu na 2019. na području svih jedinica lokalne samouprave, na području Grada Vukovara za 3,2 %, Općine Bogdanovci za 9,3 % i Općine Tompojevci za 7,6 %, osim na području Općine Lovas, za koju podaci nisu usporedivi jer se iskazani podaci za 2019. odnose na dio godine, odnosno na razdoblje od ožujka do konca godine.

Prema iskazanim podacima o ukupno sakupljenoj količini komunalnog otpada na području pružanja javne usluge Društva te podacima o broju stanovnika, sakupljeno je u 2019. godišnje prosječno 231 kg komunalnog otpada po stanovniku, a u 2020. prosječno 226 kg, odnosno znatno manje od godišnje količine komunalnog otpada po stanovniku na razini Republike Hrvatske (prema izvješćima o komunalnom otpadu Ministarstva za 2019. i 2020., u Republici Hrvatskoj je u 2019. proizvedeno 444 kg otpada po stanovniku, a u 2020. proizvedeno je 418 kg).

Vezano za cilj odvojenog prikupljanja 60,0 % proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, metal, biootpad i drugo) do 2022., revizijom je utvrđeno da je na razini Društva u 2019. u okviru javne usluge odvojeno prikupljeno 11,5 % komunalnog otpada, a u 2020. odvojeno je prikupljeno 12,1 % komunalnog otpada.

U tablici broj 4 daju se podaci o količini ukupno sakupljenog komunalnog otpada, odnosno miješanog komunalnog otpada i odvojeno prikupljenog komunalnog otpada u 2019. i 2020., po jedinicama lokalne samouprave, prema podacima Društva prijavljenim u ROO.

Tablica broj 4

Ukupno sakupljeni komunalni otpad, odnosno miješani komunalni otpad i odvojeno prikupljeni komunalni otpad u 2019. i 2020.,
po jedinicama lokalne samouprave

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	2019.					2020.				
		Ukupno sakupljeni komunalni otpad	Miješani komunalni otpad		Odvojeno prikupljeni komunalni otpad		Ukupno sakupljeni komunalni otpad	Miješani komunalni otpad		Odvojeno prikupljeni komunalni otpad	
		Količina (u t)	Količina (u t)	Udjel u sakupljenom komunalnom otpadu (u %)	Količina (u t)	Udjel u sakupljenom komunalnom otpadu (u %)	Količina (u t)	Količina (u t)	Udjel u sakupljenom komunalnom otpadu (u %)	Količina (u t)	Udjel u sakupljenom komunalnom otpadu (u %)
1	2 (3 + 5)	3	4 (3/2*100)	5	6 (5/2*100)	7 (8 + 10)	8	9 (8/7*100)	10	11 (10/7*100)	
1.	Grad Vukovar	6 742,929	5 932,200	88,0	810,729	12,0	6 525,671	5 678,860	87,0	846,811	13,0
2.	Općina Bogdanovci	289,107	271,710	94,0	17,397	6,0	262,310	250,490	95,5	11,820	4,5
3.	Općina Lovas	205,386	193,200	94,1	12,186	5,9	311,098	303,520	97,6	7,578	2,4
4.	Općina Tompojevci	248,513	224,270	90,2	24,243	9,8	229,673	207,840	90,5	21,833	9,5
	Ukupno	7 485,935	6 621,380	88,5	864,555	11,5	7 328,752	6 440,710	87,9	888,042	12,1

Iz podataka u tablici broj 4 vidljivo je da je najviši udjel odvojeno prikupljenog komunalnog otpada u sakupljenom komunalnom otpadu za 2019. od 12,0 % ostvaren na području Grada Vukovara, a najniži od 5,9 % na području Općine Lovas. Najviši udjel odvojeno prikupljenog komunalnog otpada u sakupljenom komunalnom otpadu za 2020. od 13,0 % ostvaren je na području Grada Vukovara, a najniži od 2,4 % na području Općine Lovas. U svim jedinicama lokalne samouprave količina odvojeno prikupljenog komunalnog otpada u 2020. smanjena je u odnosu na 2019., a smanjen je i udjel odvojeno prikupljenog otpada, osim na području Grada Vukovara.

Jedan od ciljeva za gospodarenje komunalnim otpadom koje je potrebno postići do 2022. je *odvojeno prikupiti 40,0 % mase proizvedenog biootpada* koji je sastavni dio komunalnog otpada. Za praćenje ostvarenja navedenog cilja potrebno je, osim količine odvojeno prikupljenog biootpada, utvrditi masu proizvedenog biootpada.

Prema izvješćima o komunalnom otpadu Ministarstva za 2019. i 2020., objavljenim na mrežnim stranicama Ministarstva, udjel biootpada u miješanom komunalnom otpadu na razini Republike Hrvatske iznosi 37,06 %, a izračunan je temeljem utvrđenog sastava miješanog komunalnog otpada u Republici Hrvatskoj uzimajući u obzir sljedeće sastavnice: vrtni otpad (5,68 %), kuhinjski otpad (30,93 %) te koža i kosti (0,45 %).

Društvo u 2019. i 2020. nije obavljalo analizu sastava komunalnog otpada kojom bi se utvrdila ukupna količina biootpada, odnosno udjel biootpada koji je odvojeno prikupljen u odnosu na količinu proizvedenog biootpada, zbog čega je onemogućeno praćenje ostvarenja navedenog cilja.

Na području pružanja javne usluge u 2019. i 2020. Društvo nije odvojeno prikupljalo biootpad na obračunskom mjestu korisnika javne usluge, jer nisu osigurani spremnici za odvojeno prikupljanje biootpada, a u mobilnom reciklažnom dvorištu sakupljene su manje količine otpada ključnog broja 20 01 25 (jestiva ulja i masti) i sakupljeno je 0,005 t u 2019. i 0,006 t u 2020. Značajnije količine biootpada nastaju i radom Društva u obavljanju komunalne djelatnosti održavanje javnih zelenih površina na području Grada Vukovara, a odnose se na otpad ključnog broja 20 02 01 (biorazgradivi otpad iz vrtova i parkova). U 2019. proizvedeno je ukupno 266,600 t i u 2020. ukupno 221,650 t ove vrste otpada.

U vezi s *ciljem u sustavu gospodarenja komunalnim otpadom koji se odnosi na odlaganje na odlagališta manje od 25,0 % mase proizvedenog komunalnog otpada*, prema podacima iz tablice broj 5 Društvo je u 2019. ukupno sakupilo 7 485,935 t komunalnog otpada, od čega je 7 048,106 t ili 94,2 % odloženo na odlagalište otpada, a 437,829 t ili 5,8 % predano je oporabiteljima na daljnju uporabu. U 2020. ukupno je sakupljeno 7 328,752 t komunalnog otpada, od čega je 6 853,733 t ili 93,5 % odloženo na odlagalište, a oporabiteljima na daljnju uporabu predano je 475,019 t ili 6,5 %.

U tablici broj 5 daju se podaci o ukupno sakupljenom komunalnom otpadu predanom na odlagalište, upućenom na uporabu te na ostale postupke u 2019. i 2020., prema podacima Društva prijavljenim u ROO.

Tablica broj 5

Sakupljeni komunalni otpad predan na odlagalište,
upućen na oporabu te na ostale postupke u 2019. i 2020.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	2019.							2020.										
		Ukupno sakupljeni komunalni otpad			Komunalni otpad predan odlagalištu		Komunalni otpad upućen na oporabu		Komunalni otpad upućen na ostale postupke		Ukupno sakupljeni komunalni otpad			Komunalni otpad predan odlagalištu		Komunalni otpad upućen na oporabu		Komunalni otpad upućen na ostale postupke	
		Količina (u t)	Količina (u t)	Udjel (u %)	Količina (u t)	Udjel (u %)	Količina (u t)	Udjel (u %)	Količina (u t)	Udjel (u %)	Količina (u t)	Količina (u t)	Udjel (u %)	Količina (u t)	Udjel (u %)	Količina (u t)	Udjel (u %)		
1	2 (3+5+7)	3	4 (3/2*100)	5	6 (5/2*100)	7	8 (7/2*100)	9 (10+12+14)	10	11 (10/9*100)	12	13 (12/9*100)	14	15 (14/9*100)					
1.	Grad Vukovar	6 742,929	6 342,596	94,1	400,333	5,9	-	-	6 525,671	6 072,165	93,1	453,506	6,9	-	-				
2.	Općina Bogdanovci	289,107	275,988	95,5	13,119	4,5	-	-	262,310	255,980	97,6	6,330	2,4	-	-				
3.	Općina Lovas	205,386	198,340	96,6	7,046	3,4	-	-	311,098	307,290	98,8	3,808	1,2	-	-				
4.	Općina Tompojevci	248,513	231,182	93,0	17,331	7,0	-	-	229,673	218,298	95,0	11,375	5,0	-	-				
Ukupno		7 485,935	7 048,106	94,2	437,829	5,8	-	-	7 328,752	6 853,733	93,5	475,019	6,5	-	-				

U vezi s ciljem koji se odnosi na izobrazno-informativne aktivnosti, Društvo kontinuirano provodi edukacije građana o ispravnom postupanju s otpadom s naglaskom na mjere sprječavanja nastanka otpada, odnosno poticanje kućnog kompostiranja, jer na području pružanja javne usluge značajan broj korisnika usluge ima za to mogućnost i ne zahtijeva značajna ulaganja.

Državni ured za reviziju mišljenja je da se na području jedinica lokalne samouprave, u okviru javne usluge ne ostvaruju u dovoljnoj mjeri utvrđeni ciljevi gospodarenja komunalnim otpadom koji se odnose na odvojeno prikupljanje proizvedenog komunalnog otpada i biootpada te smanjenje količine otpada koji se odlaže na odlagalište. Za provedbu utvrđenih ciljeva potrebno je daljnje ulaganje u opremu i vozila za odvojeno prikupljanje biootpada, što je u nadležnosti jedinica lokalne samouprave i Društva, te u infrastrukturu za sortiranje reciklabilnog otpada i obradu odvojeno sakupljenog otpada i biootpada, što je prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine u nadležnosti jedinica područne (regionalne) samouprave i Ministarstva, prema kojem je obrada odvojeno sakupljenih frakcija otpada planirana u okviru CGO-a Orlovnjak.

Društvo je za 2019. i 2020. svim jedinicama lokalne samouprave na čijem području obavlja javnu uslugu dostavilo izvješća o planiranim i provedenim aktivnostima u vezi s gospodarenjem otpadom.

Prema navedenim izvješćima te prema dodatnom obrazloženju Društva, za ostvarenje aktivnosti planiranih poslovnim planovima Društva, Društvo je tijekom 2019. i 2020. kao davatelj javne usluge u svim jedinicama lokalne samouprave na području pružanja usluge obavljalo javnu uslugu u skladu s odlukama jedinica lokalne samouprave te je javna usluga tijekom 2019. i 2020. bila dostupna tijekom čitave godine.

U veljači, ožujku i travnju 2019. u općinama Bogdanovci, Lovas i Tompojevci uvedena je naplata cijene javne usluge u skladu s odlukama jedinica lokalne samouprave, odnosno mjesečna naplata cijene javne usluge prema količini predanog miješanog komunalnog otpada (volumenu posude i broju odvoza). Za područje Grada Vukovara naplata po količini otpada uvedena je u 2018.

U rujnu 2019. započelo je s radom i mobilno reciklažno dvorište, koje je Društvo nabavilo iz vlastitih sredstava. Ukupna vrijednost nabave (bez vozila) iznosila je 68.482,00 kn.

Tijekom 2019. ostvarene su i aktivnosti za početak radova na izgradnji nove kazete za odlaganje otpada, odnosno proširenje postojećeg odlagališta Petrovačka dola, a odnose se na izradu idejnog rješenja proširenja odlagališta. Na odlagalište Petrovačka dola otpad se odlaže od 1974., a smješteno je približno dva km južno od Vukovara uz županijsku cestu Vukovar – Petrovci – Vinkovci uz vodotok Bogdanovački Savak na kč. br. 6000 u k. o. Vukovar ukupne površine 137 129 m².

Prije izrade idejnog rješenja proširenja odlagališta na čestici su bile izgrađene sanirana i zatvorena odlagališna ploha za neopasni otpad, zatvorena ploha za odlaganje otpada koji sadrži azbest (građevinski otpad koji sadrži azbest odlagan je na odlagalištu do konca 2015.), reciklažno dvorište, ploha na koju se odlagao neopasni otpad, obodna cesta te ulazno-izlazna zona s objektom za zaposlene i kolskom vagom.

U siječnju 2019. pribavljena je uporabna dozvola za izgrađeni dio građevine, a otpad se odlaže na sanitaran način. Vlasnik zemljišta na kojem je odlagalište je Republika Hrvatska, a pravo građenja u svrhu proširenja i sanacije odlagališta komunalnog otpada zasnovano je u 2010., na deset godina, u korist Grada Vukovara, uz naknadu u ukupnom iznosu od 68.500,00 kn. Grad Vukovar je u siječnju 2020. podnio Ministarstvu državne imovine (od srpnja 2020. Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine) zahtjev za produženje prava građenja za dodatnih deset godina, a do vremena obavljanja revizije (lipanj 2022.) zahtjev nije riješen.

Prema dokumentu Dinamika zatvaranja odlagališta neopasnog otpada na području Republike Hrvatske, koji je izrađen u prosincu 2018., za provedbu mjere 4.1. Izrada plana zatvaranja odlagališta neopasnog otpada iz Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. i predviđen točkama 37.1. i 37.2. Implementacije Plana, koji je objavljen na mrežnim stranicama Ministarstva, za Vukovarsko-srijemsku županiju je određeno da će, od tri aktivna odlagališta na području županije, dva nastaviti s radom do popunjavanja kapaciteta (Odlagalište Kraplja na području Općine Gunja i Gradsko odlagalište otpada u Županji na području Grada Županje), a za odlagalište Petrovačka dola određeno je da će nastaviti s radom do otvaranja centra za gospodarenje otpadom.

Idejnim rješenjem proširenja odlagališta Petrovačka dola iz studenoga 2019. predviđeno je da se kroz tri etape izgradi nova ploha za zbrinjavanje neopasnog otpada kapaciteta približno 450 000 m³ (što je dovoljno za odlaganje za narednih pet do sedam godina), zatim odlagalište inertnog otpada kapaciteta približno 140 000 m³ te ploha za odlaganje otpada koji sadrži azbest kapaciteta približno 36 000 m³. Odlagalište bi se proširilo na susjednu k. č. br. 5998/3 površine 79 885 ha u vlasništvu Republike Hrvatske te je za ovu česticu Društvo u prosincu 2019. podnijelo zahtjev Gradu Vukovaru za ishođenje zasnivanja prava građenja ili neki drugi način rješavanja imovinskopravnih odnosa (kupovina ili zamjena ili darovanje zemljišta) s Republikom Hrvatskom. Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2022.) zahtjev nije riješen.

Ostvarene aktivnosti na realizaciji strateškog projekta Grada Vukovara „VU-ECO” odnose se na izradu idejnog rješenja iz studenoga 2019., prema kojem bi se uz postojeće odlagalište izgradilo bioplinско postrojenje, kompostana, sortirница otpada sa skladištem, pretovarna stanica, reciklažno dvorište za građevinski otpad, plinske baklje s generatorom za proizvodnju električne energije te ulazno-izlazna zona s pratećim sadržajima. Izgradnja je planirana na k. č. br. 6001, 6002 i 6003/1 (čestice uz odlagalište) koje su također u vlasništvu Republike Hrvatske i za koje je Društvo podnijelo Gradu Vukovaru zahtjev za rješavanje imovinskopravnih odnosa s Republikom Hrvatskom. Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2022.) zahtjev nije riješen. Prema obrazloženju Društva, zbog neriješenih imovinskopravnih odnosa, projekt ili dijelovi projekta „VU-ECO” nisu se mogli prijavljivati na natječaje za dodjelu sredstava.

Tijekom 2019. i 2020. ostvarene su i planirane aktivnosti na nabavi opreme i vozila. Ulaganja u opremu i vozila izvršena su u 2019. u iznosu od 8.414.170,00 kn i u 2020. u iznosu od 4.132.412,00 kn, što je financirano vlastitim sredstvima Društva. Vrijednosno značajnija ulaganja u vezi s gospodarenjem otpadom odnose se na nabavu kamiona za sakupljanje otpada u iznosu od 1.049.000,00 kn i bagera gusjeničara u iznosu od 974.864,00 kn, a nabavljen je i veći broj višenamjenskih vozila i radnih strojeva koji se, osim u vezi s gospodarenjem otpadom, koriste i u obavljanju drugih djelatnosti Društva. U 2020. nabavljen je i novi računalni program u vrijednosti od 1.307.505,00 kn, koji bi trebao omogućiti bolje praćenje pojedinih djelatnosti Društva.

Tijekom 2020. za područje Grada Vukovara nabavljeno je 50 spremnika (kontejnera) volumena 1 100 l za odvojeno prikupljanje suhih reciklata (jedan spremnik za više suhih frakcija korisnog otpada) koji su namijenjeni za ustanove u vlasništvu Grada Vukovara (škole, vrtiće) te za druge korisnike koji iskažu zanimanje za odvojeno prikupljanje reciklabilnog otpada. Prema objašnjenju Društva, nabavu spremnika provodio je Grad Vukovar, a nabava je obavljena prijavom na Javni poziv za iskaz interesa za nabavu spremnika za odvojeno prikupljanje otpada, koji je Fond objavio u 2018. Spremnike je Grad Vukovar podijelio korisnicima. U ožujku 2021. isporučeno je i 6 300 spremnika volumena 120 l te 30 spremnika volumena 240 l za odvojeno prikupljanje suhih reciklata na kućnom pragu korisnika usluge (zeleni spremnici s narančastim poklopcem). Prema zapisniku o preuzimanju spremnika, spremnici su preuzeti na skladište Društva. S obzirom na to da do isporuke spremnika nisu realizirane aktivnosti na izgradnji sortirnice, koja je planirana Planom gospodarenja otpadom Grada Vukovara za razdoblje 2017. – 2023., u okviru projekta „VU-ECO” te da nema ovlaštenog oporabitelja koji bi sakupljao suhe reciklate, Društvo namjerava u narednom razdoblju nakon označavanja spremnika u spremnicima prikupljati papir koji je do sada prikupljao u plastičnim vrećama.

Općina Lovas je također sudjelovala u nabavi spremnika prijavom na prethodno navedeni Javni poziv Fonda iz 2018. (prijava je obavljena u vrijeme dok je javnu uslugu pružao drugi davatelj javne usluge), a nabavljeni su spremnici za odvojeno prikupljanje plastike. Spremnici su isporučeni u svibnju 2021., a prema zapisniku o primopredaji Općina Lovas je preuzela 413 spremnika za plastiku volumena 120 l koje će samostalno podijeliti korisnicima i koje će nakon označavanja biti uključene u sustav sakupljanja komunalnog otpada u organizaciji Društva.

Prema podacima Fonda, Općina Bogdanovci se nije javila na navedeni Javni poziv Fonda iz 2018., a prijava Općine Tompojevci je odbijena (prema objašnjenju Općine Tompojevci, u najavi javnog poziva za financiranje bila je predviđena i nabava vrtnih kompostera za što je Općina pripremila potrebnu dokumentaciju i prijavila se na javni poziv, no u izmjenama i dopunama javnog poziva vrtni komposter su izostavljeni iz financiranja).

Druge ostvarene aktivnosti u vezi s gospodarenjem otpadom, predviđene planovima poslovanja Društva za 2019. i 2020., odnose se na osiguranje uvjeta za obavljanje djelatnosti u skladu s propisima, odnosno pribavljanje propisanih dozvola i provođenje nadzora nad zaštitom okoliša i kontrolom onečišćenja te osiguranje kadrovskih i tehničkih pretpostavki za obavljanje djelatnosti.

Iz opisanog je vidljivo da je Društvo tijekom 2019. i 2020. obavljanjem javne usluge u skladu s odlukama jedinica lokalne samouprave o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada, realizacijom planiranih aktivnosti vezanih za obavljanje javne usluge te izvršenim ulaganjima u objekte i opremu za gospodarenje otpadom u najvećem dijelu ostvarilo planske ciljeve u gospodarenju komunalnim otpadom utvrđene planovima poslovanja Društva te u okviru svoje nadležnosti pridonijelo ostvarenju planova gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na čijem području pruža javnu uslugu te ostvarenju ciljeva u gospodarenju otpadom utvrđenih na državnoj razini.

Sakupljanje i zbrinjavanje komunalnog otpada

Prema odredbama članka 32. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, davatelj usluge dužan je udovoljavati uvjetima za prijevoz vrste i količine otpada kojeg prikuplja, predati prikupljeni otpad osobi koja posjeduje dozvolu za gospodarenje otpadom, snositi sve troškove gospodarenja prikupljenim otpadom, raspolagati nužnim financijskim, ljudskim i tehničkim resursima potrebnim za obavljanje propisanih poslova, predati miješani komunalni otpad u centar za gospodarenje otpadom sukladno Planu, te pružati javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada u skladu s Uredbom o gospodarenju komunalnim otpadom.

Prema odredbama članka 84. navedenog Zakona, djelatnost sakupljanja otpada te djelatnost oporabe, zbrinjavanja ili druge obrade otpada može se obavljati nakon ishoda odgovarajuće dozvole te upisa u očevidnike koji vodi nadležno Ministarstvo. Dozvolom za gospodarenje otpadom se, prema odredbama članka 86. Zakona, određuje adresa građevine u kojoj će se obavljati postupak gospodarenja otpadom, količina otpada kao najveća količina pojedine vrste otpada koja se može godišnje obraditi i vrsta otpada prema ključnim brojevima iz Kataloga otpada, postupak gospodarenja otpadom s pripadajućim tehnološkim procesima, uvjeti obavljanja tehnoloških procesa, mjere za postupanje s otpadom koji nastaje, odnosno preostaje nakon obavljanja tehnoloških procesa, rok do kada mora biti obavljena provjera okolnosti koje utiču na ostvarivanje prava dodijeljenih dozvolom te mjere nakon zatvaranja, odnosno prestanka obavljanja postupaka za koje je izdana dozvola. U postupku izdavanja dozvole se prema odredbama članka 91. navedenog Zakona utvrđuje da je podnositelj zahtjeva registriran za djelatnost u skladu s pravilnikom kojim se uređuje gospodarenje otpadom, da raspolaže građevinom za koju je izdan akt kojim se dozvoljava uporaba prema posebnom propisu kojim se uređuje gradnja, da zapošljava osobe koje ispunjavaju uvjete propisane posebnim propisom, da sustav upravljačkog nadzora metoda udovoljava propisanim uvjetima, da je elaborat gospodarenja otpadom izrađen u skladu s propisima, da je građevina u kojoj će se obavljati postupak gospodarenja otpadom planirana dokumentom prostornog uređenja, da je proveden postupak procjene utjecaja na okoliš ako je to propisano posebnim propisom kojim se uređuje zaštita okoliša te da raspolaže financijskim jamstvom propisanim Zakonom.

Prema navedenim odredbama Zakona, Društvu su izdane dozvole za dvije lokacije gospodarenja otpadom. U 2015. je izdana dozvola za sakupljanje otpada na lokaciji gospodarenja otpadom u Vukovaru, Sajmište 174 u skladištu koje je izgrađeno na katastarskoj čestici 6309/5 u katastarskoj općini Vukovar (u naravi lokacija sjedišta Društva) kojom je dozvoljeno obavljanje djelatnosti sakupljanja neopasnog otpada (ambalaže od papira i kartona, plastike, metala i staklene ambalaže te papira i kartona, odjeće, tekstila, plastike i metala) u ukupnoj godišnjoj količini od 8 800 t. Dozvolu je izdalo nadležno upravno tijelo Vukovarsko-srijemske županije. U kolovozu 2020. nadležno tijelo je provjeravalo okolnosti koje utječu na ostvarivanje prava dodijeljenih dozvolom te je u skladu s utvrđenim izmijenilo postupke i količine otpada na ukupnu godišnju količinu navedenih vrsta otpada od 4 000 t za postupak R 12 (odnosi se na prethodne postupke prije oporabe, kao što su, između ostalog, rasklapanje, sortiranje, drobljenje, sabijanje i drugo) te postupak R 13 (Skladištenje otpada prije bilo kojeg od postupaka oporabe navedenim pod R 1 do R 12) u ukupnoj godišnjoj količini od 94 t, uz ukupno dopuštenu količinu koja se u jednom trenutku može nalaziti na lokaciji od 20 t.

U 2016. izdana je dozvola za gospodarenje otpadom na lokaciji gospodarenja otpadom u Vukovaru, Vijeća Europe bb na katastarskoj čestici 6000 u katastarskoj općini Vukovar (u naravi odlagalište i reciklažno dvorište Petrovačka dola), kojom je dozvoljeno obavljanje djelatnosti sakupljanja i zbrinjavanja neopasnog otpada na odlagalištu za neopasni otpad, odnosno odlagalištu anorganskog neopasnog otpada s niskim sadržajem organske/biorazgradive tvari. Od 2016. do konca 2020. nadležno tijelo je tri puta (u 2017., 2019. i 2020.) po službenoj dužnosti provjeravalo okolnosti koje utječu na ostvarivanje prava dodijeljenih dozvolom te je u skladu s utvrđenim donijelo rješenja kojima je izmijenilo pojedine vrste i količine otpada te postupke zbrinjavanja za koje je dozvola izdana.

Slika broj 1

Lokacija gospodarenja otpadom na katastarskoj čestici broj 6000, u katastarskoj općini Vukovar, odlagalište i reciklažno dvorište Petrovačka dola

Izvor: Društvo

Dozvola za gospodarenje otpadom na lokaciji gospodarenja otpadom na katastarskoj čestici 6000 u katastarskoj općini Vukovar važeća koncem 2019. izdana je rješenjem donesenim u svibnju 2019., a važeća koncem 2020. u kolovozu 2020. U dozvolama je označeno da je za 15 vrsta otpada sakupljanje otpada za sve vrste otpada bez ograničenja, a za zbrinjavanje otpada postupcima D 15 i D 1 i kapacitetu postupaka u količinama navedenim u dozvoli, pri čemu se za postupak D 15 podrazumijeva najveća količina koja se u jednom trenutku može nalaziti na lokaciji gospodarenja otpadom, a za D 1 najveća godišnja količina.

Prema odredbama članka 4., točke 63. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, zbrinjavanje otpada je svaki postupak koji nije uporaba otpada, uključujući slučaj kad postupak kao sekundarnu posljedicu ima obnovu tvari ili energije, a u Dodatku I. navedenog Zakona sadržan je popis postupaka zbrinjavanja od D 1 do D 15, pri čemu je D 1 Odlaganje otpada u ili na tlo (na odlagalište), a D 15 Skladištenje otpada prije primjene bilo kojeg od postupaka zbrinjavanja od D 1 – D 14. Prema objašnjenju Društva, skladištenje otpada prije odlaganja provodi se u slučajevima kada je za otpad koji se doveze na odlaganje potrebno provesti provjeru sukladnosti odnosno utvrditi je li posjednik otpada točno odredio vrstu otpada prema Katalogu otpada.

Prema dozvolama važećim koncem 2019. i 2020., ukupna količina svih vrsta otpada koja se godišnje može odložiti na odlagalište Petrovačka dola je 62 850 t, od čega se najznačajnija količina odnosi na miješani komunalni otpad za koji je dozvoljeno odložiti godišnje 50 000 t.

Prema izdanim dozvolama, ukupni kapacitet odlagališta je 1 137 504 m³, a u postupku je utvrđeno da je Društvo registrirano za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom, da raspolaže građevinom za koju je izdan akt kojim se dozvoljava uporaba građevine prema posebnom propisu kojim se uređuje gradnja, da je građevina planirana dokumentom prostornog uređenja, da zapošljava osobe odgovorne za gospodarenje otpadom, da je Elaborat gospodarenja otpadom izrađen u skladu s propisima, da sustavi upravljačkog nadzora navedeni u Elaboratu zadovoljavaju propisane uvjete te da ima važeću okolišnu dozvolu. Prema važećoj dozvoli za gospodarenje otpadom iz kolovoza 2020., provjera okolnosti koje utječu na ostvarivanje prava utvrđenih dozvolom obaviti će se do 25. kolovoza 2022.

Navedenom dozvolom utvrđena je i obveza Društva da u roku od 12 mjeseci nakon zatvaranja odlagališta poduzme mjere određene Elaboratom gospodarenja otpadom prema kojima je odlagatelj zatvorenog odlagališta dužan 30 godina nakon zatvaranja odlagališta osigurati održavanje i zaštitu zatvorenog odlagališta, redovite preglede stanja tijela odlagališta, obavljanje kontrole (monitoringa) i nadzora odlagališta te izradu godišnjeg izvješća o stanju odlagališta i provedbi propisanih mjera.

Izdanim dozvolama za obje lokacije gospodarenja otpadom utvrđena je i obveza Društva da dostavi financijsko jamstvo iz članka 99. Zakona o održivom gospodarenju otpadom u roku od godine dana od dana stupanja na snagu Pravilnika o gospodarenju otpadom (Narodne novine 81/20), odnosno do 23. srpnja 2021. Prema odredbama članka 99. navedenog Zakona, podnositelj zahtjeva za izdavanje dozvole za gospodarenje otpadom dužan je za sve vrijeme trajanja obveza propisanih dozvolom za gospodarenje otpadom raspolagati financijskim jamstvom ili drugim odgovarajućim ekvivalentnim financijskim instrumentom kojim nadležno upravno tijelo osigurava izvršenje mjera nakon zatvaranja odnosno prestanka obavljanja postupaka za koje je izdana dozvola za gospodarenje otpadom.

Za djelatnost zbrinjavanja otpada postupkom odlaganja otpada osigurava se i izvršenje obveza propisanih posebnim propisom kojim se uređuje odlaganje otpada, što uključuje svako obvezno postupanje na odlagalištu nakon njegova zatvaranja. Financijsko jamstvo ili drugi odgovarajući ekvivalentni financijski instrument može izdati kreditna institucija, društvo za osiguranje i Fond, a za potrebe dozvole za gospodarenje otpadom za djelatnost zbrinjavanja otpada postupkom odlaganja otpada i jedinica lokalne samouprave. U propisanom roku Društvo je pribavilo i dostavilo nadležnom tijelu bankarske garancije.

Odredbama članka 95. Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) te članka 5. Uredbe o okolišnoj dozvoli (Narodne novine 8/14 i 5/18), propisano je da operater koji u skladu s posebnim propisom obavlja ili nadzire gospodarsku djelatnost kojom se mogu prouzročiti emisije kojima se onečišćuje tlo, zrak, vode i more dužan ishoditi okolišnu dozvolu. Okolišna dozvola izdaje se s ciljem cjelovite zaštite okoliša putem integriranog sprječavanja i kontrole onečišćenja, osiguravajući visoku razinu zaštite okoliša i uvjete za sprječavanje značajnog onečišćenja okoliša zbog industrijskih aktivnosti, a operater je pravna ili fizička osoba koja u skladu s posebnim propisom obavlja ili nadzire gospodarsku djelatnost na temelju dozvole, drugog odobrenja, upisa u registar ili u drugu javnu evidenciju. Prema odredbama članka 97. navedenog Zakona, o zahtjevu za ishođenje okolišne dozvole rješava nadležno ministarstvo.

S obzirom na to da Društvo obavlja djelatnost iz Priloga I., Točke 5. Uredbe o okolišnoj dozvoli, odnosno gospodarenje otpadom te da upravlja odlagalištem Petrovačka dola na koje se odlaže više od deset tona otpada na dan i ima ukupni kapacitet preko 25 000 t (Prilog I., Točka 5.4.), Društvo je u 2015. od nadležnog ministarstva pribavilo okolišnu dozvolu kojom su utvrđeni uvjeti pod kojima se dozvola izdaje i koji su sadržani u Knjizi uvjeta okolišne dozvole, a odnose se na tehnike vezane za proces u postrojenju (procesne tehnike koje se provode na odlagalištu, prostor za odlaganje, sustav za prikupljanje otpadnih voda te vrste otpada koje se odlažu na odlagalište) te preventivne i kontrolne tehnike (upravljanje okolišem u vezi s prihvatom otpada koji ne prelazi granične vrijednosti parametara eluata otpada za stabilizirani nereaktivni opasni otpad i ostali neopasni otpad, korištenje postupaka za ispitivanje svojstava otpada, način rukovanja otpadom pri odlaganju otpada te postupke koje treba provoditi nakon odlaganja otpada). Posebne procesne tehnike utvrđene su za odlagališno polje odvojeno od ostalog otpada na odlagalištu površine 6 500 m² za odlaganje azbestnog otpada te na tehnologiju odlaganja azbestnog otpada.

Na zahtjev Društva izmjene i dopune okolišne dozvole donesene su u listopadu 2019. te u veljači 2021. Najznačajnija izmjena u važećoj okolišnoj dozvoli iz veljače 2021. je da je brisan dio dozvole koji se odnosi na odlaganje azbestnog otpada, jer je dio plohe površine 6 500 m² zapunjen i zatvoren ugradnjom završnog pokrovnog sloja te se na odlagalištu više ne obavlja djelatnost odlaganja otpada koji sadrži azbest.

Okolišnom dozvolom utvrđene su i mjere predviđene za praćenje emisija u okoliš (monitoring odlagališta) s metodologijom mjerenja, učestalosti mjerenja i vrednovanjem rezultata mjerenja emisija u zrak i u vode ili sustav javne odvodnje u odnosu na dopuštene granične vrijednosti emisija utvrđene posebnim propisima te obveza informiranja javnosti i nadležnih tijela.

Za mjerenje emisija u zrak, odnosno mjerenje emisije odlagališnih plinova (na odlagalištu je uspostavljen pasivni način otplinjavanja putem ugrađenih odzračnika po tijelu odlagališta) određeno je mjerenje provoditi na reprezentativnim mjestima za svaki dio odlagališta, a učestalost mjerenja bila je određena za 2019. četiri puta godišnje, a za 2020. jedanput mjesečno.

Za mjerenje emisija u vode određeno je provoditi mjerenja za sabirni bazen za procjednu vodu (procjedne vode sakupljaju se u sabirnom bazenu i recirkuliraju po tijelu odlagališta) četiri puta godišnje, a za ispuštavanje tehnoloških i oborinskih voda s manipulativnih površina u vodotok (tehnološke otpadne vode od pranja vozila i opreme te oborinske vode s asfaltiranih manipulativnih površina nakon propuštanja kroz separator ulja i masti te kroz višedjelne taložnike ispuštaju se u otvoreni kanal uz postojeću cestu te u potok Bogdanovački Savak) dva puta godišnje.

Za praćenje stanja okoliša okolišnom dozvolom utvrđene su i mjere koje treba provoditi izvan postrojenja (odlagališta) koje se odnose na praćenje kvalitete podzemnih voda na propisanim mjestima mjerenja (pijezometri i potok Bogdanovački Savak) jedanput godišnje za vrijeme rada odlagališta i deset godina nakon zatvaranja odlagališta te jedanput u dvije godine u sljedećih 20 godina. Nakon zatvaranja odlagališta na odzračnike treba ugraditi biofilter od rahlog komposta te provoditi praćenje emisije odlagališnog plina dva puta godišnje deset godina, a sljedećih deset godina jednom u dvije godine.

Okolišnom dozvolom utvrđene su i obveze dostavljanja izvješća o provedenim mjerenjima (propisane posebnim propisima za pojedine sastavnice okoliša). Za emisije u zrak izvješće se dostavlja jednom godišnje Ministarstvu do 31. ožujka tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu (obrazac PI-Z) u elektroničkom obliku.

Za podatke o količini ispuštene otpadne vode utvrđena je obveza dostavljanja izvješća Hrvatskom vodama, VGO za srednju i donju Savu, na obrascima A1 i A2 za prvih šest mjeseci do 31. srpnja, a za cijelu godinu do 31. siječnja sljedeće godine, a za podatke o obavljenom ispitivanju otpadnih voda na obrascu B1 koji se dostavlja u roku od mjesec dana od obavljenog uzorkovanja. Rezultati praćenja emisija dostavljaju se i nadležnoj inspekciji te nadležnom upravnom tijelu i jedinici lokalne samouprave do 1. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu.

Prema uvjetima iz okolišne dozvole, Društvo je tijekom 2019. i 2020. provodilo propisana mjerenja te dostavljalo propisana izvješća svim nadležnim tijelima navedenim u okolišnoj dozvoli.

Prema odredbama članaka 110., 111., 112. i 113. Zakona o održivom gospodarenju otpadom djelatnosti prijevoz otpada, posredovanje u gospodarenju otpadom, trgovanje otpadom te postupak sakupljanja otpada u reciklažnom dvorištu mogu se obavljati nakon upisa u odgovarajuće očevidnike koje prema odredbama članka 109. Zakona vodi nadležno ministarstvo. Upis se provodi na temelju podnesenog zahtjeva te uz ispunjavanje uvjeta propisanih za pojedinu djelatnost gospodarenja otpadom.

Prema navedenim odredbama Zakona, Društvo je upisano u Očevidnik prijevoznika otpada, Očevidnik trgovaca otpada te u Očevidnik reciklažnih dvorišta.

Iz opisanog je vidljivo da je Društvo tijekom 2019. i 2020. izvršavalo propisane obveze koje se odnose na osiguranje uvjeta za obavljanje djelatnosti u skladu s propisima, odnosno pribavljanje propisanih dozvola i provođenje nadzora nad zaštitom okoliša i kontrolom onečišćenja te osiguranje kadrovskih i tehničkih pretpostavki za obavljanje djelatnosti.

Pružanje javne usluge utvrđeno je odlukama o načinu pružanja javne usluge koje su donijela nadležna tijela jedinica lokalne samouprave na čijem području Društvo obavlja javnu uslugu te zaključenim ugovorima o koncesiji.

U tablici broj 6 daju se podaci o vremenu donošenja odluka o načinu pružanja javne usluge, načinu dodjele obavljanja javne usluge te podaci o ugovorima o koncesiji, prema jedinicama lokalne samouprave.

Tablica broj 6

Podaci o vremenu donošenja odluka o načinu pružanja javne usluge, načinu dodjele obavljanja javne usluge te podaci o ugovorima o koncesiji, prema jedinicama lokalne samouprave

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Datum donošenja odluke/izmjena odluke	Način dodjele obavljanja javne usluge	Datum zaključivanja ugovora o koncesiji	Vrijeme na koje je koncesija dodijeljena	Koncesijska naknada
	1	2	3	4	5	6
1.	Grad Vukovar	31. 1. 2018./ 25. 4. 2018./ 23. 12. 2019.	odluka	-	-	-
2.	Općina Bogdanovci	8. 2. 2018./ 12. 12. 2019.	koncesija**	24. 4. 2017.	5 godina	22.122,00 kn godišnje
3.	Općina Lovas	29. 12. 2017.	koncesija	18. 2. 2019.*	5 godina	5,25 % godišnje u odnosu na neto naplaćene usluge
4.	Općina Tompojevci	31. 1. 2018./ 28. 11. 2019.	koncesija**	5. 7. 2017.	5 godina	27.039,00 kn godišnje

*u Općini Lovas početak obavljanja djelatnosti po ovom ugovoru je od 1. 3. 2019., a do tada je javnu uslugu obavljao drugi koncesionar

**u općinama Bogdanovci i Tompojevci koncesija je dodijeljena na temelju prije donesenih odluka

Odluke o načinu pružanja javne usluge jedinica lokalne samouprave sadrže odredbe o kriteriju obračuna količine otpada, standardnim veličinama i drugim bitnim svojstvima spremnika za prikupljanje otpada, najmanjoj učestalosti odvoza prema područjima, obračunskim razdobljima kroz kalendarsku godinu, području pružanja javne usluge te općim uvjetima ugovora s korisnicima. Osim navedenog, sadrže i popis adresa reciklažnih dvorišta na području jedinice lokalne samouprave, odredbe o načinu provedbe javne usluge, provedbi ugovora o korištenju javne usluge u slučaju nastupanja posebnih okolnosti (elementarna nepogoda, katastrofa i slično), načinu podnošenja prigovora i postupanju po prigovoru korisnika na neugodu uzrokovanu sustavom prikupljanja komunalnog otpada, uvjetima za pojedinačno korištenje javne usluge, prihvatljivom dokazu izvršenja javne usluge za pojedinog korisnika javne usluge, cijeni javne usluge i cijeni obvezne minimalne javne usluge, načinu određivanja udjela korisnika javne usluge u slučaju kad su korisnici javne usluge kućanstva i koriste zajednički spremnik, a nije postignut sporazum o njihovim udjelima te načinu određivanja udjela korisnika javne usluge u slučaju kad su korisnici javne usluge kućanstva i pravne osobe ili fizičke osobe obrtnici i koriste zajednički spremnik, a nije postignut sporazum o njihovim udjelima i ugovornoj kazni.

Prema odlukama svih navedenih jedinica lokalne samouprave, u okviru pružanja javne usluge utvrđena je primopredaja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada na obračunskom mjestu korisnika usluge s time da se papir i karton sakuplja odvojeno od biootpada. Izvršenje obveze odvojenog prikupljanja utvrđeno je odvojenim prikupljanjem papira i kartona te plastike jednom mjesečno na obračunskom mjestu korisnika usluge, sakupljanje otpadnog papira, metala, plastike, stakla i tekstila putem spremnika na javnoj površini (zeleni otoci) te u reciklažnom dvorištu odnosno mobilnoj jedinici, a usluge se za korisnika usluge pružaju bez naknade. Sakupljanje krupnog (glomaznog) otpada osigurava se jednom godišnje na lokaciji obračunskog mjesta korisnika usluge te u reciklažnom dvorištu. Sakupljanje problematičnog otpada osigurava se u reciklažnom dvorištu.

U okviru sustava sakupljanja komunalnog otpada osigurava se i preuzimanje većih količina miješanog i biorazgradivog komunalnog te glomaznog otpada od ugovorenih, a za ove usluge korisnik posebno plaća naknadu prema cjeniku davatelja javne usluge.

Odlukama je kao najmanja učestalost odvoza određena za miješani komunalni otpad najmanje jednom u dva tjedna, za biootpad iz biorazgradivog otpada najmanje jednom tjedno, za otpadni papir i karton iz biorazgradivog otpada najmanje jednom mjesečno te za glomazni otpad jednom u kalendarskoj godini na obračunskom mjestu korisnika usluge bez naknade. Korisnik usluge može biti izuzet od sustava sakupljanja biootpada ako se odluči za kućno kompostiranje i osigura komposter ili kompostište na svom obračunskom mjestu i o tome da pisanu izjavu, a kućno kompostiranje dužan je obavljati na način koji ne dovodi do štetnih utjecaja na ljudsko zdravlje i okoliš. U odlukama je navedeno da je odvojeno prikupljanje biootpada davatelj javne usluge dužan uspostaviti kada se za to steknu uvjeti. Zaključenim ugovorima o koncesiji s općinama Bogdanovci, Lovas i Tompojevci određeno je prikupljanje miješanog komunalnog otpada jednom tjedno.

U tablici broj 7 daju se podaci o području pružanja javne usluge, površini jedinica lokalne samouprave i broju stanovnika te podaci o broju korisnika usluge, obračunskih mjesta i spremnika koncem 2020.

Tablica broj 7

Područje pružanja javne usluge,
površina jedinica lokalne samouprave te broj stanovnika,
korisnika usluge, obračunskih mjesta i postavljenih spremnika koncem 2020.

Redni broj	Područje pružanja javne usluge	Površina (u km ²)*	Broj stanovnika**	Broj korisnika usluge***	Broj obračunskih mjesta***	Broj spremnika	
						Kod korisnika usluge	Na javnim površinama
	1	2	3		5		
1.	Grad Vukovar	98,78	27 683	11 297	7 134	7 510	74
2.	Općina Bogdanovci	51,76	1 960	607	498	597	20
3.	Općina Lovas	42,52	1 214	391	369	387	8
4.	Općina Tompojevci	72,81	1 565	487	467	521	15
Ukupno		265,87	32 422	12 782	8 468	9 015	117

* Izvor: mrežne stranice jedinica lokalne samouprave

** Izvor: Državni zavod za statistiku, Podaci iz Popisa stanovništva za 2011.

*** Podaci Društva koncem 2020.

Društvo je koncem 2020. obavljalo javnu uslugu na području četiri jedinice lokalne samouprave ukupne površine 265,87 km² s ukupno 32 422 stanovnika prema popisu iz 2011. Koncem 2020. broj korisnika usluge (korisnik usluge je vlasnik nekretnine, odnosno posebnog dijela nekretnine) bio je 12 782, broj obračunskih mjesta (obračunsko mjesto je adresa nekretnine) 8 468, a otpad se sakupljao iz 9 132 spremnika. Od ukupnog broja spremnika, na spremnike na obračunskom mjestu korisnika usluge odnosi se 9 015, a na spremnike na javnim površinama (zelene otoke) 117.

Društvo je sakupljalo miješani komunalni otpad na obračunskom mjestu korisnika javne usluge putem 8 881 spremnika, od čega se 8 185 odnosi na spremnike volumena 80 l i 120 l za pojedinačno korištenje javne usluge odnosno individualno stanovanje, a 696 se odnosi na zajedničko korištenje spremnika u višestambenim zgradama za što se koriste spremnici volumena 1 100 l ili polupodzemni spremnici volumena 1 000 l, 5 000 l i 7 000 l. Svi spremnici namijenjeni višestambenim zgradama dostupni su samo korisnicima kojima su namijenjeni, odnosno korisnici dobivaju ključeve kojima je omogućen pristup spremnicima.

Na obračunskom mjestu korisnika javne usluge Društvo je odvojeno prikupljalo papir i karton te plastiku, za što su u višestambenim zgradama osigurana ukupno 134 spremnika volumena 120 l, 240 l i 1 100 l, a u individualnom stanovanju umjesto spremnika korištene su plastične vreće volumena 120 l. U 2019. i 2020. podijeljeno je ukupno 303 609 vreća za odvojeno prikupljanje papira i plastike.

Slika broj 2

Polupodzemni spremnici za višestambene zgrade

Izvor: Društvo

Odvojeno prikupljeni otpad korisnici su mogli odložiti i u spremnike na zelenim otocima. Grad Vukovar ima 12 lokacija zelenih otoka, općine Bogdanovci i Tompojevci imaju po pet lokacija, a Općina Lovas dvije, na kojima se ovisno o broju i vrsti postavljenih spremnika odvojeno prikuplja papir, plastika, staklo, metal i tekstil.

Spremnici za miješani komunalni otpad i reciklabilni komunalni otpad imaju oznaku Društva, naziv vrste otpada za koju je spremnik namijenjen, a za miješani komunalni otpad i oznaku koja je u evidenciji Društva o preuzetom otpadu pridružena korisniku i obračunskom mjestu.

Za evidenciju o preuzetom otpadu Društvo koristi programsko rješenje u koju su uneseni podaci svih spremnika na području djelovanja Društva. Na vozila za sakupljanje otpada ugrađeni su čitači, a nabavljeni su i ručni čitači kako bi se za potrebe ispostavljanja računa ispravno evidentirao broj pražnjenja spremnika.

U skladu s odlukama jedinica lokalne samouprave i zaključenim ugovorima o koncesiji s općinama Bogdanovci, Lovas i Tompojevci, Društvo je tijekom 2019. i 2020. prema utvrđenom Rasporedu odvoza otpada koji se objavljuje na mrežnim stranicama Društva za svaku godinu, u svim jedinicama lokalne samouprave na području pružanja usluge prikupljalo miješani komunalni otpad jednom tjedno na obračunskom mjestu korisnika javne usluge, a papir i plastiku jednom mjesečno.

Glomazni otpad na području Grada Vukovara prikupljan je deset puta godišnje, a na području općina Bogdanovci, Lovas i Tompojevci dva puta godišnje prema utvrđenom rasporedu, pri čemu svi korisnici imaju pravo na besplatan odvoz jednom godišnje do 10 m³ otpada. Na području pružanja javne usluge nije uspostavljeno odvojeno prikupljanje biootpada za koje je prema odlukama svih jedinica lokalne samouprave predviđeno da će se uspostaviti kada se za to steknu uvjeti.

Iz opisanog je vidljivo da je na području pružanja javne usluge Društvo uspostavilo sustav sakupljanja komunalnog otpada u skladu s donesenim odlukama jedinica lokalne samouprave i zaključenim ugovorima o koncesiji, osim odvojenog sakupljanja biootpada jer do konca 2020. nisu nabavljeni spremnici i vozila za odvojeno prikupljanje biootpada na obračunskom mjestu korisnika usluge. U vrijeme obavljanja revizije (travanj 2022.) u tijeku su aktivnosti za nabavu spremnika i vozila za odvojeno prikupljanje biootpada.

Društvo miješani komunalni otpad i glomazni otpad zbrinjava bez prethodne obrade odlaganjem na odlagalištu kojim upravlja, a odvojeno prikupljeni reciklabilni otpad predaje ovlaštenim oporabiteljima.

Prema odredbi članka 64. Zakona o gospodarenju otpadom, javna usluga sakupljanja komunalnog otpada podrazumijeva prikupljanje komunalnog otpada na području pružanja javne usluge putem spremnika od pojedinog korisnika i prijevoz i predaju tog otpada ovlaštenoj osobi za obradu takvoga otpada. Javna usluga je usluga od općeg interesa. Javna usluga uključuje uslugu prikupljanja na lokaciji obračunskog mjesta korisnika usluge miješanog komunalnog otpada, biootpada, reciklabilnog komunalnog otpada i glomaznog otpada jednom godišnje, te uslugu preuzimanja otpada u reciklažnom dvorištu i uslugu prijevoza i predaje otpada ovlaštenoj osobi.

Prema odredbi članka 69., stavka 1., točaka 1., 4. i 5. navedenog Zakona, davatelj usluge dužan je gospodariti s odvojeno prikupljenim komunalnim otpadom, uključujući preuzimanje i prijevoz tog otpada, sukladno redu prvenstva gospodarenja otpadom i na način na koji ne dovodi do miješanja odvojeno prikupljenog komunalnog otpada s drugom vrstom otpada ili otpadom koji ima drukčija svojstva, osigurati korisniku usluge spremnike za primopredaju komunalnog otpada te preuzeti sadržaj spremnika od korisnika usluge i to odvojeno miješani komunalni otpad, biootpad, reciklabilni komunalni otpad i glomazni otpad. Odredbom članka 22., stavka 3. navedenog Zakona, propisano je i da je proizvođač biootpada dužan predati biootpad odvojeno od drugog otpada ovlaštenoj osobi ili reciklirati biootpad na mjestu nastanka.

Društvo nema kompostanu ni drugu mogućnost samostalnog zbrinjavanja biootpada te je u okviru postojećih mogućnosti (predaja otpada u najbližu kompostanu, bioplinsko postrojenje ili drugim ovlaštenim oporabiteljima) potrebno poduzeti aktivnosti za pronalaženje najekonomičnijeg načina zbrinjavanja biootpada.

S obzirom na to da je odredbama Zakona o gospodarenju otpadom propisano i da je davatelj usluge dužan gospodariti odvojeno prikupljenim otpadom na način na koji ne dovodi do miješanja odvojeno prikupljenog komunalnog otpada s drugom vrstom otpada ili otpadom koji ima drukčija svojstva, što se odnosi i na glomazni otpad, potrebno je u narednom razdoblju poduzeti i aktivnosti za zbrinjavanje glomaznog otpada.

Državni ured za reviziju preporučuje u narednom razdoblju poduzeti aktivnosti za osiguranje preduvjeta za odvojeno prikupljanje biootpada na obračunskom mjestu korisnika usluge i aktivnosti za pronalaženje najekonomičnijeg načina zbrinjavanja biootpada te glomaznog otpada u okviru postojećih mogućnosti.

- Odvojeno prikupljanje komunalnog otpada putem reciklažnih dvorišta

Prema odredbama članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je osigurati izvršenje obveze odvojenog prikupljanja problematičnog otpada, biorazgradivog otpada, otpadnog metala, stakla, plastike, tekstila i krupnog (glomaznog) komunalnog otpada funkcioniranjem jednog ili više reciklažnih dvorišta, odnosno mobilne jedinice na svom području, postavljanjem spremnika za odvojeno prikupljanje kod korisnika usluge i, kad je to prikladno, postavljanjem spremnika za odvojeno prikupljanje na javnoj površini. Jedinica lokalne samouprave koja ima 3 000 stanovnika ili manje, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna je osigurati funkcioniranje reciklažnog dvorišta posredstvom mobilne jedinice koja se u smislu navedenog Zakona smatra reciklažnim dvorištem, jedinica koja ima više od 3 000 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, koja ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, a u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna je osigurati funkcioniranje reciklažnog dvorište posredstvom mobilne jedinice. Više jedinica lokalne samouprave mogu sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje obveze osiguravanja funkcioniranja reciklažnog dvorišta posredstvom mobilne jedinice koja se u smislu navedenog Zakona smatra reciklažnim dvorištem.

Reciklažno dvorište je nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada, a mobilna jedinica, odnosno mobilno reciklažno dvorište, je pokretna tehnička jedinica koja nije građevina ili dio građevine, a služi odvojenom prikupljanju i skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada.

Vrste otpada kojeg je osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna zaprimati propisane su Dodatkom III Pravilnika o gospodarenju otpadom, a prema navedenom Pravilniku u reciklažno dvorište je obvezno zaprimati 51 vrstu otpada.

Za područje Grada Vukovara, Grad Vukovar je u 2015. uspostavio reciklažno dvorište Petrovačka dola na adresi Vijeća Europe bb u Vukovaru, a odlukom o načinu obavljanja javne usluge upravljanje reciklažnim dvorištem povjereno je Društvu bez naknade. Prava i obveze u vezi s upravljanjem reciklažnim dvorištem Petrovačka dola detaljnije su uređena godišnjim ugovorima koje su zaključili Grad Vukovar i Društvo, a prema navedenim ugovorima Društvo može dopustiti korištenje reciklažnog dvorišta korisnicima iz drugih jedinica lokalne samouprave s područja pružanja usluge. Korištenje navedenog reciklažnog dvorišta je, zbog relativno male prostorne udaljenosti, od 2020. omogućeno i korisnicima s područja susjedne Općine Bogdanovci.

Slika broj 3

Reciklažno dvorište Petrovačka dola, Grad Vukovar

Izvor: Društvo

Za područje Općine Tompojevci uspostavljeno je reciklažno dvorište u 2017. na adresi Rusinska 8 u naselju Mikluševci, koje je ugovorom o koncesiji te ugovorom o upravljanju reciklažnim dvorištem iz 2017. povjereno na upravljanje koncesionaru odnosno Društvu.

Iz opisanog je vidljivo da je Grad Vukovar uspostavio dovoljan broj reciklažnih dvorišta prema standardima koji su Zakonom o održivom gospodarenju otpadom utvrđeni u odnosu na broj stanovnika, a Općina Tompojevci uspostavila je reciklažno dvorište iako ima manji broj stanovnika nego je Zakonom propisana obveza osiguravanja reciklažnog dvorišta.

Za područje općina Bogdanovci i Lovas, koje prema broju stanovnika općine nisu dužne uspostaviti reciklažna dvorišta, Društvo je od 2019. osiguralo mogućnost korištenja mobilnog reciklažnog dvorišta, koje je u vlasništvu Društva. Zbog prostorne udaljenosti pojedinih naselja od reciklažnog dvorišta, korištenje mobilnog reciklažnog dvorišta omogućeno je četiri puta godišnje i u svim naseljima na području pružanja usluge prema rasporedu koji Društvo objavljuje na svojim mrežnim stranicama.

Reciklažno dvorište Petrovačka dola, reciklažno dvorište Mikluševci i mobilno reciklažno dvorište Društvo je upisalo u Očevidnik reciklažnih dvorišta.

Slika broj 4

Reciklažno dvorište Mikluševci, Općina Tompojevci

Izvor: Društvo

Prema odredbama članka 7. Uredbe i izmjenama i dopunama Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom (Narodne novine 84/19), koja je stupila na snagu u rujnu 2019., Fond financira troškove sakupljanja reciklabilnog komunalnog otpada čiji tokovi se sastoje pretežito od otpadne ambalaže i kojeg je davatelj javne usluge preuzeo od korisnika usluge, a financiranje troškova obavlja se temeljem ugovora Fonda i davatelja javne usluge, kojim se određuju uvjeti sakupljanja i predaje reciklabilnog komunalnog otpada. Ova obveza Fonda utvrđena je i odredbama članka 65. Zakona o gospodarenju otpadom, prema kojima uslugu sakupljanja reciklabilnog otpada na lokaciji obračunskog mjesta korisnika usluge i u reciklažnom dvorištu, za tokove otpada koji se sastoje pretežito od otpadne ambalaže, financira Fond iz sredstava prikupljenih naplatom naknade gospodarenja otpadom.

Društvo tijekom 2019. i 2020. nije sudjelovalo u sustavu za posebne kategorije otpada temeljem ugovora s Fondom.

Fond je u prosincu 2019. uputio davateljima javne usluge obavijest u vezi s provedbom navedenih odredaba Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom, u kojem ih je obavijestio da je u 2019. objavio Javni poziv za podnošenje Programa za preuzimanje neopasne otpadne ambalaže (Narodne novine 84/19, 104/19 i 112/19), kojim su utvrđene obveze podnositelja zahtjeva za podnošenje programa za preuzimanje neopasne ambalaže od plastike, metala i stakla, koja nije obuhvaćena sustavom povratne naknade, od davatelja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada na lokaciji sakupljača. Prema navedenoj obavijesti Fonda, nakon donošenja odluke o odabiru najprihvatljivijih programa za određenu vrstu neopasne ambalaže, stvorit će se i uvjeti za sklapanje ugovora između Fonda i davatelja javne usluge te je od davatelja javne usluge zatraženo da dostave iskaz interesa za sklapanje ugovora.

Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2022.) Društvo nije uputilo Fondu iskaz interesa za zaključivanje ugovora, a troškovi sakupljanja reciklabilnog otpada tijekom 2019. i 2020. financirani su dijelom iz cijene javne usluge, a dijelom od prodaje reciklabilnog komunalnog otpada.

Državni ured za reviziju preporučuje uputiti Fondu iskaz interesa za zaključivanje ugovora kojim će se odrediti uvjeti sakupljanja i predaje reciklabilnog komunalnog otpada čiji tokovi se sastoje pretežito od otpadne ambalaže i kojeg je davatelj javne usluge preuzeo od korisnika usluge.

Prema odredbama članka 18., stavaka 5., 6. i 7. Pravilnika o gospodarenju otpadom koji je stupio na snagu u srpnju 2020., osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna je sudjelovati u sustavu povratne naknade za otpad obuhvaćen sustavom povratne naknade, preuzeti otpad obuhvaćen sustavom povratne naknade, isplatiti iznos povratne naknade potrošaču te tako preuzeti otpad predati ovlaštenoj osobi u sustavu gospodarenja posebnim kategorijama otpada. Tehnički uvjeti postupanja s otpadom te pravo na naknadu za troškove preuzimanja i predaje toga otpada uređuju se ugovorom s Fondom. Prema procedurama za sklapanje ugovora s Fondom, objavljenim na mrežnim stranicama Fonda, Društvo na lokaciji reciklažnog dvorišta mora imati elektroničku blagajnu s mogućnošću ispisa prometa isplaćenog iznosa povratne naknade prema vrsti otpadne ambalaže i skladišni prostor koji omogućava odvojeno skladištenje otpadne ambalaže od pića po vrsti ambalažnog materijala i načinu preuzimanja te skladištenje ambalaže na način da je zaštićena od atmosferilija i da je onemogućen neovlašteni pristup i otuđenje. Ova obveza osobe koja upravlja reciklažnim dvorištem propisana je i odredbama članka 104. Zakona o gospodarenju otpadom, prema kojima je osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna preuzeti otpad od proizvoda za koji je propisano plaćanje povratne naknade, isplatiti iznos povratne naknade donosiocu toga otpada te predati taj otpad osobi koju je odredio Fond.

Prema objašnjenju direktora Društva, za ispunjavanje ove obveze nemaju tehničkih preduvjeta na reciklažnim dvorištima kojima upravljaju jer su reciklažna dvorišta na području pružanja javne usluge Društva izgrađena prije uvođenja obveze sudjelovanja u sustavu povratne naknade. Osim toga, prema analizi Društva, ručno razvrstavanje i pakiranje ambalaže u sustavu povratne naknade je skuplje od pribavljanja specijaliziranog uređaja, a prema pribavljenoj okvirnoj ponudi za nabavu specijaliziranog automatiziranog sistema za sakupljanje ambalaže, nabavna cijena uređaja kapaciteta 900 000 komada godišnje iznosi približno 40.000,00 EUR, a godišnji troškovi održavanja i tehničke podrške iznose 3.000,00 EUR. Međutim, uređaj zahtijeva rad u kontroliranim uvjetima odnosno u zatvorenom prostoru i prikladniji je za trgovačke centre nego za reciklažno dvorište.

Također, prema analizi koju su proveli, procjenjuju da ni u jednom reciklažnom dvorištu kojim upravljaju ne očekuju odaziv građana za obavljanje ove usluge. Reciklažno dvorište Petrovačka dola smješteno je na lokaciji odlagališta te bi građani radi predaje ambalaže morali izlaziti 3 km izvan naselja, a reciklažno dvorište Mikluševci je na području Općine Tompojevci koja ima površinu 72,81 km² i 1 565 stanovnika te procjenjuju da ni u jednom reciklažnom dvorištu ne mogu ni približno iskoristiti kapacitet uređaja (primjerice, u reciklažnom dvorištu na području Općine Tompojevci trebali bi svaki dan u godini prikupiti po 2 466 boca u sustavu povratne naknade). U vrijeme obavljanje revizije u tijeku je iznalaženje mogućnosti za ispunjavanje ove obveze utvrđene Pravilnikom.

Državni ured za reviziju preporučuje na temelju postojećih uvjeta u reciklažnim dvorištima uputiti zahtjev Fondu za zaključivanje ugovora za sudjelovanje u sustavu povratne naknade za otpad obuhvaćen sustavom povratne naknade.

Financiranje sustava gospodarenja komunalnim otpadom

- Cijena javne usluge

Prema odredbama članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, davatelj usluge dužan je obračunati cijenu javne usluge na način kojim se osigurava primjena načela „onečišćivač plaća” i koja osigurava ekonomski održivo poslovanje te sigurnost, redovitost i kvalitetu pružanja usluge sukladno odredbama navedenog Zakona i Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom. Cijena javne usluge utvrđuje se razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju koristeći kriterij obračuna količine otpada određen odlukom jedinice lokalne samouprave.

Davatelj javne usluge dužan je voditi evidenciju o preuzetoj količini otpada od pojedinog korisnika usluge u obračunskom razdoblju i korisniku obračunati cijenu javne usluge razmjerno količini preuzetog otpada. U cijenu javne usluge davatelj javne usluge dužan je uključiti troškove nabave i održavanja opreme za prikupljanje otpada, troškove prijevoza otpada, troškove obrade otpada i druge troškove propisane Uredbom o gospodarenju komunalnim otpadom.

Davatelj javne usluge cjenikom određuje visinu jedinične cijene za masu predanog otpada ili volumen spremnika otpada i dužan je prije primjene cjenika, odnosno izmjene cjenika, pribaviti suglasnost izvršnog tijela jedinice lokalne samouprave na koju se cjenik odnosi, a cjenik objaviti na svojoj mrežnoj stranici.

Prema odredbama članka 18. Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom, osim troškova propisanih člankom 33. Zakona, u cijenu javne usluge su uključeni i troškovi nastali radom reciklažnog dvorišta i mobilnog reciklažnog dvorišta zaprimanjem bez naknade otpada nastalog u kućanstvu na području jedinice lokalne samouprave za koje je uspostavljeno reciklažno dvorište, troškovi prijevoza i obrade glomaznog otpada koji se prikuplja u okviru javne usluge te troškovi vođenja propisanih evidencija i izvješćivanja u vezi s javnom uslugom.

Sve jedinice lokalne samouprave na području pružanja javne usluge donijele su odluke o načinu pružanja javne usluge prema odredbama Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom (Narodne novine 50/17). Prema odredbama članka 20. navedene Uredbe, cijenu javne usluge čini cijena javne usluge za količinu predanog miješanog komunalnog otpada, cijena obvezne minimalne javne usluge i cijena ugovorne kazne. Kao kriterij količine otpada, odlukom može biti određen volumen spremnika i broj pražnjenja spremnika ili masa predanog miješanog komunalnog otpada. Kada jedan korisnik usluge samostalno koristi spremnik, udio korisnika usluge u korištenju spremnika je jedan, a kada više korisnika usluge zajednički koriste spremnik zbroj udjela svih korisnika, određenih međusobnim sporazumom ili prijedlogom davatelja usluge, mora iznositi jedan. Prema odredbama članka 21. navedene Uredbe, ukoliko je odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave određena i obveza plaćanja namjenske naknade za gradnju građevina za gospodarenje komunalnim otpadom iznos naknade davatelj javne usluge obračunava u ime i za račun jedinice lokalne samouprave na način određen odlukom. U skladu s navedenim odredbama Uredbe, sve jedinice lokalne samouprave su odlukama kao kriterij obračuna količine otpada utvrdile volumen spremnika i broj pražnjenja spremnika.

S obzirom na to da su prema odredbama članka 4., stavka 1., točke 7. navedene Uredbe odluke morale sadržavati i odredbe o cijeni obvezne minimalne javne usluge, Grad Vukovar i Općina Bogdanovci su odlukama utvrdili da se cijena minimalne javne usluge u skladu s načelom „onečišćivač plaća” određuje za zaduženi volumen spremnika (veći volumen spremnika, veća cijena obvezne minimalne javne usluge), a općine Lovas i Tompojevci da se cijena minimalne javne usluge utvrđuje cjenikom.

Odluke svih jedinica lokalne samouprave sadrže i odredbe o ugovornoj kazni te su opisani postupci za koje se plaća ugovorna kazna, način utvrđivanja izvršenja postupaka i cijena ugovorne kazne za fizičke osobe (kućanstva) i za druge korisnike. Visinu ugovorne kazne Grad Vukovar i Općina Tompojevci odredili su u rasponu od 100,00 kn do 2.200,00 kn, Općina Bogdanovci od 1.000,00 kn do 5.000,00 kn, a Općina Lovas od 200,00 kn do 2.000,00 kn. Postupci (prekršaji) za koje se plaća ugovorna kazna su nezaključivanje ugovora s davateljem javne usluge, onemogućavanje propisnog označavanja spremnika, postupanje s otpadom na način da ugrožava ljudsko zdravlje i izaziva neugodne mirise, spaljivanje, potapanje i zakopavanje otpada, kompostiranje otpada na javnoj površini, odlaganje glomaznog otpada na javnoj površini, uzimanje otpada iz tuđeg spremnika, odlaganje otpada u tuđi spremnik, odlaganje biorazgradivog i reciklabilnog otpada u neodgovarajuće spremnike, odlaganje otpada izvan spremnika te krađa, oštećenje i uništenje spremnika, gubitak ključa za spremnike u višestambenim zgradama i drugo.

Prema odredbama navedenih odluka, Društvo je u 2018. i početkom 2019. utvrdilo cijenu javne usluge za sve jedinice lokalne samouprave na području pružanja usluge. Utvrđena cijena sadrži jediničnu cijenu javne usluge za količinu predanog miješanog komunalnog otpada prema volumenu spremnika i mjesečnu cijenu obvezne minimalne javne usluge, a plaća se za obračunsko mjesto i obračunsko razdoblje. Prema izračunu sastavljenom prije donošenja cjenika, u cijenu obvezne minimalne javne usluge, odnosno fiksni dio cijene, uključeni su troškovi nabave i održavanja opreme za prikupljanje otpada, troškovi prijevoza otpada, troškovi obrade odvojeno sakupljenog otpada, troškovi nastali radom reciklažnog dvorišta i mobilnog reciklažnog dvorišta, odvoz i zbrinjavanje glomaznog otpada jednom godišnje te vođenje propisanih evidencija i izvještavanja u vezi s javnom uslugom. U jediničnu cijenu javne usluge za količinu predanog miješanog komunalnog otpada uključeni su troškovi zbrinjavanja (odlaganja) otpada i investicije u izgradnju građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.

Prije primjene cjenika, Društvo je na utvrđeni cjenik pribavilo suglasnost izvršnog tijela jedinice lokalne samouprave na koju se cjenik odnosi. Cjenici su za područje svih jedinica lokalne samouprave za kućanstva doneseni zasebno za javnu uslugu bez sakupljanja biootpada i zasebno za javnu uslugu sa sakupljanjem biootpada.

U rujnu 2019. donesena je Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom, prema kojoj su korisnici javne usluge razvrstani u kategorije korisnik kućanstvo i korisnik koji nije kućanstvo, a korisnici koji nisu kućanstvo dodatno su razvrstani u sedam potkategorija. Izmenama Uredbe propisano je i da je cijena obvezne minimalne javne usluge jedinstvena na području pružanja usluge za sve korisnike usluge razvrstane u kategoriju korisnika kućanstvo i za sve korisnike usluge razvrstane u kategoriju korisnika koji nije kućanstvo unutar iste potkategorije iz priloga koji je tiskan uz Uredbu. Jedinice lokalne samouprave bile su obvezne uskladiti odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada s navedenim odredbama u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu Uredbe.

Prema navedenim odredbama Izmjena Uredbe, Grad Vukovar te općine Bogdanovci i Tompojevci donijeli su koncem 2019. izmjene odluka o načinu pružanja javne usluge kojima su utvrdili propisane kategorije korisnika te jedinstvenu cijenu obvezne minimalne javne usluge prema kategorijama i potkategorijama korisnika na području pružanja usluge. S obzirom na to da su navedene odredbe Izmjena Uredbe bile predmet ustavnosudskog postupka te da je Ustavni sud Republike Hrvatske rješenjem od 29. siječnja 2020. (Narodne novine 14/20) privremeno obustavio izvršenje svih općih i pojedinačnih akata i radnji koje se poduzimaju na temelju spornih odredaba do donošenja odluke o njihovoj suglasnosti s Ustavom i zakonom, Društvo nije utvrdilo nove cjenike kojima bi cijene javne usluge uskladilo s odredbama izmijenjenih odluka jedinica lokalne samouprave. Tijekom obavljanja revizije, donesena je Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske od 23. ožujka 2021. (Narodne novine 31/21), prema kojima se ukidaju pojedini članci Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom, između kojih i članci vezani za korisnike javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada koji se razvrstavaju u kategoriju korisnika kućanstvo i korisnika koji nije kućanstvo te odredbe o jedinstvenoj cijeni obvezne minimalne javne usluge prema kategorijama i potkategorijama korisnika na području pružanja usluge jer navedeno nije propisano Zakonom o održivom gospodarenju otpadom. Također je ukinuta i odredba da cijena ugovorne kazne čini dio strukture cijene javne usluge, a ukinuti članci prestaju važiti 15. rujna 2021.

Prema naprijed navedenom, tijekom 2019. i 2020. za sve jedinice lokalne samouprave na području pružanja javne usluge u primjeni su bili cjenici kojima je Društvo u 2018. i početkom 2019. utvrdilo cijenu javne usluge. Cjenici su za područje svih jedinica lokalne samouprave objavljeni na mrežnim stranicama Društva.

U tablici broj 8 daju se podaci o strukturi cijene javne usluge prema području pružanja javne usluge i utvrđenim cjenicima važećim u 2019. i 2020., za kućanstva i druge korisnike, za najčešće korištene spremnike i korisnike koji samostalno koriste spremnike.

Tablica broj 8

Podaci o strukturi cijene javne usluge na području pružanja javne usluge za kućanstva i druge korisnike, za najčešće samostalno korištene spremnike, prema cjenicima Društva važećim u 2019. i 2020.

Redni broj	Područje pružanja javne usluge/veličina spremnika	Cijena obvezne minimalne javne usluge po korisniku mjesečno			Jedinična cijena za pražnjenje volumena spremnika miješanog komunalnog otpada u kn/litri	Datum početka primjene cjenika
		Kućanstva		Drugi korisnici		
		Bez sakupljanja biootpada	Sa sakupljanjem biootpada			
1	2	3	4	5	7	
1.	Grad Vukovar					
	Spremnik 80 l i 120 l	30,00	40,58	-	0,04	1. 5. 2018.
	Spremnik 240 l i 1100 l	53,00	63,58	53,00		
2.	Općina Bogdanovci					
	Spremnik 120 l	36,50	46,50	58,00	0,04	1. 2. 2019.
3.	Općina Lovas					
	Spremnik 120 l i 240 l	45,00	57,00	58,30	0,03	1. 3. 2019.
4.	Općina Tompojevci					
	Spremnik 120 l i 240 l	32,00	42,00	58,00	0,03	1. 4. 2019.

Utvrđene cijene u cjenicima su bez poreza na dodanu vrijednost. Cijenu obvezne minimalne javne usluge korisnik (fiksni dio cijene) plaća za svako obračunsko razdoblje i obračunsko mjesto. Obračunsko razdoblje određeno je u trajanju od jednog mjeseca. Za kućanstva koja koriste zajednički spremnik (višestambene zgrade), davatelj javne usluge određuje volumen spremnika i udjel korisnika usluge u korištenju zajedničkog spremnika na način da je kriterij za određivanje udjela korisnika usluge omjer broja fizičkih osoba u kućanstvu korisnika usluge (ali ne manje od jedan po nekretnini) i ukupnog broja fizičkih osoba na obračunskom mjestu.

Prema utvrđenom cjeniku za područje Grada Vukovara, cijena obvezne minimalne javne usluge određena je različito u odnosu na preuzeti volumen spremnika. Kućanstva u individualnom stanovanju mogu preuzeti spremnike volumena 80 l i 120 l, za što je cijena obvezne minimalne javne usluge određena u iznosu od 30,00 kn bez usluge sakupljanja biootpada i u iznosu od 40,58 kn s uslugom sakupljanja biootpada. Iznimno na zahtjev korisnika, kućanstva u individualnom stanovanju mogu preuzeti i spremnike volumena 240 l, za što je cijena obvezne minimalne javne usluge određena u iznosu od 53,00 kn bez usluge sakupljanja biootpada i u iznosu od 63,58 kn s uslugom sakupljanja biootpada. Za korisnike koji zajednički koriste spremnik, volumen spremnika određuje se prema prostornim mogućnostima (veličini prostorije za smještaj spremnika te mogućnosti pristupa) i okvirno prema broju osoba koje zajednički koriste spremnike, a cijena obvezne minimalne javne usluge određena je bez usluge sakupljanja biootpada u iznosu od 38,00 kn i s uslugom sakupljanja biootpada u iznosu od 48,58 kn.

Drugi korisnici na području Grada Vukovara (pravne i fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost) mogu osim spremnika 240 l i 1 100 l (za koje je cijena minimalne usluge određena kao i za kućanstva) na zahtjev preuzeti i spremnike volumena 5 000 l i 7 000 l za što je cijena obvezne minimalne javne usluge određena u iznosu od 350,00 kn i 400,00 kn te *press* kontejnere volumena 5 000 l i 7 000 l (stvarni volumen ovih spremnika je 25 000 l, odnosno 35 000 l) za što je cijena obvezne minimalne javne usluge određena u iznosu od 1.750,00 kn i 2.000,00 kn.

Za područje općina Bogdanovci, Lovas i Tompojevci cijena obvezne minimalne javne usluge određena je za isti volumen spremnika u različitom iznosu za kućanstva i za druge korisnike, a određena je i posebna cijena obvezne minimalne javne usluge za spremnike volumena 1 100 l, 5 000 l i 7 000 l koje na zahtjev mogu preuzeti drugi korisnici.

Donesenim cjenicima, za područje svih jedinica lokalne samouprave određene su i različite cijene obvezne minimalne javne usluge za kućanstva koje će se primjenjivati kada se za to steknu uvjeti i započne odvojeno prikupljanje biootpada, a utvrđene cijene su od 20,0 % do 35,0 % veće u odnosu na cijene bez sakupljanja biootpada. Prema objašnjenju direktora Društva, kada započne odvojeno prikupljanje biootpada, tjedni odvoz biootpada neće se naplaćivati, a jedinična cijena javne usluge naplaćivat će se i nadalje samo za količinu predanog miješanog komunalnog otpada prema volumenu spremnika i broju odvoza. S obzirom na to da će se odvojenim prikupljanjem biootpada značajno smanjiti količina miješanog komunalnog otpada, korisnici će, ako smanje broj mjesečnih predaja miješanog komunalnog otpada, moći postići manju mjesečnu cijenu usluge (ako se izdvoji biootpad iz spremnika za miješani komunalni otpad, bit će dovoljna dva odvoza iz spremnika za miješani komunalni otpad mjesečno).

Cijena javne usluge za količinu predanog miješanog komunalnog (varijabilni dio cijene) određena je za sve jedinice lokalne samouprave u kunama po litri, za područje Grada Vukovara i Općine Bogdanovci u iznosu od 0,04 kn/l, a za područje općina Lovas i Tompojevci u iznosu od 0,03 kn/l. S obzirom na to da je kao kriterij količine otpada određen volumen spremnika i broj pražnjenja spremnika, ukupni iznos za količinu predanog miješanog komunalnog otpada izračunava se kao umnožak jedinične cijena za pražnjenje volumena spremnika miješanog komunalnog otpada, volumena zaduženog spremnika, broja pražnjenja spremnika miješanog komunalnog otpada u obračunskom razdoblju (sukladno podacima u evidenciji o preuzetom otpadu koju vodi Društvo) te udjela korisnika.

Račune za obavljanu javnu uslugu Društvo ispostavlja mjesečno, a ukupnu mjesečnu cijenu javne usluge čini fiksni dio cijene odnosno cijena obvezne minimalne javne usluge po korisniku i varijabilni dio cijene, odnosno cijena za količinu predanog miješanog komunalnog otpada. Prema podacima Društva, udjel fiksnog dijela cijene u ukupnoj cijeni u 2019. i 2020. iznosio je približno 77,6 %.

Društvo je na računima za obavljanu javnu uslugu kao dio cijene obračunalo i zasebno iskazalo iznose ugovorenih kazni, u 2019. ukupno 72 kazne u ukupnom iznosu od 8.650,00 kn i u 2020. ukupno 88 kazni u ukupnom iznosu od 10.650,00 kn. Ugovorne kazne zaračunane su za oštećenje spremnika i za gubitak ključa za spremnike u višestambenim zgradama.

Prema odredbama članka 72. Zakona o gospodarenju otpadom, iznos određene ugovorne kazne iskazuje se na zasebnoj stavci na računu za javnu uslugu, te iznos ugovorne kazne više nije sastavni dio cijene javne usluge. Prema odredbama članka 75. navedenog Zakona, strukturu cijene javne usluge čini cijena za količinu predanog miješanog komunalnog otpada i cijena obvezne minimalne javne usluge, a omjer cijene za količinu predanog miješanog otpada i cijene obvezne minimalne javne usluge u cijeni javne usluge mora biti odmjeran na način koji će osigurati obavljanje javne usluge na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način, izbjegavajući neopravdano visoke troškove, u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša, javnosti rada i onečišćivač plaća, kako bi se osiguralo i poticalo odvojeno sakupljanje otpada.

Prema odredbama članka 76. navedenog Zakona, na području pružanja javne usluge treba se primjenjivati jedinstvena cijena obvezne minimalne javne usluge (fiksni dio cijene javne usluge) za korisnike usluga razvrstane u kategoriju korisnika kućanstvo i u kategoriju korisnika koji nije kućanstvo. Prema odredbama članka 178. navedenog Zakona, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je donijeti Odluku o načinu pružanja javne usluge u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do 31. siječnja 2022. Davatelj javne usluge dužan je donijeti i novi cjenik javne usluge u roku od tri mjeseca od dana donošenja navedene odluke, odnosno do 30. travnja 2022.

Državni ured za reviziju preporučuje pri donošenju novih cjenika, cijenu javne usluge utvrditi u skladu s odredbama Zakona o gospodarenju otpadom, a omjer cijene za količinu predanog miješanog otpada i cijene obvezne minimalne javne usluge u cijeni javne usluge odmjeriti na način koji će osigurati obavljanje javne usluge na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način izbjegavajući neopravdano visoke troškove, u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša, javnosti rada i onečišćivač plaća. Preporučuje se cijenu javne usluge odrediti na način kojim se potiče odvojeno sakupljanje otpada.

Prema odredbama članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave moglo je odlukom odrediti korisniku usluge obvezu plaćanja namjenske naknade u skladu s Programom gradnje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom, a koji je sastavni dio Programa gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture koji se donosi sukladno zakonu kojim se uređuje komunalno gospodarstvo. Program gradnje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom i odluka o obvezi plaćanja namjenske naknade dostavljaju se Ministarstvu. Naknada se obračunava putem računa za javnu uslugu i iskazuje se na računu zasebno. Naknada je javno davanje i prihod je proračuna jedinice lokalne samouprave te se može koristiti samo u svrhu financiranja gradnje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom i sanacije neusklađenog odlagališta na području te jedinice lokalne samouprave.

Grad Vukovar je odlukom o načinu pružanja javne usluge utvrdio i obvezu plaćanja namjenske naknade za gradnju građevina za gospodarenje komunalnim otpadom koja se plaća u iznosu od 0,007 kn po litri predanog miješanog komunalnog otpada i uračunana je u jediničnu cijenu za pražnjenje volumena spremnika. Prema navedenom, jedinična cijena za pražnjenje volumena spremnika, objavljena u cjeniku u iznosu od 0,04 kn, sastoji se od jedinične cijene za količinu predanog otpada u iznosu od 0,033 kn i namjenske naknade o iznosu od 0,007 kn, što iz cjenika nije vidljivo. Uvidom u ispostavljene račune za obavljanu uslugu utvrđeno je da je na računima iskazana jedinična cijena za pražnjenje volumena spremnika u iznosu od 0,033 kn te da je namjenska naknada u iznosu od 0,007 kn po litri predanog miješanog komunalnog otpada na računima iskazana zasebno.

Prema odredbama članka 33., stavka 5. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, davatelj javne usluge cjenikom određuje visinu jedinične cijene za masu predanog otpada ili volumen spremnika otpada, a prema odredbama članka 20., stavka 2. Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom, strukturu cijene javne usluge čini cijena javne usluge za količinu predanog miješanog komunalnog otpada, cijena obvezne minimalne javne usluge i cijena ugovorne kazne.

Prema navedenom, iako je Grad Vukovar odlukom utvrdio da je namjenska naknada za gradnju građevina za gospodarenje komunalnim otpadom sastavni dio cijene javne usluge za količinu predanog miješanog komunalnog otpada i dao suglasnost na cjenik javne usluge, prema odredbama navedenog Zakona i Uredbe namjenska naknada cjenikom Društva nije mogla biti utvrđena kao sastavni dio dijela jedinične cijene za količinu predanog otpada.

Prema Odluci o načinu pružanja javne usluge Grada Vukovara, namjenska naknada je uvedena za financiranje gradnje građevina za sakupljanje i obradu komunalnog otpada, a sredstva naplaćene naknade prenose se Gradu Vukovaru do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu. Tijekom obavljanja revizije obavljen je uvid u programe gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture koje je Grad Vukovar donio za 2018., 2019. i 2020. (od vremena uvođenja namjenske naknade) u kojima je u vezi s gradnjom građevina za gospodarenje komunalnim otpadom planirana sanacija odlagališta Petrovačka dola i izgradnja drugog reciklažnog dvorišta, međutim ni u jednom od navedenih programa nije navedena namjenska naknada kao izvor financiranja (kao izvori financiranja navedeni su sredstva Fonda i proračun Grada Vukovara) te iz navedene odluke i programa nije vidljivo za koje je namjene naknada uvedena.

Sredstva namjenske naknade naplaćena su u računima za obavljenju uslugu za 2018. u iznosu od 121.043,00 kn i za 2019. u iznosu od 260.405,00 kn, što je uplaćeno Gradu Vukovaru, a za 2020. naplaćena su u iznosu od 282.954,00 kn i uplaćena su Gradu Vukovaru u listopadu 2021.

Odredbama Zakona o gospodarenju otpadom nije predviđena mogućnost uvođenja naknade za gradnju građevina za gospodarenje komunalnim otpadom, a prema odredbama članka 179. navedenog Zakona, obveza plaćanja naknade za gradnju građevina za gospodarenje komunalnim otpadom, koja je određena odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave i koja je donesena do dana stupanja na snagu navedenog Zakona, prestaje u roku od dvije godine od dana stupanja Zakona na snagu, odnosno 31. srpnja 2023. Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je izvješće o izvršenju Programa gradnje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom, koje sadrži opis provedenih aktivnosti iz Programa gradnje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom, podatke o financijskom izvršenju i izvoru financiranja po pojedinoj aktivnosti, podnijeti predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu i dostaviti ga Ministarstvu.

Državni ured za reviziju nalaže uplatu namjenske naknade Gradu Vukovaru u roku utvrđenom Odlukom o načinu pružanja javne usluge Grada Vukovara.

- Knjigovodstveno praćenje prihoda i rashoda od obavljanja javne usluge

Prema odredbama članka 32., stavka 3. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, davatelj javne usluge koji obavlja i drugu djelatnost, mora osigurati knjigovodstveno vjerodostojno praćenje prihoda i rashoda djelatnosti i organizacijsko razdvajanje obavljanja djelatnosti.

Društvo obavlja više različitih javnih usluga odnosno komunalnih djelatnosti te tržišnih djelatnosti, a za obavljanje djelatnosti ustrojene su organizacijske jedinice.

Prema uspostavljenoj organizacijskoj shemi Društva, utvrđenoj Katalogom radnih mjesta, javna usluga obavlja se dijelom u poslovnoj jedinici Komunalni vozni park u okviru sektora Upravljanje imovinom (upravljanje vozilima za sakupljanje otpada i radnim strojevima te prijevoz otpada), a dijelom u poslovnoj jedinici Gospodarenje otpadom u okviru sektora Javnih usluga (upravljanje reciklažnim dvorištima, mobilnim reciklažnim dvorištem i odlaganjem otpada na odlagalištu). Prema objašnjenju Društva, organizacijski ustroj Društva uvjetovan je time što Društvo obavlja više različitih javnih usluga te tržišnih djelatnosti, a pojedina oprema (vozila i radni strojevi) služi u obavljanju više djelatnosti. Isto tako, dio zaposlenika obavlja poslove za razne sektore (vozači specijalnih vozila i radnih strojeva), a dio zaposlenika obavlja poslove za sve sektore (odjeli Pravnih i kadrovskih poslova, Računovodstvenih i financijskih poslova, Kontrolinga i općih poslova i Zaštite na radu te Uprava).

Knjigovodstvene evidencije Društva vode se po poslovnim jedinicama te detaljnije prema mjestu troška (troškovi pojedinih vozila i radnih strojeva, materijala i usluga te plaća zaposlenika koji se izravno mogu pripisati pojedinoj djelatnosti), a za javnu uslugu dijelom i prema jedinicama lokalne samouprave (organizacijskim jedinicama), Računalni program korišten tijekom 2019. i 2020. nije omogućavao izravni ispis prihoda i rashoda za djelatnost javne usluge ni za djelatnost odlaganja otpada.

Prema odredbi članka 69., stavka 3. Zakona o gospodarenju otpadom, davatelj usluge koji osim pružanja javne usluge obavlja i druge poslove, dužan je voditi evidenciju prihoda i rashoda od javne usluge tako da je u svakom trenutku moguće utvrditi postojeće prihode i rashode od javne usluge.

Državni ured za reviziju nalaže voditi evidenciju prihoda i rashoda od javne usluge tako da je u svakom trenutku moguće utvrditi postojeće prihode i rashode od javne usluge u skladu s navedenom odredbom Zakona o gospodarenju otpadom.

Za potrebe sastavljanja Izvješća o radu davatelja javne usluge, Društvo je za 2019. i 2020. sastavilo pregled prihoda i rashoda od obavljanja javne usluge, a tijekom obavljanja revizije sastavljen je i pregled prihoda i rashoda od djelatnosti odlaganja otpada, odnosno za cjelokupnu djelatnost gospodarenja otpadom.

U tablici broj 9 daju se podaci o ostvarenim prihodima i rashodima od djelatnosti gospodarenja otpadom u odnosu na ukupno ostvarene prihode i rashode Društva za 2019. i 2020., prema podacima Društva.

Tablica broj 9

Ostvareni prihodi i rashodi od djelatnosti gospodarenja otpadom u odnosu na ukupno ostvarene prihode i rashode Društva za 2019. i 2020., prema podacima Društva

u kn

Redni broj	Djelatnost	2019.			2020.		
		Prihodi	Rashodi	Razlika prihoda i rashoda (2-3)	Prihodi	Rashodi	Razlika prihoda i rashoda (5-6)
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Gospodarenje otpadom	14.783.718,00	11.019.779,00	3.763.939,00	15.186.196,00	10.558.955,00	4.627.241,00
1.1.	Javna usluga	7.837.470,00	7.642.291,00	195.179,00	7.752.092,00	7.147.809,00	604.283,00
1.2.	Odlaganje otpada	6.946.248,00	3.377.488,00	3.568.760,00	7.434.104,00	3.411.146,00	4.022.958,00
2.	Druge djelatnosti Društva	32.731.811,00	35.840.541,00	-3.108.730,00	29.685.945,00	33.941.363,00	-4.255.418,00
3.	Ukupno	47.515.529,00	46.860.320,00	655.209,00	44.872.141,00	44.500.318,00	371.823,00
4.	Udjel prihoda i rashoda od gospodarenja otpadom u ukupnim prihodima i rashodima u % (1./3.*100)	31,1	23,5	-	33,8	23,7	-

Prema podacima iskazanim u tablici broj 9, udjel prihoda od gospodarenja otpadom u ukupno ostvarenim prihodima Društva za 2019. bio je 31,1 %, a za 2020. bio je 33,8 %. Udjel rashoda od gospodarenja otpadom u ukupno ostvarenima rashodima za 2019. bio je 23,5 %, a za 2020. bio je 23,7 %.

Prihodi od obavljanja javne usluge ostvareni su za 2019. u iznosu od 7.837.470,00 kn, a za 2020. u iznosu od 7.752.092,00 kn, što je 85.378,00 kn ili 1,1 % manje u odnosu na 2019. Iskazani prihodi od javne usluge odnose se na prihode prema računima za javnu uslugu ispostavljene kućanstvima i drugim korisnicima, prihode od prodaje odvojeno prikupljenog komunalnog otpada, a u okviru prihoda od javne usluge iskazani su i prihodi od drugih usluga u okviru sustava sakupljanja komunalnog otpada (odvoz miješanog komunalnog i glomaznog otpada izvan redovno ugovorenog odvoza, najam spremnika i odvoz većih količina otpada na zahtjev korisnika te dodatne vrećice za miješani komunalni otpad, papir i plastiku) koje se zasebno naplaćuju prema posebnom cjeniku.

Račune za obavljanje javnu uslugu Društvo ispostavlja prema ugovorima zaključenim s korisnicima i u skladu s utvrđenim cjenicima, a na računima je zasebno iskazan iznos za cijenu obvezne minimalne javne usluge, iznos za predanu količinu miješanog komunalnog otpada, a za Grad Vukovar i iznos za namjensku naknadu. Društvo vodi Evidenciju o preuzetom komunalnom otpadu prema odredbama članka 17. Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom u digitalnom obliku, a prema podacima iz navedene Evidencije o broju primopredaja miješanog komunalnog otpada obračunava se i iznos varijabilnog dijela cijene javne usluge odnosno naknada za predanu količinu otpada.

Rashodi od obavljanja javne usluge za 2019. ostvareni su u iznosu od 7.642.291,00 kn, a za 2020. u iznosu od 7.147.809,00 kn, što je 494.482,00 kn ili 6,5 % manje u odnosu na 2019. Vrijednosno najznačajnija razlika u iskazanim rashodima za 2020. u odnosu na 2019. odnosi se na otpis potraživanja za koji su pokrenuti ovršni postupci (u 2019. iskazani su troškovi otpisa potraživanja i troškovi ovršnih postupaka u ukupnom iznosu od 386.912,00 kn) jer u 2020. (zbog pandemije) nisu provedeni ovršni postupci.

Iskazani rashodi od obavljanja javne usluge odnose se na troškove materijala i usluga, amortizacije vozila i radnih strojeva, naknade za koncesiju te plaće zaposlenih na sakupljanju otpada na obračunskim mjestima korisnika i u reciklažnim dvorištima te mobilnom reciklažnom dvorištu, troškove upućivanja na uporabu odvojeno prikupljenog otpada te dio troškova sektora zajedničkih poslova (pravnih i kadrovskih, računovodstvenih i financijskih, kontrolinga i općih poslova te poslova zaštite na radu). Ukupni rashodi sektora zajedničkih poslova raspoređeni su u rashode javne usluge prema ključu broja zaposlenika (ukupan broj zaposlenih na obavljanju djelatnosti javne usluge u odnosu na ukupan broj zaposlenih u Društvu u postotku).

U iskazane rashode od obavljanja javne usluge nisu uključeni troškovi odlaganja komunalnog otpada koji je sakupljen u okviru javne usluge, jer se djelatnost odlaganja otpada organizacijski obavlja zasebno te se i zasebno knjigovodstveno evidentira. Ove rashode trebalo je, kao i rashode sektora zajedničkih poslova, rasporediti u rashode od obavljanja javne usluge, primjerice, prema ključu količine odloženog otpada (količina odloženog otpada iz obavljanja javne usluge u odnosu na ukupno odloženu količinu otpada u postotku). S obzirom na navedeno, u sastavljenom pregledu nisu iskazani svi rashodi javne usluge, te ni iskazana razlika prihoda i rashoda ne predstavlja vjerodostojan podatak o tome pokrivaju li prihodi od obavljanja javne usluge u potpunosti rashode od obavljanja javne usluge, odnosno osigurava li cijena javne usluge ekonomski održivo poslovanje te sigurnost, redovitost i kvalitetu pružanja usluge.

Državni ured za reviziju preporučuje pri sastavljanju Izvješća o radu davatelja javne usluge u rashode od obavljanja javne usluge uključiti i rashode od odlaganja komunalnog otpada koji je sakupljen u okviru javne usluge, kako bi se dobio vjerodostojan podatak o tome pokrivaju li prihodi od obavljanja javne usluge u potpunosti rashode od obavljanja javne usluge, odnosno osigurava li cijena javne usluge ekonomski održivo poslovanje te sigurnost, redovitost i kvalitetu pružanja usluge.

Prema podacima iskazanim u tablici broj 9, prihodi od odlaganja otpada ostvareni su za 2019. u iznosu od 6.946.248,00 kn, a za 2020. u iznosu od 7.434.104,00 kn, što je 487.856,00 kn ili 7,0 % više u odnosu na 2019. Razlika u iskazanim приходima za 2020. u odnosu na 2019. odnosi se na veću količinu otpada odloženu na odlagalištu za potrebe drugih davatelja javne usluge i proizvođača otpada, odnosno na odlaganje otpada koje se naplaćuje na temelju zaključenih ugovora.

Iskazani prihodi od odlaganja otpada odnose se na prihode prema računima ispostavljenim za uslugu odlaganja otpada i prateće usluge (prijevoz otpada, najam kontejnera te rad strojeva na utovaru i istovaru otpada, ako je to posebno ugovoreno) na temelju godišnjih ugovora zaključenih s drugim davateljima javne usluge te pravnim i fizičkim osobama koje obavljaju registriranu djelatnost i u čijem poslovanju nastaje otpad koji moraju zbrinuti na propisan način.

Društvo je u 2019. zaključilo 53 ugovora, a u 2020. zaključilo je 59 ugovora o odlaganju otpada na odlagalištu Petrovačka dola. Ugovorima su utvrđene vrste i količine otpada koje je u skladu s dozvolom za gospodarenje otpadom dozvoljeno odlagati na odlagalište te jedinična cijena bez poreza na dodanu vrijednost po toni otpada.

Cijene odlaganja otpada utvrđene su odlukom direktora. Tijekom 2019. u primjeni je bio cjenik donesen u 2016., a tijekom 2020. cjenik donesen u prosincu 2019. Prema navedenim cjenicima, jedinična cijena odlaganja po toni otpada iznosila je od 70,00 kn do 350,00 kn (primjerice, 70,00 kn za zemlju i kamenje koja ne sadrži onečišćene tvari i koje Društvo koristi za dnevnu pokrivku na odlagalištu, 200,00 kn za miješani komunalni otpad, a 350,00 kn za razne vrste proizvodnog otpada, uključujući i otpad nastao mehaničkom obradom otpada). Za miješani komunalni otpad koji na odlaganje dovoze drugi davatelji javne usluge odobrava se i količinski popust na temelju količine otpada dovezenog na odlaganje u prošloj godini u rasponu od 5,0 % do 30,0 % (5,0 % za količinu od 501 t do 700 t, a 30,0 % za količinu preko 5 001 t).

Prije sastavljanja cjenika odlaganja otpada, Društvo je sastavilo izračun cijene koštanja odlaganja otpada prema okvirnim godišnjim troškovima rada odlagališta (uključeni su troškovi zaposlenika i mehanizacije, održavanja, režijski troškovi te troškovi monitoringa odlagališta prema uvjetima iz okolišne dozvole), ukupni troškovi odlagališta nakon zatvaranja odlagališta u razdoblju od 30 godina te dio troškova sanacije odlagališta, odnosno zatvaranje popunjenih kazeta za odlaganje otpada (prema Točki 38. Implementacije Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022., financiranje sanacije odlagališta neopasnog otpada nakon zatvaranja odlagališta, planirano je iz sredstava jedinica lokalne samouprave, Fonda te iz fondova Europske unije). Prema navedenom izračunu, prosječna cijena koštanja odlaganja otpada iznosi 115,00 kn po toni odloženog otpada.

Rashodi od odlaganja otpada za 2019. ostvareni su u iznosu od 3.377.488,00 kn, a za 2020. u iznosu od 3.411.146,00 kn, što je 33.658,00 kn ili 1,0 % više u odnosu na 2019. Ostvareni rashodi odnose se na izravne troškove zaposlenika koji rade na odlagalištu, troškove rada strojeva i opreme, troškove održavanja okoliša, režijske troškove, troškove monitoringa odlagališta prema uvjetima iz okolišne dozvole te dio troškova sektora zajedničkih poslova prema ključu ostvarenih prihoda (ostvareni prihodi od odlaganja otpada u odnosu na ukupno ostvarene prihode Društva). U ostvarene rashode uključeni su svi troškovi rada odlagališta za ukupnu količinu odloženog otpada, odnosno i troškovi odlaganja otpada koji Društvo sakuplja kao davatelj javne usluge, a koji se pokrivaju iz cijene javne usluge. S obzirom na navedeno, iskazana razlika prihoda i rashoda od djelatnosti odlaganja otpada bila bi veća nego je iskazano u tablici broj 9.

Prema odredbama članka 32., stavka 5. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, davatelj javne usluge dužan je izvješće o radu podnijeti predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu i dostaviti ga Ministarstvu. Navedena obveza davatelja javne usluge utvrđena je i odredbama članka 69. Zakona o gospodarenju otpadom.

Prema odredbama članka 22. Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom, davatelj javne usluge dužan je predati Izvješće o radu davatelja javne usluge na obrascu kojega Ministarstvo objavljuje na svojoj mrežnoj stranici. Izvješće obavezno sadrži opće podatke o području pružanja javne usluge, obračunskim mjestima, korisnicima usluge i odvojenom sakupljanju otpada, podatke o redovitosti sustava, te podatke o kvaliteti pružanja javne usluge i ekonomskoj učinkovitosti sustava sakupljanja komunalnog otpada.

Na temelju podataka iz Izvješća o radu davatelja javne usluge i podataka prijavljenih u ROO, Ministarstvo na svojim mrežnim stranicama objavljuje godišnje Izvješće o sustavu sakupljanja komunalnog otpada, u obliku usporedne tablice, s podacima iz izvješća svedenim na primjenjivu zajedničku mjeru za područja pružanja javne usluge i davatelje javne usluge po jedinicama lokalne samouprave, u svrhu pregleda kvalitete, redovitosti i ekonomske učinkovitosti sustava sakupljanja komunalnog otpada.

Prema navedenim odredbama Uredbe, na mrežnim stranicama Ministarstva objavljen je obrazac za Izvješće o radu davatelja usluge – Obrazac IRDJU. Upute za popunjavanje obrasca su sastavni dio obrasca, a obrazac se u Excel formatu dostavlja Ministarstvu elektroničkom poštom na objavljenu adresu.

Za potrebe sastavljanja Izvješća o poslovanju davatelja javne usluge, Društvo je za 2019. i 2020. sastavilo pregled prihoda i rashoda od obavljanja javne usluge prema jedinicama lokalne samouprave. Pregled je sastavljen na način da su ukupni prihodi i rashodi od javne usluge, prema podacima iz knjigovodstvenih evidencija (Tablica broj 9, Redni broj 1.1.) razvrstani po jedinicama lokalne samouprave. S obzirom na to da u sastavljenom pregledu u tablici broj 9 nisu iskazani svi rashodi javne usluge, odnosno da u rashode javne usluge nisu uključeni troškovi odlaganja otpada, ni iskazana razlika prihoda i rashoda po jedinicama lokalne samouprave ne predstavlja vjerodostojan podatak o tome pokrivaju li prihodi od obavljanja javne usluge u potpunosti rashode od obavljanja javne usluge, odnosno osigurava li cijena javne usluge utvrđena za područje pojedinih jedinica lokalne samouprave pokriva sve rashode od obavljanja javne usluge.

U tablici broj 10 daje se pregled ostvarenih prihoda i rashoda od obavljanja javne usluge u 2019. i 2020. po jedinicama lokalne samouprave, prema podacima Društva.

Tablica broj 10

Ostvareni prihodi i rashodi od obavljanja javne usluge za 2019. i 2020.
po jedinicama lokalne samouprave, prema podacima Društva

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	2019.			2020.		
		Prihodi	Rashodi	Razlika prihoda i rashoda (2-3)	Prihodi	Rashodi	Razlika prihoda i rashoda (5-6)
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Grad Vukovar	7.089.213,00	6.991.022,00	98.191,00	6.933.122,00	6.387.469,00	545.653,00
2.	Općina Bogdanovci	322.961,00	205.894,00	117.067,00	320.023,00	292.820,00	27.203,00
3.	Općina Lovas	221.025,00	211.947,00	9.078,00	268.038,00	187.640,00	80.398,00
4.	Općina Tompojevci	204.271,00	233.428,00	-29.157,00	230.909,00	279.880,00	-48.971,00
	Ukupno	7.837.470,00	7.642.291,00	195.179,00	7.752.092,00	7.147.809,00	604.283,00

Iz podataka iskazanih u tablici broj 10, vidljivo je da i prihodi i rashodi iskazani po jedinicama lokalne samouprave ukazuju na neke nedosljednosti, primjerice, u Općini Bogdanovci prihodi su s 322.961,00 kn u 2019. smanjeni na 320.023,00 kn ili za 0,9 % u 2020., a rashodi su povećani s 205.894,00 kn u 2019. na 292.820,00 kn ili za 42,2 % u 2020. U Općini Lovas prihodi su s 221.025,00 kn u 2019. povećani na 268.038,00 kn u 2020., odnosno za 21,3 %, a rashodi su smanjeni s 211.947,00 kn u 2019. na 187.640,00 kn u 2020., odnosno za 11,5 %. Iskazanu negativnu razliku prihoda i rashoda za Općinu Tompojevci, Društvo objašnjava troškovima upravljanja reciklažnim dvorištem Mikluševci (primjerice, godišnji troškovi plaće jednog zaposlenika koji tijekom radnog vremena radi na reciklažnom dvorištu iznose približno 65.000,00 kn).

U okviru knjigovodstvenih evidencija Društva, uspostavljeno je praćenje prihoda i djelomično rashoda prema jedinicama lokalne samouprave prema zadanoj organizacijskoj shemi i utvrđenoj brojčanoj oznaci pojedine jedinice lokalne samouprave, međutim zbog nejasnih naziva pojedinih organizacijskih jedinica uz pojedinu brojčanu oznaku (primjerice, određene su četiri brojčane oznake s nazivom sakupljanje otpada te iako se pojedina brojčana oznaka koristi za određenu jedinicu lokalne samouprave, u nazivu organizacijske jedinice to nije navedeno) iz zbirnih podataka iz knjigovodstvenih evidencija nije moguće izravno prepoznati o kojoj se jedinici lokalne samouprave radi.

Isto tako nazivi pojedinih prihoda i rashoda uz brojčane oznake organizacijskih jedinica nisu navedeni prema stvarnom sadržaju pojmova (primjerice, za svaku jedinicu lokalne samouprave postoji zasebna brojčana oznaka za uslugu povezanu s javnom uslugom, što se prema odredbama članka 3., stavka 1., točke 22. Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom odnosi na odvojeno sakupljanje komunalnog otpada putem reciklažnog dvorišta, mobilnog reciklažnog dvorišta, spremnika na javnim površinama i kod korisnika usluge te odvojeno prikupljanje glomaznog komunalnog otpada), a u okviru ove brojčane oznake evidentiraju se i sve druge usluge izvan javne usluge (što se prema odredbama članka 5., stavka 4. navedene Uredbe odnosi na usluge na zahtjev korisnika u okviru sustava sakupljanja komunalnog otpada) odnosno odvoz miješanog komunalnog i glomaznog otpada izvan redovno ugovorenog odvoza, najam spremnika i odvoz većih količina otpada na zahtjev korisnika te dodatne vrećice za miješani komunalni otpad, papir i plastiku.

Društvo je za 2019. i 2020. sastavilo Izvješće o radu davatelja javne usluge na Obrascu IRDJU za područje svake jedinice lokalne samouprave na području pružanja usluge i dostavilo ih Ministarstvu u propisanom roku. Izvješće o radu davatelja javne usluge na Obrascu IRDJU Društvo nije dostavilo predstavničkim tijelima jedinica lokalne samouprave, nego im je dostavljalo izvješće o planiranim i provedenim aktivnostima na gospodarenju otpadom u obliku slobodno sastavljenog dokumenta koje sadrži opis aktivnosti i druge podatke u vezi s gospodarenjem otpadom na području pojedine jedinice lokalne samouprave, koje se najvećim dijelom odnose na podatke potrebne za sastavljanje izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave. Prema odredbama članka 32., stavka 5. Zakona o održivom gospodarenju otpadom i članka 22. Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom, davatelj javne usluge dužan je izvješće o radu podnijeti predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu, a navedeno izvješće dužan je predati na obrascu kojega Ministarstvo objavljuje na svojoj mrežnoj stranici, odnosno na Obrascu IRDJU.

Državni ured za reviziju nalaže dostavljanje izvješća o radu davatelja javne usluge na propisanom obrascu i u propisanom roku predstavničkim tijelima jedinica lokalne samouprave na čijem području pruža javnu uslugu, u skladu s odredbama Zakona o gospodarenju otpadom.

Tijekom obavljanja revizije, u lipnju 2021., na mrežnim stranicama Ministarstva objavljeni su radni podaci iz Izvješća o radu davatelja javne usluge za 2020., za potrebe provjere, te su davatelji javne usluge upućeni da provjere podatke za jedinice lokalne samouprave na području pružanja javne usluge. Nakon provjere podataka, Društvo je u otvorenom roku dostavilo ispravljene podatke za 2020., a ispravljene podatke Ministarstvo je objavilo u konačnom pregledu podataka za 2020. u veljači 2022.

Obrazac IRDJU sastoji se od tri dijela. U dijelu obrasca I. Opći podaci o području pružanja javne usluge, obračunskim mjestima, korisnicima usluge i odvojenom sakupljanju otpada, iskazuju se podaci o izvještajnoj godini, nazivu jedinice lokalne samouprave, broju stanovnika jedinice lokalne samouprave, području pružanja javne usluge, odnosno naseljima u kojima se pruža javna usluga, broju stanovnika obuhvaćenom javnom uslugom, broju obračunskih mjesta, broju korisnika usluge, broju nekretnina koje se trajno ne koriste, broju vozila za obavljanje javne usluge te broju zaposlenih koji rade na poslovima javne usluge.

U navedenom dijelu obrasca Društvo je za 2019. dostavilo istovjetne podatke o broju obračunskih mjesta i broju korisnika usluge, a za 2020. ispravljeni su dostavljeni podaci o broju obračunskih mjesta, prema kojima na području pružanja javne usluge ima 8 468 obračunskih mjesta i 12 782 korisnika javne usluge. Za podatke o broju vozila i broju zaposlenih na poslovima javne usluge i usluge povezane s javnom uslugom su, s obzirom na to da ne postoje upute na koji način se popunjavaju ovi podaci, iskazani podaci o ukupnom broju vozila i ukupnom broju zaposlenih koji tijekom godine obavljaju poslove javne usluge na području pojedine jedinice lokalne samouprave, iako navedeni ukupan broj vozila i broj zaposlenih obavlja poslove na području svih jedinica lokalne samouprave.

U dijelu obrasca II. Podaci o redovitosti sustava iskazuju se podaci o dostupnosti javne usluge i usluge povezane s javnom uslugom po naseljima na području pružanja usluge i iskazano je da je u 2019. i 2020. javna usluga bila dostupna u svim naseljima na području pružanja usluge te da je usluga bila dostupna svih 365 dana u godini.

U dijelu obrasca III. Podaci o kvaliteti pružanja usluge i ekonomskoj učinkovitosti sustava sakupljanja komunalnog otpada iskazuju se godišnji podaci o prihodima i troškovima javne usluge i usluge povezane s javnom uslugom te podaci o prihodima i troškovima javne usluge po toni miješanog komunalnog otpada prikupljenog u sklopu javne usluge i po toni otpada prikupljenog u sklopu usluge povezane s javnom uslugom. U ovom dijelu obrasca daju se i drugi podaci o kvaliteti pružanja javne usluge i ekonomskoj učinkovitosti sustava sakupljanja komunalnog otpada, a odnose se na udaljenost koju godišnje prijeđu vozila u obavljanju javne usluge te usluge povezane s javnom uslugom, podaci o prigovorima i reklamacijama korisnika javne usluge, podaci o cjeniku javne usluge i podaci o provedenoj analizi sastava komunalnog otpada.

Za podatke o godišnjim prihodima i troškovima od javne usluge i usluge povezane s javnom uslugom po jedinicama lokalne samouprave, korišteni su podaci o ukupnim prihodima i rashodima iz tablice broj 9, koji su za potrebe ovog dijela obrasca, prema podacima iz knjigovodstvenih evidencija, dodatno razvrstani po jedinicama lokalne samouprave na prihode i rashode od javne usluge te na prihode i rashode od usluge povezane s javnom uslugom.

Podaci o prihodima i troškovima po toni otpada prikupljenog u sklopu javne usluge izračunani su tako da su prethodno iskazani godišnji prihodi i troškovi od javne usluge dijeljeni s količinom prikupljenog miješanog komunalnog otpada. Podaci o prihodima i troškovima po toni otpada prikupljenog u sklopu usluge povezane s javnom uslugom izračunani su tako da su ukupno iskazani prihodi i troškovi od usluge povezane s javnom uslugom dijeljeni s količinom odvojeno prikupljenog komunalnog otpada (u što je uključen glomazni otpad, plastika, otpadni papir i karton, staklena ambalaža, a za Grad Vukovar i ostaci od čišćenja ulica).

Provjeru točnosti podataka iz obrasca otežava i činjenica da u obrascu nije predviđen podatak ni o količini miješanog komunalnog otpada ni o količini odvojeno sakupljenog otpada te da se tijekom provjere ove podatke mora tražiti izravno iz evidencija o otpadu ili u drugim obrascima.

U obrascu su iskazani podaci o prihodima i troškovima javne usluge po toni miješanog komunalnog otpada i po toni otpada od usluge povezane s javnom uslugom po jedinicama lokalne samouprave neujednačeni te se značajno razlikuju između pojedinih jedinica lokalne samouprave, a razlikuju se i usporedni podaci za pojedine jedinice lokalne samouprave u 2020. u odnosu na 2019. Prema iskazanim podacima, prihodi po toni miješanog komunalnog otpada za 2019. i 2020. iznosili su od 56,00 kn po toni u Općini Bogdanovci do 1.191,00 kn po toni u Gradu Vukovaru. Usporedni podaci o prihodima po toni miješanog komunalnog otpada za 2019. i 2020. u pojedinim slučajevima također se značajno razlikuju, primjerice, za Općinu Bogdanovci iskazani su za 2019. u iznosu od 1.182,00 kn po toni, a za 2020. u iznosu od 56,00 kn po toni. Troškovi po toni miješanog komunalnog otpada iskazani su od 606,00 kn za Općinu Lovas do 1.153,00 kn po toni za Općinu Tompojevci.

Prihodi po toni otpada sakupljenog u okviru usluge povezane s javnom uslugom, iznosili su za 2019. i 2020. od 0,00 kn do 653,00 kn po toni, a troškovi od 259,00 kn do 6.566,00 kn po toni. Za općine Lovas i Tompojevci iskazani su za 2020. ukupni godišnji prihodi od usluge povezane s javnom uslugom u iznosu od 0,00 kn, iako je prema podacima iz evidencija o otpadu na području navedenih općina odvojeno sakupljena manja količina papira i kartona (u Općini Lovas 1,152 t i u Općini Tompojevci 1,589 t) za koje je Društvo u 2020. ostvarivalo prihode (prodajna cijena iznosila je približno 200,00 kn po toni). Provjerom točnosti podataka utvrđeno je da razlike u iskazanim podacima u većini slučajeva proistječu iz nedosljedno razgraničenih prihoda i troškova po jedinicama lokalne samouprave te i zato što je u manjem broju slučajeva za izračun korišten pogrešan podatak o količini sakupljenog otpada.

Podaci o udaljenosti koju godišnje prijeđu vozila u pružanju javne usluge i usluge povezane s javnom uslugom su u obrascu nejasno određeni, odnosno navedeno je da se podatak iskazuje kao „omjer zbroja kilometara kojih su u izvještajnom razdoblju prešla sva vozila u sklopu obavljanja javne usluge i ukupnog broja vozila kojima se obavlja javna usluga”, a za uslugu povezanu s javnom uslugom kao „omjer zbroja kilometara kojih su u izvještajnom razdoblju prešla sva vozila u sklopu obavljanja usluge povezane s javnom uslugom i ukupnog broja vozila kojima se obavlja usluga povezana s javnom uslugom” pri čemu bi ukupni broj vozila za obavljanje javne usluge i usluge povezane s javnom uslugom trebao odgovarati ukupnom broju vozila koji je iskazan u dijelu obrasca I. Opći podaci o području pružanja javne usluge.

Primjerice, u dijelu obrasca I. Opći podaci o području pružanja javne usluge za Općinu Bogdanovci za 2020. iskazano je da su na području Općine javnu uslugu i uslugu povezanu s javnom uslugom obavljala četiri vozila. Na području Općine Bogdanovci javna usluga, odnosno odvoz miješanog komunalnog otpada, obavlja se jednom tjedno, jednim vozilom (ne uvijek istim vozilom), a za obilazak cijelog područja Općine, odnosno svih obračunskih mjesta, vozilo prijeđe približno 67 km, što za 52 tjedna iznosi ukupno 3 484 km koliko je i iskazano u obrascu. U obavljanju usluge povezane s javnom uslugom, pri sakupljanju odvojeno prikupljenog otpada na obračunskim mjestima korisnika usluge sudjeluju dva vozila, odnosno jedno vozilo prikuplja papir i karton, a drugo vozilo plastiku, odvoz se obavlja jednom mjesečno te su oba vozila prema evidenciji Društva u 2020. prešla 1 471 km.

U obavljanju usluge povezane s javnom uslugom na području Općine Bogdanovci tijekom 2020. sudjelovalo je i više različitih vozila koja su sakupljala odvojeno sakupljeni otpad iz spremnika na javnim površinama (zelenih otoka) koji se obavljao po potrebi i glomazni otpad prema rasporedu (korisnici imaju pravo na dva odvoza godišnje uz prethodnu najavu), a prema evidenciji Društva u 2020. sva vozila prešla su ukupno 1 100 km. Prema navedenom, u obavljanju usluge povezane s javnom uslugom tijekom 2020. sudjelovalo je više različitih vozila, koja su prešla ukupno 2 571 km, a u obrascu je iskazan podatak 1 286 km po vozilu, odnosno kao da su uslugu povezanu s javnom uslugom obavljala dva vozila. U obrazloženju iskazanih podataka Društvo navodi da za svako vozilo vodi evidenciju o prijeđenim kilometrima u obavljanju javne usluge i usluge povezane s javnom uslugom za područje svake jedinice lokalne samouprave te da su u dijelu obrasca I. Opći podaci o području pružanja javne usluge za Općinu Bogdanovci iskazali četiri vozila, pri čemu četiri vrste vozila obavljaju javnu uslugu i uslugu povezanu s javnom uslugom, a sva njihova vozila namijenjena sakupljanju otpada sudjeluju u obavljanju javne usluge i usluge povezane s javnom uslugom na području sve četiri jedinice lokalne samouprave. Navodi i da je nejasan smisao iskazivanja broja prijeđenih kilometara po jednom vozilu te da bi podaci bili kvalitetniji kada bi upute bile jasnije.

Svrha Obrasca IRDJU, odnosno Izvješća o radu davatelja javne usluge je pregled kvalitete, redovitosti i ekonomske učinkovitosti sustava sakupljanja komunalnog otpada, a navedeno Izvješće je značajno i zbog točnosti, pouzdanosti i usporedivosti podataka na razini jedinica lokalne samouprave na području pružanja usluge te i na razini Republike Hrvatske odnosno svih jedinica lokalne samouprave i svih davatelja javne usluge.

Državni ured za reviziju preporučuje tijekom popunjavanja Obrasca IRDJU, obratiti pozornost na točnost i pouzdanost podataka te usporedivost podataka za područje pojedinih jedinica lokalne samouprave na području pružanja usluge, kako bi se ispunila svrha Izvješća o radu davatelja javne usluge, odnosno pregled kvalitete, redovitosti i ekonomske učinkovitosti sustava sakupljanja komunalnog otpada.

Prema odredbama članka 15., stavka 5. Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom, davatelj javne usluge dužan je na svojoj mrežnoj stranici objaviti obavijest o načinu podnošenja prigovora sukladno obvezama iz posebnog propisa kojim se uređuje zaštita potrošača. Obavijest o načinu podnošenja prigovora objavljena je na mrežnim stranicama Društva, a prigovori se mogu podnijeti osobno u poslovnim prostorijama Društva, telefaksom, poštom i elektroničkom poštom. Obavijest o načinu podnošenja prigovora istaknuta je i na računima koje Društvo ispostavlja korisnicima javne usluge. Na prigovore Društvo odgovara u pisanom obliku, a nakon odgovora na prigovor korisnik može podnijeti i reklamaciju povjerenstvu Društva za reklamacije potrošača koje u pisanom obliku odgovara na reklamaciju.

Društvo vodi Evidenciju prigovora, prema kojoj je u 2019. zaprimljeno i odgovoreno na 43 prigovora i u 2020. na 40 prigovora, a svi prigovori odnose se na područje Grada Vukovara. Upućeni prigovori najvećim dijelom odnose se na iznose zaračunane na računima za obavljanje usluge, odnosno korisnici uglavnom prigovore upućuju zbog nepoznavanja načina obračuna cijene javne usluge.

Evidentiranje i praćenje podataka o komunalnom otpadu

Prema odredbama članka 45. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, osoba koja obavljanjem svoje djelatnosti proizvodi otpad i osoba koja preuzima otpad u posjed dužna je voditi Očevidnik o nastanku i tijeku otpada za svaku vrstu otpada, koji se sastoji od obrasca očevidnika i pratećih listova za pojedinu vrstu otpada i priloženih dokumenata propisanih pravilnicima kojima se određuje gospodarenje posebnim kategorijama otpada, te pravilnikom kojim se određuju kategorije odlagališta otpada, postupci i drugi uvjeti za odlaganje otpada. Posebnom kategorijom otpada, između ostalog, smatraju se i pojedine kategorije otpada koje su razvrstane u komunalni otpad (biootpad, otpadni tekstil i obuća, otpadna ambalaža, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori).

Osoba koja proizvodi i preuzima otpad dužna je ažurno i potpuno unositi podatke u očevidnik o nastanku i tijeku otpada nakon svake nastale promjene stanja te podatke iz očevidnika čuvati pet godina. Očevidnik o nastanku i tijeku otpada vodi se u pisanom obliku, a osoba koja je ishodila dozvolu za gospodarenje otpadom i koja je upisana u očevidnik reciklažnih dvorišta i u očevidnik prijevoznika otpada te davatelj javne usluge, dužna je voditi Očevidnik o nastanku i tijeku otpada putem mrežne aplikacije koja je sastavni dio informacijskog sustava gospodarenja otpadom. Osoba koja unosi podatke u Očevidnik o nastanku i tijeku otpada odgovorna je za istinitost podataka koje je unijela. Oblik, izgled i način vođenja očevidnika o nastanku i tijeku otpada, način vođenja i dostave podataka, rokove za dostavu podataka i način obračuna troškova koji nastaju radom mrežne aplikacije propisuje ministar pravilnikom o gospodarenju otpadom.

Prema odredbama članka 34. Pravilnika o gospodarenju otpadom, Očevidnik o nastanku i tijeku otpada vodi se na način da se u obrascu ONTO evidentira nastanak, predaja, preuzimanje i obrada otpada, a u obrascu ONTO-P evidentira se prikupljanje otpada u sklopu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada i prijevoz otpada. Obrazac ONTO vodi se zasebno za kalendarsku godinu, lokaciju gospodarenja otpadom, odnosno organizacijsku jedinicu, te vrstu otpada prema Katalogu otpada. Obrazac ONTO-P vodi se kao jedinstveni dokument za pravnu osobu, kalendarsku godinu i vrstu otpada prema Katalogu otpada. Očevidnik o nastanku i tijeku otpada za prethodnu kalendarsku godinu mora biti zatvoren 15. ožujka tekuće kalendarske godine te se nakon toga datuma ne može više mijenjati. Mrežnu aplikaciju za kategorizaciju otpada za potrebe vođenja ONTO vodi Ministarstvo na mrežnoj stranici. Obrazac ONTO i ONTO-P propisani su Dodatkom XI Pravilnika.

Prema odredbama članka 35. navedenog Pravilnika, osoba čijim obavljanjem djelatnosti nastaje otpad dužna je voditi Očevidnik o nastanku i tijeku otpada na način da u obrascu ONTO evidentira nastanak i predaju otpada. Osoba koja obavlja djelatnost gospodarenja otpadom dužna je voditi Očevidnik o nastanku i tijeku otpada na način da u obrascu ONTO evidentira nastanak, preuzimanje, predaju i obradu otpada. Osoba upisana u Očevidnik prijevoznika otpada i osoba koja je davatelj javne usluge dužna je voditi Očevidnik o nastanku i tijeku otpada na način da u ONTO-P obrascu evidentira prijevoz pošiljke otpada koju prevozi.

Prema odredbama članka 44. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, posjednik otpada koji predaje pošiljku otpada dužan je osobi koja preuzima pošiljku otpada, uz pošiljku otpada predati prateći list koji sadrži informacije o vrsti i količini otpada koji čini pošiljku, o osobama koje imaju pošiljku u posjedu, o vlasništvu nad pošiljkom i druge potrebne informacije o pošiljci. Obrazac pratećeg lista i iznimke od obveze predaje pratećeg lista propisuje ministar pravilnikom.

Prema odredbama članka 3., stavka 1., točke 9. Pravilnika o gospodarenju otpadom, prateći list je dokument koji prati pošiljku otpada prilikom prijevoza otpada kad su polazište i odredište u Republici Hrvatskoj te potvrđuje primopredaju pošiljke otpada između određenih osoba, a prema odredbama članka 36., stavka 1. izrađuje se ispunjavanjem obrasca PL-O prema uputi za popunjavanje. Obrazac PL-O propisan je Dodatkom XII navedenog Pravilnika. Iznimke od obveze ispunjavanja pratećeg lista propisane su odredbama članka 38. navedenog Pravilnika, a prateći list se, između ostalog, ne ispunjava kada korisnik javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada koji je fizička ili pravna osoba predaje pošiljku toga otpada davatelju javne usluge, kada fizička osoba (građanin) predaje otpad u sklopu usluge povezane s javnom uslugom, te kada se pošiljka otpada ne predaje u posjed drugoj osobi.

Odredbama članka 40. Pravilnika o gospodarenju otpadom detaljnije je uređen informacijski sustav e-ONTO koji se sastoji od relacijske baze podataka i pripadajuće mrežne aplikacije, sadrži podatke o korisnicima, podatke propisane obrascima ONTO i ONTO-P te obrascem PL-O. Podaci se u sustav dostavljaju korištenjem mrežnog preglednika kojim se pristupa sučelju dostupnom na mrežnim stranicama e-ONTO-a i putem mrežnih servisa. Iz podataka unesenih u sustav e-ONTO izrađuju se odgovarajuća izvješća za Fond i ROO.

Odredbama članka 41. navedenog Pravilnika propisane su obveze osoba koja su ishodile dozvolu za gospodarenje otpadom, trgovaca otpadom, osoba koje su upisane u očevidnik reciklažnih dvorišta i prijevoznika otpada te davatelja javne usluge. Davatelj javne usluge dužan je voditi e-ONTO za područje pružanja javne usluge i za sav otpad kojeg prikuplja u sklopu javne usluge i usluge povezane s javnom uslugom sukladno posebnom propisu koji uređuje gospodarenje komunalnim otpadom.

Prema odredbama članka 42. navedenog Pravilnika, troškovi koji nastaju radom e-ONTO-a, a koje su dužni snositi korisnici te aplikacije, obračunavaju se na način da iznose nula kuna. Prema odredbama članka 54. Pravilnika, obrazac PL-O propisan navedenim pravilnikom primjenjuje se od 1. studenoga 2021. do kada će Ministarstvo uskladiti i sustav e-ONTO. Odredbama članka 41., stavka 2. Pravilnika o gospodarenju otpadom (Narodne novine 117/17) koji je bio na snazi od 7. prosinca 2017. do 23. srpnja 2020. bilo je propisano da su obveznici vođenja e-ONTO-a bili dužni registrirati najmanje jednog korisnika u e-ONTO-u do 15. prosinca 2017. i voditi Očevidnik o nastanku i tijeku otpada putem e-ONTO od 1. siječnja 2018.

Prema navedenom, Društvo je od 1. siječnja 2018. bilo dužno voditi Očevidnik o nastanku i tijeku otpada putem e-ONTO.

Na mrežnim stranicama Ministarstva opisan je informacijski sustav e-ONTO kao mrežni bazirani višekorisnički sustav koji omogućava unos podataka i izradu izvještajnih formi za potrebe praćenja otpada od proizvođača do krajnjeg odredišta putem mrežne aplikacije i/ili putem mrežnog servisa za automatsku razmjenu podataka. Cilj e-ONTO sustava je objedinjavanje podataka iz ONTO i ONTO-P obrazaca i pratećih listova na jednom mjestu, uvid u stanje i tijek otpada u realnom vremenu te dostupnost sustava za svakodnevno unošenje podataka putem mrežne aplikacije. Sustav je povezan s ostalim informacijskim sustavima unutar Fonda i Ministarstva u cilju optimizacije unosa podataka i praćenja kvalitete unesenih podataka.

Na mrežnim stranicama Ministarstva objavljeni su i dokumenti pod nazivom e-ONTO upute za korisnike, e-ONTO upute za administratore te e-ONTO upute za *web* servise, koji su namijenjeni obveznicima korištenja sustava e-ONTO i u kojima bi obveznici trebali naći sve što je nužno za rad u sustavu.

U e-ONTO uputama za administratore (zaposlenik obveznika koji ima najveća ovlaštenja u sustavu te može pristupiti i ažurirati sve operativne podatke korisnika) i e-ONTO uputama za korisnike sadržane su aktivnosti s objašnjenjima za korisnike od prijave u sustav i načina prijavljivanja lokacije gospodarenja otpadom do unosa dokumenata, odnosno podataka, korekcije stanja, storniranja dokumenata, zaključivanja obrazaca te kreiranja izvještaja iz sustava.

U e-ONTO uputama za *web* servise nalazi se dokumentacija za razvojne inženjere vanjskih aplikacija koje će koristiti e-ONTO sustav za kreiranje e-PL-O-ova preko servisnog sloja e-ONTO sustava. Dokument opisuje način spajanja, autentikacije i autorizacije na servis e-ONTO te dostupne metode, ulaze i izlaze iz sustava. Na ovaj način omogućeno je korisnicima koji imaju veliki broj dokumenata ili su već imali programsko rješenje za ispostavljanje dokumentacije i vođenje evidencija o otpadu da nadgrade svoje postojeće sustave i automatiziraju razmjenu podataka između vlastitog sustava i centralnog e-ONTO sustava.

Prema navedenom, za obveznike e-ONTO sustava moguća su dva načina rada u sustavu, odnosno izravnim ispostavljanjem dokumentacije i vođenjem evidencija o otpadu u informacijskom sustavu e-ONTO (što je prikladno za obveznike koji na dnevnoj bazi nemaju puno dokumenata), a za korisnike koji već imaju programsko rješenje omogućen je mrežni pristup sustavu e-ONTO kako ne bi morali dvostruko unositi dokumente odnosno kako bi se izbjegle greške zbog dvostrukog unosa.

Pravilnikom o gospodarenju otpadom koji je bio na snazi od prosinca 2017. do srpnja 2020. u Dodatku XII i Dodatku XIII bili su objavljeni obrasci ONTO i ONTO-P te obrazac PL-O, a osim obrazaca bile su navedene i detaljne upute za popunjavanje navedenih obrazaca. U Pravilniku o gospodarenju otpadom, koji je stupio na snagu 23. srpnja 2020., u Dodatku XI i Dodatku XII propisani su samo obrasci ONTO i ONTO-P te obrazac PL-O, a upute za popunjavanje obrazaca nisu navedene niti je navedeno da se obrasci popunjavaju prema uputama objavljenim na mrežnim stranicama Ministarstva.

Na mrežnim stranicama Ministarstva (Obrasci za podatke o otpadu) dane su upute za popunjavanje obrazaca ONTO i ONTO-P te obrasca PL-O.

U uputama za popunjavanje obrasca ONTO-P koji obvezno vode davatelji javne usluge navedeno je kako se označava pošiljka otpada (pet vrsta oznaka), a pošiljka otpada kada potječe iz obavljanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada i usluge povezane s javnom uslugom označava oznakom JU – kada se radi o pošiljci miješanog komunalnog otpada, biootpada ili glomaznog otpada iz otpada preuzetog iz spremnika za otpad koji se nalaze kod korisnika usluge, a oznakom SRO – kada se radi o pošiljci otpadnog papira, stakla, metala, plastike ili tekstila nastaloj prikupljanjem otpada iz spremnika postavljenih na javnoj površini i spremnika postavljenih kod korisnika javne usluge.

U uputama za popunjavanje obrasca ONTO navedeno je da se u jednom retku tablice upisuje podatak samo u jednom stupcu (ULAZ ili IZLAZ u kg), a za oznaku NAČIN zasebno su utvrđene oznake koje se upisuju pri ulazu i izlazu otpada (12 oznaka kod ulaza i šest oznaka kod izlaza otpada). Kod ulaza otpada se, primjerice, upisuje oznaka UVM kada davatelj javne usluge dostavi pošiljku otpada, koji je prikupio u sklopu te javne usluge, na lokaciju gospodarenja otpadom kojom sam upravlja, a kod izlaza otpada ako se, primjerice, radi o odlaganju otpada upisuje se oznaka IO-D1.

U uputama za popunjavanje obrasca PL-O navedeno je koje podatke mora sadržavati broj pratećeg lista (sastoji se od četiri numerička slijeda brojeva) te koji se podaci o otpadu i osobama koje predaju, preuzimaju i prevoze otpad obvezno moraju popuniti. Upute se istovjetno primjenjuju i u slučaju kada se obrasci vode u okviru informacijskog sustava e-ONTO.

S obzirom na to da je Društvo u prijašnjem razdoblju već imalo nabavljeno programsko rješenje za ispostavljanje dokumentacije i vođenje evidencija o otpadu te da je programsko rješenje nadograđeno tako da omogućava automatiziranu razmjenu podataka sa sustavom e-ONTO, Društvo je od 2018., od kada je postalo obveznik sustava e-ONTO, ispostavljalo dokumentaciju i vodilo evidencije o otpadu u prethodno nabavljenom programu, a podaci su u informacijski sustav e-ONTO dostavljani mrežnim pristupom odnosno automatiziranom razmjenom podataka.

Prema odredbama članka 41., stavka 1. Pravilnika o gospodarenju otpadom, osoba koja je ishodila dozvolu za gospodarenje otpadom dužna je voditi e-ONTO za svaku lokaciju gospodarenja otpadom na kojoj obavlja djelatnost određenu dozvolom za gospodarenje otpadom i za sve vrste otpada kojima gospodari na tim lokacijama. Prema odredbama članka 41., stavka 3. navedenog Pravilnika, osoba koja je upisana u očevidnik reciklažnih dvorišta dužna je voditi e-ONTO za svaku lokaciju gospodarenja otpadom na kojoj se nalazi reciklažno dvorište kojim upravlja i za sve vrste otpada kojima gospodari na tim lokacijama, a za mobilno reciklažno dvorište dužna je voditi e-ONTO za svako mobilno reciklažno dvorište, za jedinicu lokalne samouprave i za sve vrste otpada kojima gospodari u mobilnom reciklažnom dvorištu.

Prema navedenom, Društvo je zasebno vodilo e-ONTO za obje lokacije za koje su izdane dozvole za gospodarenje otpadom (lokacija sjedišta Društva i lokacija odlagališta Petrovačka dola) te za reciklažna dvorišta Petrovačka dola i Mikluševci i za mobilno reciklažno dvorište. Za sve navedene lokacije e-ONTO je vođen za sve vrste otpada kojima se gospodari na lokaciji. Za sakupljanje otpada u okviru javne usluge te za reciklažna dvorišta e-ONTO je vođen i prema jedinicama lokalne samouprave.

Za mobilno reciklažno dvorište e-ONTO je vođen zajedno za sve jedinice lokalne samouprave. Prema objašnjenju Društva, u mobilnom reciklažnom dvorištu prikupljaju se male količine otpada, premješta se iz naselja u naselje prema utvrđenom godišnjem rasporedu, a pojedini spremnici se prazne kada su napunjeni, pri čemu se važe i količina pojedine vrste otpada. Izvagana količina otpada se procjenom raspoređuje na jedinice lokalne samouprave.

Tijekom obavljanja revizije pregledana je dokumentacija i evidencije o otpadu za miješani komunalni otpad za listopad 2019. i za listopad 2020. te mjesečni izvještaji za listopad 2019. i za listopad 2020. iz programa koji Društvo koristi. Utvrđeno je da obrasci ONTO-P i ONTO te obrazac PL-O i u slučajevima kada Društvo sakuplja miješani komunalni otpad koji odlaže na odlagalište kojim upravlja i u slučajevima kada preuzima miješani komunalni otpad (kada drugi davatelji javne usluge dovoze miješani komunalni otpad na zbrinjavanje na odlagalište) sadrže propisane podatke i da su količine otpada evidentirane prema priloženim dokumentima.

Pregledani su i godišnji izvještaji iz programa koji Društvo koristi za 2019. i 2020., u kojima se iskazuju zbirni podaci o količinama otpada prema ključnim brojevima otpada iz Kataloga otpada, a za sakupljeni otpad moguće je sastaviti pregled i prema jedinicama lokalne samouprave na području pružanja javne usluge. Podaci o ukupnoj godišnjoj količini sakupljenog otpada u okviru javne usluge te podaci o ukupnoj godišnjoj količini otpada preuzetog i zbrinutog na odlagalištu za 2019. i 2020. u godišnjim izvještajima iz programa koji Društvo koristi uspoređeni su s podacima iskazanim u godišnjim izvještajima iz informacijskog sustava e-ONTO i utvrđene su razlike u godišnjim količinama na većini ključnih brojeva otpada na svim lokacijama gospodarenja otpadom.

Tijekom obavljanja revizije provjereni su podaci koji se odnose na pojedine vrste otpada sakupljene u okviru javne usluge za 2020. Za sakupljanje otpada Društvo vodi očevidnike ONTO-P zasebno za sakupljanje na obračunskom mjestu korisnika usluge i za mobilno reciklažno dvorište. Uspoređena je ukupna godišnja količina sakupljenog miješanog komunalnog otpada u 2020. iskazana u ONTO-P očevidniku koji se vodi u okviru programa koji Društvo koristi i ukupna godišnja količina u e-ONTO-P očevidniku koji se vodi u informacijskom sustavu e-ONTO.

Iako prema odredbama članka 36., stavka 4. Pravilnika o gospodarenju otpadom, Društvo nema obvezu izrađivanja pratećeg lista za miješani komunalni otpad koji sakuplja u okviru javne usluge i odlaže na odlagalište kojim upravlja, jer se pošiljka otpada ne predaje u posjed drugoj osobi, za miješani komunalni otpad Društvo izrađuje prateće listove, pri čemu je na pratećem listu navedeno i kao pošiljatelj i kao primatelj otpada. Ukupna godišnja količina sakupljenog miješanog komunalnog otpada u ONTO-P očevidniku evidentirana je u količini od 6 440,710 t, a u očevidniku e-ONTO-P u informacijskom sustavu e-ONTO u količini od 12 894,090 t. Usporedbom podataka utvrđeno je da su u očevidniku e-ONTO-P svi prateći listovi dvostruko evidentirani, odnosno da su iste pošiljke otpada evidentirane i kao dokument prateći list i kao dokument pod oznakom JU te da su početkom godine evidentirani pojedini prateći listovi iz 2019., a koncem godine nedostaju pojedini prateći listovi koji su evidentirani u sljedećoj godini. Glomazni otpad koji Društvo također odlaže na odlagalište kojim upravlja, evidentiran je u ONTO-P očevidniku u količini od 180,240 t, a u e-ONTO-P količina glomaznog otpada nije evidentirana. U vezi s razlikama u iskazanim podacima, Društvo navodi da do sada nisu uočili da se neki dokumenti dvostruko evidentiraju u sustavu e-ONTO, a da se pojedini dokumenti ne evidentiraju te da se radi o pogrešci u automatiziranoj razmjeni podataka između programskog rješenja koje koriste i centralnog e-ONTO sustava i da su poduzeli aktivnosti za otklanjanje pogreške.

Državni ured za reviziju preporučuje pravodobno kontrolirati podatke koji se mrežnim poveznicama automatski razmjenjuju za sustavom e-ONTO.

Tijekom obavljanja revizije provjereni su i podaci koji se odnose na odlaganje otpada za 2020. Za odlaganje otpada Društvo vodi očevidnike ONTO za sve vrste otpada koje preuzima i zbrinjava odlaganjem na odlagalištu. Prema godišnjem izvještaju iz programa koji Društvo koristi, tijekom 2020. je na odlagalište preuzimano 12 vrsta otpada, ukupno je preuzeta količina od 45 493,580,00 t i odložena je na odlagalište.

Prema godišnjem izvještaju iz informacijskog sustava e-ONTO, u 2020. je preuzeto na odlagalište ukupno 43 926,720 t otpada (ulaz otpada), a odloženo je 78 524,792 t (izlaz otpada). S obzirom na nelogičnost iskazanih podataka, odnosno da je iskazana veća ukupna količina odloženog otpada nego što je preuzeto na odlagalište (sav preuzeti otpad tijekom dana Društvo nakon provjere sukladnosti otpada s pratećim listom, isti dan odlaže na odlagališnu plohu), provjerene su pojedine vrste otpada na kojima su prema iskazanim podacima utvrđena najveća odstupanja u količini preuzetog i odloženog otpada. Najveća odstupanja odnose se na otpad ključnog broja 20 03 01 odnosno miješani komunalni otpad i ključnog broja otpada 19 12 12 s nazivom otpada ostali otpad (uključujući mješavine materijala) od mehaničke obrade otpada, koji nije naveden pod 19 12 11*.

Ukupna godišnja količina preuzetog i odloženog miješanog komunalnog otpada (ulaz i izlaz otpada) u ONTO očevidniku evidentirana je u količini od 40 310,520 t, a u očevidniku e-ONTO u informacijskom sustavu e-ONTO evidentirano je preuzimanje (ulaz) otpada u količini od 39 040,620 t i zbrinjavanje (izlaz) otpada u količini od 72 796,472 t. Ukupna godišnja količina preuzetog i odloženog otpada ključnog broja otpada 19 12 12 u ONTO očevidniku evidentirana je u količini od 1 698,350 t, a u očevidniku e-ONTO u informacijskom sustavu e-ONTO evidentirano je preuzimanje otpada u količini od 2 801,190 t i zbrinjavanje otpada u količini od 3 643,410 t.

Kako bi se utvrdio razlog odstupanja u iskazanim podacima, odabran je revizijski uzorak, odnosno provjereni su podaci u očevidnicima ONTO i e-ONTO, za otpad ključnog broja 19 12 02. Radi se o otpadu koji preostaje nakon mehaničke obrade komunalnog otpada (u pravilu razvrstavanja pojedinih sastavnica komunalnog otpada koje se odvojeno prikupljaju, odnosno papira i kartona, plastike, električne i elektroničke opreme i drugog) i čiji se sastojci ne mogu komercijalno upotrijebiti te se predaju na odlaganje. Ovaj otpad na odlaganje predaju uglavnom oporabitelji koji preuzimaju od raznih davatelja javne usluge odvojeno prikupljeni otpad na kućnom pragu i u reciklažnim dvorištima i imaju svoje sortirnice (trgovačka društva u privatnom vlasništvu ili obrtnici registrirani za gospodarenje otpadom) te preostali otpad nakon sortiranja, ako zadovoljava karakterizaciju kao neopasni otpad zbrinjavaju (odlažu) na odlagalištima s kojima imaju zaključen ugovor o odlaganju otpada. Pregledani su ONTO očevidnici iz oba sustava te prateći listovi za 2018., 2019. i 2020., odnosno od uvođenja sustava e-ONTO 1. siječnja 2018. Ova vrsta otpada odabrana je zbog relativno malog broja dokumenata (pratećih listova) evidentiranih u očevidnicima o nastanku i tijeku otpada, od 169 u 2018. do 373 u 2020., a za otpad ključnog broja otpada 20 03 01 odnosno miješani komunalni otpad u očevidnicima se godišnje evidentira približno 10 000 dokumenata.

Prema podacima iz ONTO očevidnika koji se vodi u programu koji Društvo koristi, u 2018. je na odlagalište Petrovačka dola navedeni otpad preuzet u 169 pošiljki (jedna pošiljka je količina otpada u jednom vozilu), a uz svaku pošiljku predavatelj otpada predao je i prateći list u papirnatom obliku, obrazac PL-O. Prateći listovi sadržavali su sve propisane podatke, osim količine otpada, koja je utvrđena vaganjem na odlagalištu, a nakon vaganja uz prateće listove priloženi su i dokumenti o vaganju (tzv. vagarinke). Nakon vaganja i preuzimanja otpada, Društvo je u papirnatom obliku ovjerilo preuzimanje otpada na pratećem listu odnosno obrascu PL-O.

Ukupna količina otpada preuzetog otpada prema svim pratećim listovima u 2018. iznosila je 1 289 800 kg, a sav preuzeti otpad odložen je na odlagalište. Svi prateći listovi pojedinačno su evidentirani u ONTO očevidniku koji se vodi u programu koji Društvo koristi kao ulaz otpada, a koncem godine je za ukupno preuzetu količinu u jednom iznosu evidentiran izlaz otpada uz oznaku IO-D1 odnosno postupkom zbrinjavanja otpada na odlagalištu. U 2019. su u ONTO očevidniku koji se vodi u vlastitom programu evidentirana 263 prateća lista prema kojima je preuzeto i odloženo ukupno 1 698 350 kg otpada, a u 2020. 373 prateća lista kojima je preuzeto i odloženo (ulaz i izlaz) ukupno 2 930 540 kg otpada. Prema dodacima XI i XII Pravilnika o gospodarenju otpadom, količina otpada u očevidnicima o nastanku i tijeku otpada te u pratećem listu iskazuje se u kg.

Prema podacima iz e-ONTO očevidnika koji se vodi u informacijskom sustavu e-ONTO, u 2018. evidentirano je 79 pratećih listova i ukupna preuzeta količina (ulaz) otpada 452 150 kg, u 2019. je evidentirano 259 pratećih listova i ukupna količina otpada 842 220 kg, a u 2020. su evidentirana 352 prateća lista i ukupna količina otpada 3 643 410 kg.

Sustav e-ONTO osmišljen je na način da osoba koja predaje otpad, ispostavlja prateći list u elektroničkom obliku u okviru sustava e-ONTO, nakon čega je prateći list moguće iz sustava ispisati te ga predati vozaču koji prevozi otpad na odlagalište. Prema odredbama članka 39. Pravilnika o gospodarenju otpadom, u vozilu kojim se prevozi otpad mora se nalaziti ispunjeni i ovjereni prateći list, a smatra se da se određeni Prateći list nalazi u vozilu i prati pošiljku otpada ako se u vozilu nalazi na papiru otisnut obrazac PL-O ispunjen s propisanim podacima ili je na odgovarajući način ispunjen obrazac ePL-O u e-ONTO-u koji je u sustavu u elektroničkom obliku potvrdila osoba koja predaje otpad i osoba koja prevozi otpad (pretpostavka za navedeno je da bi se u vozilu morao nalaziti odgovarajući uređaj kojim bi se moglo pristupiti sustavu e-ONTO i da vozač koji prevozi otpad ima korisničko ovlaštenje za pristup sustavu). Nakon predaje i vaganja otpada, predavatelj otpada trebao bi prateći list u okviru sustava e-ONTO dopuniti podatkom o količini otpada, a preuzimatelj bi nakon provjere svih podataka trebao elektroničkim putem ovjeriti preuzimanje otpada, nakon čega se prateći list smatra dovršenim i evidentira u očevidniku i predavatelja otpada i preuzimatelja otpada.

Sustav e-ONTO je osmišljen na način da se sve odvija elektroničkim putem u realnom vremenu i da se ovjeravanje dokumentacije u okviru informacijskog sustava odvija neposredno nakon predaje i preuzimanja otpada. Pregledom pratećih listova u papirnatom obliku, utvrđeno je da nijedan prateći list u vrijeme dovoza otpada na odlagalište nije bio ispostavljen u sustavu e-ONTO, nego su ispostavljeni i ispisani iz raznih drugih komercijalnih programa za ispostavljanje i vođenje evidencija o otpadu, a u manjem broju slučajeva bili su popunjeni i ručno na obrascu preuzetom sa stranica Ministarstva.

Prema objašnjenju Društva, većina ugovornih subjekata koji dovoze otpad na odlagalište Petrovačka dola je već prije imala razne komercijalne programe za ispostavljanje i vođenje evidencija o otpadu, a s obzirom na to da se prema odredbama članka 39. Pravilnika o gospodarenju otpadom smatra važećim i prateći list otisnut na papiru, ako sadrži propisane podatke, njihovi ugovorni subjekti su pri predaji otpada predavali i prateće listove u papirnatom obliku. Društvo navodi da je informacijski sustav e-ONTO uveden bez edukacije korisnika prije uvođenja (Ministarstvo nije organiziralo seminare ni radionice, a edukaciju je organiziralo trgovačko društvo isporučitelj programa koji Društvo koristi kako bi korisnicima objasnilo način mrežnog povezivanja sa sustavom e-ONTO), a očekivalo se da će sustav funkcionirati preko uputa za korištenje koje su ugrađene u sustav te preko pisanih i videouputa objavljenih na mrežnim stranicama Ministarstva.

U sustavu e-ONTO dane su i neke informacije naznačene kao „Bitne informacije” te je tako navedeno da se za unos početnog stanja može koristiti oznaka načina K, da je unos podataka moguć 30 dana retroaktivno, da je po unosu podataka moguće u narednih 30 dana raditi korekcije prije unesenih ili zaključenih podataka te da će sustav za prateće listove koji čekaju na zaključenje duže od 90 dana, automatski pokretati proceduru koja će ih staviti u status „Nedovršen”, a da je navedena procedura u skladu s potrebama zatvaranja očevidnika za prethodnu godinu.

Usporedbom papirnatih pratećih listova za otpad ključnog broja otpada 19 12 12 evidentiranih u ONTO očevidniku u programu koji Društvo koristi s pratećim listovima evidentiranim u e-ONTO očevidniku koji se vodi u informacijskom sustavu e-ONTO, utvrđeno je da nisu svi ugovorni subjekti koji su dovezli otpad na odlagalište otvorili sve prateće listove u sustavu e-ONTO, odnosno u elektroničkom obliku ePL-O-a. Usporedba je bila otežana zato što ni brojevi pratećih listova u papirnatom obliku i u elektroničkom obliku ePL-O-a nisu istovjetni, jer sustav e-ONTO sam generira redne brojeve pratećih listova svakog obveznika u trenutku otvaranja, a istodobno bilježi i datum pratećeg lista koji se u sustavu e-ONTO navodi kao datum kreiranja. U izvještajima iz sustava e-ONTO, odnosno u Popisu ePL-O-ova (popis se može kreirati i ispisati za svaki pojedini ključni broj otpada) te se u e-ONTO očevidniku kao jedini datum navodi taj datum, a datum primopredaje otpada (kao stvarni datum poslovnog događaja i datum koji se obvezno navodi na pratećem listu) u izvještajima nije vidljiv. No iz navedenog je vidljivo da su ugovorni subjekti otvarali prateće listove u sustavu e-ONTO i više dana nakon primopredaje otpada (do 30 dana koliko sustav dopušta), pri čemu su se događale razne pogreške. Primjerice, s papirnatom pratećeg lista pogrešno je prepisana količina otpada u ePL-O, pogrešno je navedena registarska oznaka vozila koje je prevozilo otpad, a u pojedinim slučajevima i podatak o tvrtki koja preuzima otpad odnosno o odlagalištu na koje je otpad dovezen. Ove pogreške može ispraviti samo onaj tko je kreirao prateći list (u roku od narednih 30 dana nakon kreiranja) odnosno predavatelj otpada, a Društvo kao preuzimatelj otpada može odbiti ovjeru ePL-O-a u sustavu e-ONTO i poslati ga „u provjeru”. Ako predavatelj otpada ispravi pogrešku i Društvo nakon ispravka elektronički ovjeri ePL-O, takav ePL-O se smatra zaključenim i automatski evidentira u e-ONTO očevidniku koji se vodi u sustavu e-ONTO. Ako predavatelj otpada ne ispravi pogrešku u roku od 90 dana, sustav pokreće proceduru za stavljanje takvog e-PL-O-a u status „Nedovršen”, nakon čega pogrešku na e-PL-O-u više nije moguće ispraviti, a takav e-PL-O se prema utvrđenom programskom rješenju ne evidentira u e-ONTO očevidniku koji se vodi u okviru sustava e-ONTO, kao da se predaja i preuzimanje otpada nije dogodilo.

Društvo u 2018., 2019. i 2020. u ONTO očevidnicima koje vodi u programu koji koristi nije evidentiralo izlaz otpada pojedinačno za svaki prateći list (iako je svaka pošiljka otpada odmah nakon preuzimanja i provjere dokumentacije odložena na odlagalište), a izlaz otpada odnosno zbrinjavanje otpada postupkom D 1 iskazan je koncem godine u jednom iznosu za ukupnu količinu odloženog otpada.

Pri godišnjem zaključivanju ONTO očevidnika u programu koji koristi Društvo, u automatiziranoj razmjeni podataka sa sustavom e-ONTO putem mrežnog pristupa, u 2018. je u sustavu e-ONTO evidentiran izlaz otpada u količini od 1 289 800 kg (koliko je prema podacima iz očevidnika ONTO koji se vodi u programu koji koriste, stvarno preuzeto i odloženo na odlagalište) zbog čega je u očevidniku u sustavu e-ONTO koncem 2018. iskazano negativno stanje od -837 650 kg (ulaz otpada iskazan je u količini od 452 150 kg, odnosno $452\,150 - 1\,289\,800 = -837\,650$), što bi značilo da je odloženo više otpada nego je preuzeto na odlagalište.

S obzirom na to da je ONTO očevidnik materijalna bilanca otpada, u kojoj se iskazuju podaci ulaz, izlaz i stanje u kg te ako je sav preuzeti otpad odložen, stanje bi trebalo biti 0,00 kg, a ako otpad nije odložen ili nije upućen na daljnju obradu, iskazuje se stanje u kg koje predstavlja količinu privremeno uskladištenog otpada. Iskazano stanje u sustavu e-ONTO koncem godine programski se prenosi u narednu godinu.

Prema ukupno zaključenim e-PL-O u sustavu e-ONTO evidentirana je u 2019. ukupna količina preuzetog otpada od 1 679 870 kg, no zbog negativnog početnog stanja koncem godine iskazana je kao preuzeta količina od 842 220 kg ($1\ 679\ 870 - 837\ 650 = 842\ 220$). Društvo je uočilo ovu pogrešku, ali nije znalo kako je ispraviti te za 2019. ni za iskazanu količinu od 842 220 kg nije iskazan izlaz otpada, a ovo stanje je pri godišnjem zaključivanju očevidnika u sustavu e-ONTO preneseno u 2020. Zbog navedenog je u 2020. u sustavu e-ONTO iskazana veća količina otpada nego je preuzeta i odložena na odlagalište. Prema ukupno zaključenim e-PL-O u sustavu e-ONTO evidentirana je u 2020. ukupna količina preuzetog otpada od 2 801 190 kg, a zbog pogrešno prenesenog početnog stanja koncem godine iskazana je ukupna količina preuzetog otpada od 3 643 410 kg ($2\ 801\ 190 + 842\ 220 = 3\ 643\ 410$). Kako bi poništilo sve pogreške nastale u protekle tri godine, odnosno od uvođenja sustava e-ONTO, Društvo je očevidnik za 2020. zaključilo na način da je za ukupno evidentiranu količinu od 3 643 410 kg iskazalo izlaz otpada, nakon čega je stanje u očevidniku iskazano 0,00 kg, što i odgovara stvarnom stanju jer se ova vrsta otpada privremeno ne skladišti, nego se po primitku odlaže na odlagalište.

Usporedbom ukupnih podataka o broju evidentiranih pratećih listova i količini otpada ključnog broja 19 12 12 za 2018., 2019. i 2020., utvrđeno je da su u programu koji Društvo koristi, tijekom navedene tri godine evidentirana ukupno 784 prateća lista i ukupna količina otpada od 5 918 690 kg, a u informacijskom sustavu e-ONTO evidentirano je 690 pratećih listova i količina otpada od 4 937 780 kg. Prema navedenom, u informacijskom sustavu e-ONTO nisu evidentirana 94 prateća lista i ukupna količina otpada od 980 910 kg, od čega se 26 pratećih listova odnosi na nedovršene prateće listove i količinu otpada od 213 080 kg, a 68 pratećih listova na kojima je evidentirana količina otpada od 767 830 kg, subjekti koji su predali otpad na odlagalište nisu otvorili u elektroničkom obliku u informacijskom sustavu e-ONTO.

Iz analize podataka koji se odnose na ključni broj otpada 19 12 12 vidljivo je da podaci u sustavu e-ONTO nisu točni i pouzdani, a opisane pogreške pri vođenju očevidnika u sustavu e-ONTO koje se odnose na otpad ključnog broja 19 12 12 uočene su i u očevidnicima za većinu ključnih brojeva otpada (iznimka su očevidnici za vrste otpada u kojima je relativno mala količina dokumentacije, odnosno svega desetak ili manje pratećih listova ili očevidnici za otpad koji na odlagalištu odlaže samo jedan ugovorni subjekt).

Prema navedenom, najveći broj pogrešaka u informacijskom sustavu e-ONTO proizlazi iz činjenice da ugovorni subjekti koji dovoze otpad na odlaganje na odlagalište Petrovačka dola (koji su svi obveznici sustava e-ONTO), dovoze otpad uz prateće listove ispisane iz raznih drugih programa, a ne iz sustava e-ONTO te da prateće listove u elektroničkom obliku e-PL-O-a ili ne otvore u informacijskom sustavu e-ONTO ili ih otvaraju i do 30 dana nakon primopredaje otpada, a nakon toga iz papirnatih pratećih listova prepisuju podatke u e-PL-O, pri čemu dolazi do pogrešaka u iskazanoj količini otpada i drugih pogrešaka, na što Društvo može utjecati samo tako da takav ePL-O pošalje „u provjeru”. Ako ugovorni subjekt ne ispravi pogrešku, takav prateći list protekom roka od 90 dana postaje „Nedovršen” i više se ne može ispravljati.

Državni ured za reviziju preporučuje u ugovorima koji se zaključuju sa subjektima koji odlažu otpad na odlagalište te koji su obveznici sustava e-ONTO, navesti i odredbu da se pri dovoženju otpada na odlaganje obvezno prilaže prateći list otvoren u sustavu e-ONTO, odnosno e-PL-O. Preporučuje se i pri predaji otpada na oporabu ili na zbrinjavanje drugim subjektima, uz otpad predavati prateći list otvoren u sustavu e-ONTO, odnosno e-PL-O.

Prema odredbama članka 137. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav gospodarenja otpadom služi u nadzoru provedbe i upravljanjem sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i sastavni je dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji se vodi prema zakonu kojim se uređuje zaštita okoliša, a između ostalog, sadrži podatke o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada. Strukturu, sadržaj, dostupnost podataka i način rada informacijskog sustava propisuje ministar pravilnikom.

Na temelju odredbi članka 151., stavka 3. Zakona o zaštiti okoliša, nadležni ministar donio je Pravilnik o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 87/15) kojim je utvrđen obvezni sadržaj i način vođenja ROO-a obveznici dostave podataka u ROO, način, metodologija i rokovi prikupljanja i dostavljanja podataka o emisijama odnosno ispuštanju, prijenosu i odlaganju onečišćujućih tvari u okoliš i otpadu, podaci o onečišćivaču, operateru postrojenja, organizacijskoj jedinici u sastavu onečišćivača, rok i način obavještanja javnosti, način provjere i osiguranja kvalitete podataka koji se dostavljaju i vode u registru, rok čuvanja očevidnika iz kojih su dostavljeni podaci, obavljanje stručnih poslova vođenja ROO-a te drugo. Pojmovi koji se koriste u Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša imaju jednako značenje kao pojmovi koji se koriste u Zakonu o zaštiti okoliša ili kako su određeni u Pravilniku. Prema odredbama članka 4., točke 37. i 44. Zakona o zaštiti okoliša, onečišćivač je svaka fizička i pravna osoba, koja posrednim ili neposrednim djelovanjem, ili propuštanjem djelovanja uzrokuje onečišćavanje okoliša, a operater je pravna ili fizička osoba koja u skladu s posebnim propisom obavlja ili nadzire gospodarsku djelatnost na temelju dozvole, drugog odobrenja, upisa u registar ili u drugu javnu evidenciju, uključujući upravljanje radom ili nadzor postrojenja.

Prema odredbama članka 4., točke 5. i 6. Pravilnika o registru onečišćavanja okoliša, obveznik dostave podataka je operater i odgovorna osoba organizacijske jedinice koja obavlja djelatnosti iz Priloga 1. Pravilnika uslijed kojih dolazi do ispuštanja i/ili prijenosa onečišćujućih tvari u okoliš i/ili nastanka odnosno gospodarenja otpadom, a organizacijska jedinica je bilo koji dio u organizacijskoj strukturi operatera koja u svojem sastavu ima jedno ili više postrojenja koja se nalaze na istoj lokaciji, a uslijed čije djelatnosti dolazi do ispuštanja i prijenosa izvan mjesta nastanka onečišćujućih tvari u okoliš ili čijom djelatnošću nastaje otpad odnosno gospodari otpadom.

Prema odredbama članka 9. navedenog Pravilnika, obveznik dostave podataka dužan je nadležnom tijelu, između ostalog, dostaviti podatke o obavljanju djelatnosti oporabe odnosno zbrinjavanja otpada te obavljanju djelatnosti sakupljanja otpada, pružanju javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada, radu reciklažnog dvorišta uključujući i rad mobilnog reciklažnog dvorišta, te obavljanju djelatnosti trgovanja otpadom postupkom trgovanjem otpadom na malo.

Prema odredbama članka 20. navedenog Pravilnika, podaci o otpadu unose se u Obrazac NO – Nastanak otpada, Obrazac SO – Sakupljanje otpada i Obrazac OZO – Oporaba/zbrinjavanje otpada, a obrasci se prema odredbama članka 21. dostavljaju elektroničkim putem nadležnom tijelu do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu. U prilogima Pravilniku objavljeni su propisani obrasci s uputama za popunjavanje, a prema uputama podaci o količini otpada se upisuju isključivo u tonama, na tri decimale.

U skladu s navedenim odredbama Pravilnika, Društvo je za 2019. i 2020. na temelju podataka o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada koji su vođeni u okviru programa koji Društvo koristi, u propisanom roku dostavilo obrasce NO, SO te OZO. Obrasci su dostavljeni zasebno po lokacijama, odnosno za sjedište Društva, za odlagalište i reciklažno dvorište Petrovačka dola i za reciklažno dvorište Mikluševci.

U Obrascu NO iskazuju se podaci o otpadu nastalom obavljanjem svih djelatnosti Društva, a podaci su za 2019. i 2020. iskazani za lokaciju sjedišta Društva i za lokaciju odlagališta Petrovačka dola.

Na lokaciji sjedišta Društva u 2019. je nastalo 308,935 t otpada, a u 2020. je nastalo 268,456 t otpada. Od ukupne količine nastalog otpada, najveći dio u količini od 279,810 t u 2019. i 225,252 t u 2020. odnosi se na razne vrste komunalnog otpada koji nastaje u uredskom poslovanju i u obavljanju komunalnih i drugih djelatnosti Društva. Najveća količina komunalnog otpada od 266,600 t u 2019. i 221,650 t u 2020. odnosi se na otpad ključnog broja 20 02 01 biorazgradivi otpad koji nastaje u obavljanju komunalne djelatnosti održavanje javnih zelenih površina. Prema tumačenju Sektora za održivo gospodarenje otpadom pri Ministarstvu, objavljenom na mrežnim stranicama Ministarstva <http://roo.azo.hr/> u okviru odgovora na najčešća pitanja, navedeno je da „uređivanje javnih gradskih/općinskih površina (parkova, vrtova) i pražnjenje spremnika za miješani komunalni otpad s javnih površina (s tramvajskih/autobusnih stanica, ulica) nije javna usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada niti je usluga povezana s javnom uslugom, nego se radi o komunalnoj djelatnosti. Slijedom navedenog te količine se u ROO ne prijavljuju putem obrazaca SO-1 i SO-3, nego se prijavljuju kao nastali otpad uslijed obavljanja komunalne djelatnosti na NO obrascu.” Nastali otpad predan je na uporabu u 2019. u količini od 22,885 t i u 2020. u količini od 26,966 t, a na odlaganje je predano 286,05 t u 2019. i 241,49 t u 2020.

Na lokaciji odlagališta u 2019. nastalo je 10,790 t, a u 2020. je nastalo 11,310 t otpada, a s obzirom na to da se radi o specifičnim vrstama otpada koji nastaje radom odlagališta (muljevi i zauljena voda iz separatora od procjednih voda na odlagalištu) ovaj otpad se predaje oporabiteljima na daljnju uporabu (zauljena voda) i na odlaganje (muljevi) na odlagališta koja imaju dozvolu za odlaganje ove vrste otpada.

U Obrascu SO iskazuju se podaci o sakupljenom otpadu u okviru javne usluge te u reciklažnim dvorištima, a podaci su za 2019. i 2020. iskazani za lokaciju sjedišta Društva, za lokaciju odlagališta na kojoj se nalazi i reciklažno dvorište Petrovačka dola i za lokaciju reciklažnog dvorišta Mikluševci.

U tablici broj 11 daju se podaci o količini sakupljenog otpada u okviru javne usluge, prema načinu sakupljanja u 2019. i 2020.

Tablica broj 11

Sakupljeni otpad u okviru javne usluge prema načinu sakupljanja u 2019. i 2020.

Redni broj	Način sakupljanja otpada	Obrazac za dostavu podataka o otpadu	Sakupljeno u 2019. (u t)			Sakupljeno u 2020. (u t)		
			Komunalni otpad	Druge vrste otpada	Ukupno	Komunalni otpad	Druge vrste otpada	Ukupno
	1	2	3	4	5 (3+4)	6	7	8 (6+7)
1.	Kod korisnika javne usluge i putem spremnika na javnim površinama	SO-1	7 475,460	0,000	7 475,460	7 312,549	0,000	7 312,549
2.	Mobilna reciklažna dvorišta	SO-3-1	0,472	0,036	0,508	0,571	0,039	0,610
3.	Reciklažna dvorišta	SO-3-2	10,003	22,523	32,526	15,632	22,906	38,538
Ukupno			7 485,935	22,559	7 508,494	7 328,752	22,945	7 351,697

Prema priložima uz Pravilnik o registru onečišćavanja okoliša, odnosno uputama za popunjavanje, Obrazac SO-1 je dio Obrasca SO, koji popunjava davatelj javne usluge, a u obrazac se unose ključni brojevi otpada iz skupine 20 i podskupine 15 01 iz Kataloga otpada. Podaci iz Obrasca SO-1 nalaze se u Prilogu 1, a iskazani su prema jedinicama lokalne samouprave.

Prema iskazanim podacima na razini Društva, ne razmatrajući pri tome pojedinačne podatke po jedinicama lokalne samouprave, na obračunskom mjestu korisnika javne usluge i iz spremnika na javnim površinama u 2019. je sakupljeno ukupno 7 475,460 t komunalnog otpada, od čega se na miješani komunalni otpad odnosi 6 621,380 t ili 88,6 %. U 2020. je sakupljeno 7 312,549 t komunalnog otpada, od čega se na miješani komunalni otpad odnosi 6 440,710 t ili 88,1 %. Ukupna količina sakupljenog komunalnog otpada smanjena je u 2020. u odnosu na 2019. za 162,911 t ili 2,2 %.

Iz podataka u Prilogu 1 vidljivo je da se na području svih jedinica lokalne samouprave količina sakupljenog otpada u 2020. u odnosu na 2019. smanjila, osim na području Općine Lovas za koju se iskazani podaci za 2019. odnose na razdoblje od 1. ožujka do konca 2019., a do tada je javnu uslugu obavljao drugi koncesionar.

U okviru podataka za Grad Vukovar iskazani su za 2019. i 2020. i podaci o količinama otpada nastalog radom Društva u obavljanju komunalnih djelatnosti, a odnose se na otpad ključnog broja otpada 20 02 03 ostali otpad koji nije biorazgradiv (nastao u okviru obavljanja djelatnosti održavanje groblja, u 2019. u količini od 153,330 t i u 2020. u količini od 127,610 t) te na otpad ključnog broja 20 03 03 ostaci od čišćenja ulica (nastao u okviru obavljanja djelatnosti održavanje čistoće javnih površina, u 2019. u količini od 120,570 t i u 2020. u količini od 96,620 t), odnosno iskazani su i podaci za otpad koji nije sakupljen u okviru javne usluge i koji je, prema naprijed navedenom tumačenju Sektora za održivo gospodarenje otpadom pri Ministarstvu, trebalo prijaviti u Obrascu NO.

Državni ured za reviziju preporučuje količine komunalnog otpada nastale u obavljanju komunalnih djelatnosti Društva prijaviti u ROO u Obrascu NO, u skladu s tumačenjem Sektora za održivo gospodarenje otpadom pri Ministarstvu.

Količine svih vrsta otpada za područje svih jedinica lokalne samouprave utvrđene su vaganjem. Prema objašnjenju Društva, miješani komunalni otpad se prema utvrđenom rasporedu jednom tjedno sakuplja na pojedinim područjima i svaka pošiljka, odnosno količina otpada u jednom vozilu, važe se pri dovozu na odlagalište, pri čemu se u jednom vozilu ne sakuplja otpad iz više jedinica lokalne samouprave te su iskazane količine po jedinicama lokalne samouprave utvrđene vaganjem na odlagalištu. Na isti način postupa se s odvojeno prikupljenim otpadom na obračunskom mjestu korisnika usluge (papir i karton te plastika) koji se u zasebnim vozilima prikuplja jednom mjesečno i prevozi oporabitelju gdje se otpad važe pri preuzimanju. Odvojeno prikupljeni papir i karton te plastika iz spremnika na javnim površinama prikuplja se po potrebi i važe se pri odvozu oporabitelju, a staklena ambalaža privremeno se skladišti i važe u reciklažnim dvorištima, a oporabitelj je odvozi po potrebi nakon što se sakupi pošiljka za odvoz. U Obrascu SO-1 navedeni su i podaci o količinama odvojeno sakupljenog papira i kartona, plastike i staklene ambalaže iz spremnika na javnim površinama te je od ukupno sakupljenih količina ovih vrsta otpada u 2019. u količini od 431,400 t u spremnicima na javnim površinama sakupljeno 107,129 t ili 24,8 %, a u 2020. je od ukupno sakupljene količine 468,499 t na javnim površinama sakupljeno 115,551 t ili 24,7 %.

U Prilogu 1 navedeni su i postupci za koje je pojedini otpad namijenjen i vidljivo je da se sav sakupljeni otpad osim papira i kartona te plastike i staklene ambalaže odlaže na odlagalište (postupak D 1).

Podaci o odvojeno prikupljenom otpadu u reciklažnim dvorištima i mobilnom reciklažnom dvorištu iskazani su na obrascima SO-3-2 i SO-3-1. Podaci se odnose na odvojeno prikupljeni komunalni otpad i ostali odvojeno prikupljeni otpad. Podaci iz obrazaca SO-3-2 i SO-3-1 nalaze se u Prilozima 2 i 3.

Prema podacima iskazanim Prilogu 2, u reciklažnim dvorištima je u 2019. sakupljeno 32,526 t otpada, a u 2020. je sakupljeno 38,538 t otpada, što je 6,012 t ili 18,5 % više nego u 2019., pri čemu je količina otpada u reciklažnom dvorištu Petrovačka dola smanjena za 6,1 %, a u reciklažnom dvorištu Mikluševci povećana za 53,5 %.

Iz podataka u Prilogu 2 vidljivo je i da su u reciklažnom dvorištu Petrovačka dola sakupljane samo tri vrste otpada, iako je reciklažno dvorište opremljeno za prihvatanje svih vrsta otpada propisanih Pravilnikom o gospodarenju otpadom. Prema objašnjenju Društva, reciklažno dvorište Petrovačka dola smješteno je izvan naselja uz samo odlagalište, zbog čega su i pokrenuli inicijativu prema Gradu Vukovaru za izmještanje ovog reciklažnog dvorišta na prikladnije mjesto. Dio otpada prikupljen u reciklažnim dvorištima predaje se ovlaštenim sakupljačima na oporabu (postupci R), a dio otpada predaje se na odlaganje (postupci D) na odlagališta koja imaju dozvolu za odlaganje te vrste otpada (uglavnom opasni otpad za koje Društvo nema dozvolu za odlaganje na odlagalištu Petrovačka dola).

Prema podacima iskazanim u Prilogu 3, u mobilnom reciklažnom dvorištu s područja svih jedinica lokalne samouprave na području pružanja javne usluge Društva, u 2019. je sakupljeno 0,508 t otpada, a u 2020. je sakupljeno 0,610 t otpada, što je 0,102 t ili 20,1 % više nego u 2019. Iako je mobilno reciklažno dvorište opremljeno za prihvatanje 38 vrsta otpada, korisnici su donosili samo devet vrsta otpada, a sakupljeni otpad je zbog malih količina te i malog kapaciteta mobilnog reciklažnog dvorišta privremeno skladišten na odlagalištu Petrovačka dola. Količina otpada sakupljena s područja pojedinih jedinica lokalne samouprave za potrebe sastavljanja obrasca SO-3-1 utvrđena je računski (primjerice, za 2020. prema ključu 55,0 % s područja Grada Vukovara i po 15,0 % s područja svake od tri općine).

Slika broj 5

Mobilno reciklažno dvorište

Izvor: Društvo

Prema podacima Društva pribavljenim tijekom obavljanja revizije, ukupni godišnji troškovi rada mobilnog reciklažnog dvorišta iznosili su 94.474,00 kn za 2019. i 90.039,00 kn za 2020., a najznačajniji iznos troškova odnosi se na plaću zaposlenika koji prevozi i upravlja mobilnim reciklažnim dvorištem. Prosječni troškovi po toni otpada za 2019. iznosili su 185.972,00 kn po toni ($94.474,00 : 0,508 = 185.972,44$), a za 2020. iznosili su 147.605,00 kn po toni sakupljenog otpada ($90.039,00 : 0,610 = 147.604,91$).

Iz podataka u Prilogu 3 vidljivo je da je u mobilnom reciklažnom dvorištu sakupljena mala količina otpada te iako je obveza funkcioniranja mobilnog reciklažnog dvorište propisana odredbama članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, mobilno reciklažno dvorište nije učinkovit i ekonomičan način odvojenog sakupljanja otpada jer se u mobilnom reciklažnom dvorištu sakuplja mala količina otpada uz velike troškove po toni sakupljenog otpada. Obveza funkcioniranja mobilnog reciklažnog dvorišta utvrđena je i odredbama članka 84. Zakona o gospodarenju otpadom.

Za 2019. i 2020. Društvo je u ROO dostavilo i Obrazac SO-2 u kojem se iskazuju podaci o otpadu sakupljenom izvan javne usluge. U 2019. Društvo je izvan javne usluge sakupilo 1 304,100 t otpada, a u 2020. je sakupilo 121,920 t otpada, što je 1 182,180 t ili 90,7 % manje u odnosu na 2019. Otpad je sakupljen od proizvođača otpada koji su s Društvom zaključili ugovore o prijevozu i odlaganju otpada za razne vrste proizvodnog otpada, za koje Društvo ima dozvolu za odlaganje otpada na odlagalištu Petrovačka dola.

Podaci o oporabljenom/zbrinutom otpadu iskazuju se u Obrascu OZO.

U tablici broj 12 daju se podaci o preuzetim količinama otpada na odlagalište Petrovačka dola i postupanju s otpadom za 2019. i 2020., prema Obrascu OZO.

Tablica broj 12

Podaci o preuzetim količinama otpada na odlagalište Petrovačka dola
i postupanju s otpadom za 2019. i 2020., prema Obrascu OZO

Redni broj	Ključni broj otpada	Naziv otpada prema Katalogu otpada	Preuzeto u godini u t		Indeks 2020/2019
			2019.	2020.	
	1	2	3	4	5=4/3x100
I.	Preuzeto u izvještajnoj godini				
	02 01 03	otpadna biljna tkiva	0,790	0	0,0
1.	02 01 04	otpadna plastika (isključujući ambalažu)	33,940	56,100	165,3
2.	04 01 09	otpad od površinske i završne obrade	54,900	46,130	84,0
3.	04 02 09	otpad od mješovitih (kompozitnih) materijala (impregnirani tekstil, elastomeri, plastomeri)	189,440	58,300	30,8
4.	10 01 01	taložni pepeo, šljaka i prašina iz kotla (osim prašine iz kotla navedene pod 10 01 04*)	3,960	5,930	149,7
5.	10 01 03	lebdeći pepeo od izgaranja treseta i neobrađenog drveta	32,620	0	0,0
6.	17 05 04	zemlja i kamenje koji nisu navedeni pod 17 05 03*	0	0	-
7.	17 06 04	izolacijski materijali koji nisu navedeni pod 17 06 01* i 17 06 03*	314,730	164,010	52,1
8.	17 09 04	miješani građevinski otpad i otpad od rušenja objekata, koji nije naveden pod 17 09 01*, 17 09 02* i 17 09 03*	1 660,410	950,820	57,3
9.	19 12 12	ostali otpad (uključujući mješavine materijala) od mehaničke obrade otpada, koji nije naveden pod 19 12 11*	1 698,350	2 930,540	172,6
10.	20 02 01	biorazgradivi otpad	266,600	221,650	83,1
11.	20 02 03	ostali otpad koji nije biorazgradiv	292,180	129,930	44,5
12.	20 03 01	miješani komunalni otpad	41 960,560	40 310,520	96,1
13.	20 03 03	ostaci od čišćenja ulica	120,570	100,470	83,3
14.	20 03 06	otpad nastao čišćenjem kanalizacije	9,360	0	0,0
15.	20 03 07	glomazni otpad	555,820	519,180	93,4
Ukupno preuzeti otpad			47 194,230	45 493,580	96,4
II.	Postupanje s otpadom				
1.		Kompostiranje (R 3)	0,000	0,000	-
2.		Nasipavanje (R 5)	1 660,410	950,820	57,3
3.		Odlaganje (D 1)	45.533,820	44.542,760	97,8

Prema podacima iskazanim u tablici broj 12, na odlagalište Petrovačka dola je u 2019. preuzeto 47 194,230 t otpada, a u 2020. je preuzeto 45 493,580 t otpada, što je 1 700,650 t ili 3,6 % manje nego u 2019.

Prema podacima iz Obrasca OZO, sav otpad ključnog broja otpada 17 09 04 miješani građevinski otpad i otpad od rušenja objekata, koji nije naveden pod 17 09 01*, 17 09 02* i 17 09 03*, upotrijebljen je u 2019. i u 2020. za nasipavanje (postupak R5) u obavljanju komunalne djelatnosti održavanje nerazvrstanih cesta te je u 2019. na odlagalište Petrovačka dola odloženo 45 533,820 t otpada, a u 2020. odloženo je 44 542,760 t. U 2020. na odlagalište je odloženo 991,060 t ili 2,2 % manje otpada nego u 2019.

Od ukupno odložene količine otpada, najveća količina odloženog otpada odnosi se na otpad ključnog broja otpada 20 03 01, odnosno miješani komunalni otpad. U 2019. odloženo je 41 960,560 t miješanog komunalnog otpada, što čini 92,2 % ukupno odloženog otpada u 2019., a u 2020. je odloženo 40 310,520 t ili 90,5 % ukupno odloženog otpada.

Od ukupno odložene količine miješanog komunalnog otpada, na otpad koji je Društvo sakupilo u okviru javne usluge s područja pružanja usluge u 2019. odnosilo se 6 621,380 t ili 15,8 %, a na otpad koji je preuzet od drugih davatelja javne usluge 35 339,180 t ili 84,2 %. U 2020. na otpad koji je Društvo sakupilo u okviru javne usluge odnosilo se 6 440,710 t ili 16,0 %, a na otpad preuzet od drugih davatelja javne usluge 33 869,810 t ili 84,0 %.

U siječnju 2022. donesen je Pravilnik o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 3/22) koji je stupio je na snagu 14. siječnja 2022. Navedenim Pravilnikom je i nadalje propisana dostava podataka o otpadu u ROO, a obrasci NO, SO i OZO su djelomično izmijenjeni i popunjavaju se do 1. ožujka tekuće godine s podacima prethodne kalendarske godine. Uz obrasce nisu navedene upute za popunjavanje, a u Pravilniku je navedeno da u svrhu osiguranja kvalitete podataka obrazovanje obveznika prijave podataka provode nadležna tijela. Ministarstvo koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka i provodi obrazovanje nadležnih tijela te izrađuje Upute za vođenje ROO-a. Izmijenjeni obrasci primjenjuju se od 1. siječnja 2023. do kada će se provesti i elektroničko povezivanje podataka iz elektroničkog očevidnika nastanka i tijeka otpada (e-ONTO) i baze podataka Registar onečišćavanja okoliša.

S obzirom na to da je odredbama Pravilnika o registru onečišćavanja okoliša koji je stupio na snagu 14. siječnja 2022. predviđeno elektroničko povezivanje podataka iz elektroničkog očevidnika nastanka i tijeka otpada (e-ONTO) i baze podataka Registar onečišćavanja okoliša do 1. siječnja 2023., skreće se pozornost da je tijekom 2022. potrebno pravodobno poduzimati aktivnosti kako bi do roka utvrđenog Pravilnikom podaci u informacijskom sustavu e-ONTO bili potpuni i točni.

Prema odredbama članka 24., stavka 4. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, osoba koja upravlja odlagalištem dužna je Ministarstvu dostaviti podatke o masi biorazgradivog komunalnog otpada odloženog na odlagalište na propisanim obrascima dva puta godišnje u roku od 30 dana od isteka polugodišta. Sadržaj i izgled obrasca, te način određivanja mase biorazgradivog komunalnog otpada odloženog na odlagalište propisani su odredbama članaka 47. i 48. Pravilnika o gospodarenju otpadom.

U Obrascu OOO se osim podataka o količini odloženog biorazgradivog komunalnog otpada iskazuju i podaci o količini odloženog ostalog biorazgradivog otpada. Udjel biorazgradivog otpada u komunalnom otpadu određuje se analizom komunalnog otpada ili primjenom koeficijenata propisanih Dodatkom XIII Pravilnika, a podaci o masi biorazgradivog otpada odloženog na odlagalište dostavljaju se na obrascu iz Dodatka XIV Pravilnika (Obrazac OOO) do 30. srpnja i 30. siječnja za prethodno polugodište. Obrazac OOO i upute za popunjavanje obrasca objavljene su na mrežnim stranicama Ministarstva. Podaci se dostavljaju elektroničkim putem u bazu podataka Centralnog sustava upravljanja informacijama o odlagalištima (CSUIO).

Odredbama Pravilnika o gospodarenju otpadom, koji je bio na snazi od 7. prosinca 2017. do 23. srpnja 2020., način izračuna mase biorazgradivog otpada u odloženom otpadu nije bio propisan, a za izračun su korištene upute koje je Ministarstvo objavilo na svojim mrežnim stranicama u svrhu popunjavanja Obrasca OOO, pod nazivom Upute za određivanje količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na odlagališta (za otpad iz grupe 20 i podgrupe 15 01 iz Kataloga otpada), a za sav drugi otpad koji sadrži biorazgradivu komponentu Upute za određivanje količina odloženog ostalog biorazgradivog otpada na odlagališta.

Odredbama Pravilnika o gospodarenju otpadom, odnosno Dodatkom XIII, propisan je samo način izračuna mase biorazgradivog otpada u komunalnom otpadu, dok za sav drugi otpad koji sadrži biorazgradivu komponentu način izračuna Pravilnikom nije propisan te su za izračun biorazgradive komponente i u 2020. korištene prethodno navedene Upute za određivanje količina odloženog ostalog biorazgradivog otpada na odlagališta.

Za potrebe usporedbe podataka s iskazanim podacima u Obrascu OZO koji se dostavlja u ROO jednom godišnje i u kojem se iskazuju godišnji podaci, prema podacima iz polugodišnjih Obrazaca OOO (podaci o odlaganju iskazuju se za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja i od 1. srpnja do 31. prosinca), Državni ured za reviziju sastavio je izračun godišnjih količina odloženog otpada i količina biorazgradive komponente na način da su podaci o količinama odloženog otpada te podaci o količini biorazgradive komponente iz polugodišnjih obrazaca OOO zbrojeni i svedeni na godišnju razinu.

U tablici broj 13 daju se podaci o masi biorazgradivog otpada odloženog na odlagalište Petrovačka dola u 2019. i 2020., prema podacima iz obrazaca OOO svedenim na godišnju razinu.

Tablica broj 13

Podaci o masi biorazgradivog otpada odloženog na odlagalište Petrovačka dola u 2019. i 2020., prema podacima iz obrazaca OOO svedenim na godišnju razinu

Redni broj	Ključni broj otpada	Naziv otpada prema Katalogu otpada	Koeficijent/ udjel biorazgradivog otpada	Ukupno odložena količina otpada u t		Količina biorazgradive komponente u t	
				2019.	2020.	2019.	2020.
	1	2	3	4	5	6 (4/3)	7(5/3)
I.	Količine odloženog biorazgradivog komunalnog otpada						
1.	20 02 01	biorazgradivi otpad	1,00	266,600	221,650	266,600	221,650
2.	20 02 03	ostali otpad koji nije biorazgradiv	-	292,180	129,930	0,000	0,000
3.	20 03 01	miješani komunalni otpad	0,65	41 960,560	40 310,520	27 274,364	26 201,838
4.	20 03 03	ostaci od čišćenja ulica	0,65	120,570	100,470	78,371	65,306
5.	20 03 06	otpad nastao čišćenjem kanalizacije	0,65	9,360	0,000	6,084	0,000
6.	20 03 07	glomazni otpad	0,50	555,820	519,180	277,910	259,590
	Ukupno I.			43 205,090	41 281,750	27 903,329	26 748,384
II.	Količine odloženog ostalog biorazgradivog otpada						
1.	02 01 03	otpadna biljna tkiva	0,00	0,790	0,000	0,000	0,000
2.	02 01 04	otpadna plastika (isključujući ambalažu)	-	33,940	56,100	0,000	0,000
3.	04 01 09	otpad od površinske i završne obrade	-	54,900	46,130	0,000	0,000
4.	04 02 09	otpad od mješovitih (kompozitnih) materijala (impregnirani tekstil, elastomeri, plastomeri)	-	189,440	58,300	0,000	0,000
5.	10 01 01	taložni pepeo, šljaka i prašina iz kotla (osim prašine iz kotla navedene pod 10 01 04*)	-	3,960	5,930	0,000	0,000
6.	10 01 03	lebdeći pepeo od izgaranja treseta i neobrađenog drveta	-	32,620	0,000	0,000	0,000
7.	17 06 04	izolacijski materijali koji nisu navedeni pod 17 06 01* i 17 06 03*	-	314,730	164,010	0,000	0,000
8.	17 09 04	miješani građevinski otpad i otpad od rušenja objekata, koji nije naveden pod 17 09 01*, 17 09 02* i 17 09 03*	-	1 660,410	-	0,000	0,000
9.	19 12 12	ostali otpad (uključujući mješavine materijala) od mehaničke obrade otpada, koji nije naveden pod 19 12 11*	-	1 698,350	2 930,540	0,000	0,000
	Ukupno II			3.989,140	3.261,010	0,000	0,000
	Sveukupno (I + II)			47 194,230	44 542,760	27 903,329	26 748,384

Prema podacima iskazanim u tablici broj 13, na odlagalište Petrovačka dola je u 2019. odloženo 27 903,329 t biorazgradivog otpada, a u 2020. je odloženo 26 748,384 t biorazgradivog otpada, što je 1 154,945 t ili 4,1 % manje nego u 2019.

U 2019. i u 2020. Društvo nije provodilo analizu komunalnog ni drugog otpada kojom bi se utvrdio udjel biorazgradive komponente te je masa biorazgradivog otpada utvrđena izračunom, primjenom udjela propisanih Dodatkom XIII Pravilnika o gospodarenju otpadom, odnosno koeficijenata utvrđenih uputama Ministarstva.

Usporedbom podataka o količini preuzetog otpada na odlagalište Petrovačka dola iz tablice broj 12 i podataka o količini odloženog otpada iz tablice broj 13, vidljivo je da se u 2019. radi o istoj ukupnoj količini otpada odnosno 47 194,230 t te da je u Obrascu OOO za 2019. kao odloženi otpad iskazan i otpad ključnog broja otpada 17 09 04 miješani građevinski otpad i otpad od rušenja objekata, koji nije naveden pod 17 09 01*, 17 09 02* i 17 09 03*, koji je prema Obrascu OZO u 2019. upotrijebljen za nasipavanje. Zbog navedenog je kao odložena iskazana veća količina otpada u 2019. za 1.660,410 t. Za otpad ključnog broja otpada 02 01 03 otpadna biljna tkiva, u 2019. pogrešno je primijenjen koeficijent za izračun mase biorazgradivog otpada, primijenjen je koeficijent 0,00 umjesto koeficijent 1,00, zbog čega je iskazana manja količina odloženog biorazgradivog otpada za 0,790 t. Za 2020. obrazac OOO bio je popunjen istovjetno kao za 2019., ali je tijekom obavljanja revizije Ministarstvo usporedilo podatke iz dostavljenih polugodišnjih obrazaca s godišnjim podacima iz Obrasca OZO te zatražilo ispravak podataka, tako da su za 2020. iskazani točni podaci o količini odloženog otpada, odnosno ukupno preuzeta količina otpada na odlagalište iskazana u Obrascu OZO od 45.493,580 t umanjena je za 950,820 t otpada koji je upotrijebljen za nasipavanje.

Podatke iz Obrasca OOO Ministarstvo koristi za sastavljanje izvješća pod nazivom Pregled podataka o odlaganju i odlagalištima otpada koja se objavljuju za svaku kalendarsku godinu, a podaci se koriste i za izradu međunarodnih i nacionalnih izvješća o stanju odlagališta i odlaganju otpada.

Državni ured za reviziju nalaže dostavljanje točnih podataka o odloženoj količini otpada u Obrascu OOO.

Nadzor postupanja s komunalnim otpadom

Prema odredbama članka 89. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, podnositelj zahtjeva za ishođenje dozvole za gospodarenje otpadom bio je dužan imenovati osobu odgovornu za gospodarenje otpadom koja udovoljava propisanim uvjetima u pogledu stručne spreme i radnog iskustva na poslovima gospodarenja otpadom. Imenovana osoba odgovorna je za gospodarenje otpadom i dužna je obavljati poslove propisane Pravilnikom o gospodarenju otpadom. Prema odredbama članaka 16. i 17. Pravilnika o gospodarenju otpadom, osoba odgovorna za gospodarenje otpadom dužna je provoditi upravljački nadzor obavljanja svih postupaka gospodarenja otpadom sukladno dozvoli za gospodarenje otpadom, osigurati vođenje evidencije te praćenje i provedbu plana postupanja u slučaju izvanrednih događaja, primijeniti upute za rad iz Elaborata i pratiti njihovo provođenje, provoditi unutarnji nadzor provedbe mjera onemogućavanja pristupa neovlaštenim osobama i čišćenja rasutog ili razlivenog otpada, te provoditi i nadgledati vođenje Očevidnika o nastanku i tijeku otpada. Ako se djelatnost gospodarenja otpadom obavlja u građevinama ili dijelovima građevina koje se nalaze na različitim lokacijama, ista fizička osoba može biti imenovana za odgovornu osobu za upravljački nadzor na svim lokacijama na kojima ta pravna ili fizička osoba – obrtnik obavlja djelatnost gospodarenja otpadom.

Društvo je odlukama iz 2018. i 2019. imenovalo direktora i voditeljicu poslovne jedinice Gospodarenje otpadom za odgovorne osobe za gospodarenje otpadom na razini Društva, a imenovane osobe ispunjavale su propisane zakonske uvjete. S obzirom na to da se djelatnost gospodarenja otpadom obavlja na različitim lokacijama, Društvo je imenovalo i odgovornu osobu i zamjenika odgovorne osobe na odlagalištu Petrovačka dola te još tri odgovorne osobe za upravljanje reciklažnim dvorištima i mobilnim reciklažnim dvorištem. Prema odredbama Zakona o gospodarenju otpadom, Društvo više nema obvezu imenovati odgovornu osobu za gospodarenje otpadom.

Prema obrazloženju Društva, imenovane osobe provode upravljački nadzor svih postupaka u vezi s gospodarenjem otpadom sukladno dozvoli za gospodarenje otpadom te uputama za rad iz Elaborata gospodarenja otpadom, koji je izradila ovlaštena stručna osoba, u kojem su opisane metode obavljanja tehnoloških procesa pri sakupljanju i odlaganju otpada. Elaborat gospodarenja otpadom sadrži i upute za rad odnosno hodogram aktivnosti koje se odnose na način obveznog postupanja zaposlenika pri obavljanju tehnoloških procesa.

Prema hodogramu aktivnosti iz Elaborata, pri sakupljanju otpada obvezno se provjerava tehnička ispravnost vozila za sakupljanje otpada, osposobljenost radnika za rad s otpadom i vozilima i dokumentacija potrebna za sakupljanje otpada, a tijekom sakupljanja kontinuirano se provjerava vozilo kako bi se spriječilo rasipanje otpada. Pri zaprimanju otpada na odlagalište, svakodnevno se kontrolira otpad po vrstama i količinama i prateća dokumentacija (prateći listovi i deklaracija) te se na odlagalište prihvaća komunalni otpad i neopasni otpad te stabilni i nereaktivni opasni otpad ako granične vrijednosti onečišćenja u otpadu i eluatu ne prelaze granične vrijednosti za prihvrat neopasnog otpada na odlagališta. Na odlagalište mogu ući vozila samo onih sakupljača komunalnog otpada te prijevoznika s kojima je zaključen ugovor s Društvom te imaju dozvolu za odlaganje. Pri ulazu vozila na odlagalište vozilo se važe, vizualnim pregledom kontrolira se otpad i uspoređuje s pratećom dokumentacijom te se upućuje na mjesto odlaganja. Vrsta i količina otpada evidentira se u očevidniku odnosno knjizi ulaza otpada koji je sastavni dio dnevnika koji se vodi na odlagalištu, a koji sadrži podatke o vozilu (vrsta vozila i registracija), podatke o vrsti količini i podrijetlu (vlasniku) otpada te o čuvarskoj službi i druge podatke. Otpad za koji je potrebna provjera sukladnosti privremeno se skladišti u kontejnerima ili na dijelu plohe za odlaganje otpada na kojoj je ugrađen vodonepropusni sloj, poziva se ovlašteni laboratorij radi analize te se upućuje na odlaganje u slučaju da otpad odgovara karakterizaciji i zadovoljava uvjete za prihvrat na odlagalište neopasnog otpada u suprotnom se vraća osobi koja je predala otpad. Nakon istovara otpada na odlagališnu plohu, otpad se rasprostire u slojeve, povremeno pokriva inertnim materijalom, a nakon popunjavanja etaže prekriva slojem gline ili drugim inertnim materijalom.

Osim nadzora tehnoloških procesa, na odlagalištu se provodi i kontrola provedbe mjera zaštite okoliša i praćenje stanja okoliša (monitoring) prema uvjetima iz okolišne dozvole te se mjere meteorološki parametri, emisije odlagališnog plina, emisije procjedne vode i oborinske vode s površine odlagališta, emisije tehnoloških i oborinskih voda s manipulativnih površina, parametri onečišćenja podzemne i površinskih voda te stabilnost tijela odlagališta.

Osim uputa koje se odnose na način obveznog postupanja pri obavljanju tehnoloških procesa iz Elaborata gospodarenja otpadom, direktor Društva donio je u 2016. Pravilnik o odlaganju otpada na odlagalištu Petrovačka dola, kojim su detaljno propisane obveze zaposlenika koji rade na odlagalištu i koje se osim na primjenu obveznih uputa odnose i na provjeru dokumentacije i evidentiranje usluga koje se obavljaju na odlagalištu kada se na temelju ugovora odlaže otpad drugih sakupljača ili proizvođača otpada (vaganje otpada, fotokopiranje dokumentacije i drugo).

U 2016. je sastavljena i procjena ugroženosti od tehničko-tehnoloških katastrofa i velikih nesreća u kojoj su naznačene vrste opasnih tvari na pojedinim lokacijama poslovanja i mogući uzroci opasnosti u pojedinim procesima rada i na pojedinim lokacijama koji mogu dovesti do tehničko-tehnoloških nesreća (nenamjerna djelovanja) te procjena ugroženosti u slučaju prirodnih katastrofa (potresi, poplave, olujna nevremena, klizanje tla i drugo) i u slučajevima namjernog djelovanja (terorizam i razna djelovanja). U skladu s navedenom procjenom, sastavljen je i operativni plan postupanja kojim se uređuje postupanje Društva u slučajevima pojedinih vrsta nesreća kako bi se minimizirala šteta koja može nastati za stanovništvo te za materijalna i kulturna dobra.

U 2019. i 2020. odgovorne osobe za gospodarenje otpadom obavljale su propisane vrste nadzora u postupanju s komunalnim i drugim otpadom kojim se gospodari na lokacijama gospodarenja otpadom, a prema evidencijama (dnevnicima koji se vode u pisanom obliku) tijekom 2019. i 2020. nije bilo izvanrednih događaja.

Osoba odgovorna za gospodarenje otpadom nadzirala je i vođenje očevidnika o nastanku i tijeku otpada, pri čemu je kontrolirana izvorna dokumentacija i unos u očevidnike koji se vode u komercijalnom programu te sastavljanje propisanih izvješća za ROO i drugih propisanih izvještaja koji se dostavljaju nadležnim tijelima (Obrazac OOO, Obrazac IRDJU). Unos i kontrola unesenih podataka u sustav e-ONTO obavljan je način kako je opisano u naslovu Evidentiranje i praćenje podataka o komunalnom otpadu ovog izvješća i za što su dane preporuke.

U 2019. Društvo je provelo i postupak certificiranja po standardima ISO te je prema pribavljenim certifikatima u poslovanje implementiralo sljedeće standarde: ISO 9001:2015 koji se odnosi na upravljanje kvalitetom, ISO 14001:2015 koji se odnosi na sustave upravljanja okolišem, ISO 27001:2013 koji se odnosi na sustave upravljanja informacijskom sigurnosti, ISO 45001:2018 koji se odnosi na povećanje sigurnosti radnika i smanjenje rizika i poboljšanje uvjeta na radnom mjestu te ISO 50001:2018 koji se odnosi na sustave upravljanja energijom za razne poslovne aktivnosti koje obavlja, između ostalog, i za područje gospodarenja otpadom. Prema certifikatima Društvo zadovoljava propisane norme, a certifikati su važeći do svibnja, odnosno lipnja 2022.

U okviru sektora Zajednički poslovi Društvo ima ustrojenu i poslovnu jedinicu Kontroling i opći poslovi, a voditelj odjela kontrolinga i općih poslova, prema opisu poslova i djelokruga rada iz Kataloga radnih mjesta, provodi i aktivnosti na uspostavi, primjeni, održavanju i poboljšavanju sustava upravljanja kvalitetom sukladno zahtjevima ISO sustava i dokumentima Društva te sudjeluje u ostalim koordiniranim aktivnostima sukladno potrebama drugih organizacijskih jedinica ili potrebama Društva koji s obzirom na organizaciju rada, pravila i standarde struke spadaju u njegov djelokrug rada. Prema obrazloženju Društva, voditeljica odjela kontrolinga provodila je i unutarnji nadzor nad postupcima gospodarenja otpadom, provođenjem uputa za rad i vođenjem propisanih evidencija. Društvo nema pisane procedure za provođenje unutarnjeg nadzora, a nadzor je proveden bez sastavljanja zapisnika.

Državni ured za reviziju preporučuje donošenje internog akta o unutarnjem nadzoru gospodarenja otpadom kojim bi se utvrdio način provođenja nadzora nad postupcima gospodarenja otpadom, provođenjem uputa za rad i vođenjem propisanih evidencija te provođenje nadzora u skladu s donesenim internim aktom. Preporučuje se o obavljenom unutarnjem nadzoru sastaviti zapisnik i dostaviti ga direktoru Društva.

Izobrazno-informativne aktivnosti

Prema odredbama članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, planovi gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave, između ostalog, obavezno sadržavaju i mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada, uključujući izobrazno-informativne aktivnosti, a prema odredbama članka 28. navedenog Zakona provođenje izobrazno-informativne aktivnosti dužno je na svom području osigurati izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave. Izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti je, prema odredbama članka 39. navedenog Zakona, sastavni dio godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave.

Prema odredbama članka 8. Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom, jedinica lokalne samouprave i davatelj javne usluge dužni su na svojoj mrežnoj stranici objaviti i ažurno održavati popis koji sadrži informacije o lokacijama mobilnih reciklažnih dvorišta po naseljima, lokacijama spremnika za odvojeno sakupljanje komunalnog otpada postavljenih na javnoj površini i područjima u kojima se spremnici za odvojeno sakupljanje komunalnog otpada izravno ustupaju korisniku usluge. Prema odredbama članka 15. Uredbe, jedinica lokalne samouprave i davatelj javne usluge dužni su putem sredstava javnog informiranja, mrežne stranice, dostavom pisane obavijesti ili na drugi za korisnika usluge prikladan način osigurati, da je korisnik usluge, prije sklapanja ugovora o korištenju javne usluge ili izmjene i/ili dopune ugovora, upoznat s propisanim odredbama koje uređuju sustav sakupljanja komunalnog otpada, ugovorom i pravnim posljedicama. Davatelj javne usluge je dužan na svojoj mrežnoj stranici objaviti i održavati poveznice na mrežne stranice Narodnih novina na kojima su objavljeni Zakon o održivom gospodarenju otpadom i Uredba o gospodarenju komunalnim otpadom, digitalnu presliku odluke o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada, digitalnu presliku cjenika i obavijest o načinu podnošenja prigovora sukladno obvezama iz posebnog propisa kojim se uređuje zaštita potrošača.

Prema odredbama članka 16. Uredbe, Obavijest o prikupljanju miješanog komunalnog otpada, biorazgradivog komunalnog otpada i reciklabilnog komunalnog otpada, mora sadržavati plan s datumima i okvirnim vremenom primopredaje miješanog komunalnog otpada, biorazgradivog komunalnog otpada i reciklabilnog komunalnog otpada, lokaciju i radno vrijeme reciklažnog dvorišta, lokaciju, datum i radno vrijeme mobilnog reciklažnog dvorišta, plan s datumima preuzimanja glomaznog otpada u okviru javne usluge, lokacije spremnika za odvojeno sakupljanje komunalnog otpada na javnoj površini, uputu o kompostiranju za korisnika usluge koji kompostira biootpad, uputu o postupanju s miješanim komunalnim otpadom, biorazgradivim komunalnim otpadom i reciklabilnim komunalnim otpadom, kontakt podatke i način podnošenja zahtjeva za preuzimanje komunalnog otpada na zahtjev korisnika usluge te uputu o preuzimanju komunalnog otpada na zahtjev korisnika usluge. Davatelj javne usluge dužan je korisniku usluge do kraja prosinca tekuće kalendarske godine za iduću kalendarsku godinu dostaviti navedenu obavijest u pisanom obliku ili putem mrežne stranice kad je to korisniku usluge prihvatljivo.

Na mrežnim stranicama Društva objavljene su poveznice na mrežne stranice Narodnih novina na kojima su objavljeni propisi o gospodarenju otpadom, odluke o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada i cjenici za sve jedinice lokalne samouprave na čijem području pruža uslugu te obavijest o načinu podnošenja prigovora potrošača. Objavljene su i informacije o lokacijama mobilnog reciklažnog dvorišta po naseljima, o radnom vremenu mobilnog reciklažnog dvorišta, lokacijama spremnika za odvojeno sakupljanje komunalnog otpada postavljenih na javnoj površini i područjima u kojima se spremnici za odvojeno sakupljanje komunalnog otpada izravno ustupaju korisniku usluge. Tijekom primjene novog načina obračuna cijene javne usluge Društvo je na mrežnim stranicama objavilo i posebnu obavijest korisnicima javne usluge u kojoj je dodatno pojasnilo pojedine pojmove koji se odnose na sustav sakupljanja komunalnog otpada te novi način obračuna cijene javne usluge, odnosno na što se odnosi obvezna minimalna cijena javne usluge i kako se obračunava cijena za količinu predanog otpada te koji se sve troškovi financiraju iz cijene javne usluge. U obavijesti je naveden i način odvojenog prikupljanja otpada na kućnom pragu (papir i plastika jednom mjesečno prema rasporedu), lokacije zelenih otoka za odvojeno prikupljanje papira, plastične, staklene i metalne ambalaže te način funkcioniranja reciklažnog i mobilnog reciklažnog dvorišta.

Za područje pojedinih jedinica lokalne samouprave objavljene su na mrežnim stranicama Društva i zasebne obavijesti o rasporedu odvoza otpada za tekuću godinu, uputa kako zbrinuti višak komunalnog otpada (u slučaju da preuzeti spremnik u pojedinim situacijama nije dovoljan, višak otpada se zbrinjava putem doplatnih vrećica), uputa kako zbrinuti veće količine komunalnog otpada uz naknadu (na temelju pisanog zahtjeva koji se predaje Društvu osobno ili elektroničkom poštom), upute za kućno kompostiranje s informacijama zašto je ono poželjno, upute o načinu zbrinjavanja glomaznog otpada (raspored besplatnog odvoza s kućnog praga koji korisnici mogu koristiti jednom godišnje uz prethodnu prijavu ili mogućnost besplatnog zbrinjavanja u reciklažnom dvorištu), upute o pravilnom razvrstavanju papira i plastike i drugo. Obavijesti su dostavljene korisnicima i u pisanom obliku na kućnu adresu do kraja prosinca tekuće kalendarske godine za iduću kalendarsku godinu.

Osim propisanih aktivnosti, Društvo je u cilju informiranja građana o obvezi odvojenog prikupljanja biootpada u 2020. na području Grada Vukovara provelo anketu kojoj se odazvalo približno 7,0 % korisnika javne usluge, kojom je ispitalo zainteresiranost korisnika za uslugu odvojenog sakupljanja biootpada. Anketni upitnik mogao se ispuniti pisanim putem ili na mrežnim stranicama Društva, a ispitalo se jesu li korisnici zainteresirani preuzeti posebni spremnik za biootpad koji će sakupljati Društvo ili će preuzeti besplatni komposter i kompostirati u vlastitom vrtu. Analizom prikupljenih odgovora utvrđeno je kako većina korisnika ne daje prednost korištenju mrežne stranice kao komunikacijskom sredstvu (povratne informacije najvećim su dijelom primljene putem tiskanog anketnog upitnika ili telefonom), a iz relativno slabog odaziva zaključeno je kako korisnici uglavnom nisu zainteresirani za aktivno sudjelovanje u poboljšanju kvalitete javne usluge. Značajan broj korisnika (31,0 %) izjasnio se da nije zainteresiran za razvrstavanje biootpada (ni odlaganjem u zasebni spremnik ni kućnim kompostiranjem), a za odvojeno sakupljanje biootpada putem spremnika Društva izjasnilo se 21,0 % ispitanika. Dio ispitanika se i telefonski izjasnio da povećanje cijene javne usluge u slučaju odvojenog predavanja biootpada smatraju najvećom zaprekom za odvojeno prikupljanje biootpada.

Državni ured za reviziju preporučuje i nadalje provoditi izobrazno-informativne aktivnosti te u sljedećem razdoblju više pozornosti posvetiti edukaciji građana u vezi s postizanjem planiranih ciljeva gospodarenja otpadom i koristima koje se od postizanja ciljeva očekuju (smanjenje onečišćenja okoliša i drugo). Nadalje, provoditi izobrazno-informativne aktivnosti u vezi s ispravnim načinom odvajanja komunalnog otpada i koristima takvog načina odvajanja. Prije uvođenja odvojenog sakupljanja biootpada iz kućanstva potrebno je provesti dodatne aktivnosti na edukaciji građana o odvojenom sakupljanju i ispravnom načinu odvajanja biootpada iz kućanstva.

Prema odredbama članka 114. Zakona o gospodarenju otpadom, informativne aktivnosti o gospodarenju otpadom i nadalje su obveza jedinica lokalne samouprave, koje su dužne o svom trošku na odgovarajući način osigurati godišnje provedbu informativnih aktivnosti u svezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito najmanje jednu javnu tribinu, te informativne publikacije o gospodarenju otpadom. Također su obvezne u sklopu mrežne stranice uspostaviti i ažurno održavati mrežne stranice sa svim bitnim informacijama o gospodarenju otpadom na svojem području. S obzirom na to da je prema odredbama članka 188. Zakona, stupanjem na snagu navedenog Zakona veći dio Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom stavljen izvan snage, za davatelje javne usluge i nadalje postoji obveza utvrđena naprijed opisanim odredbama članka 16. navedene Uredbe, koja se odnosi na Obavijest o prikupljanju miješanog komunalnog otpada, biorazgradivog komunalnog otpada i reciklabilnog komunalnog otpada.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA KOMUNALNIM OTPADOM U TRGOVAČKOM DRUŠTVU KOMUNALAC D.O.O. ZA KOMUNALNO GOSPODARSTVO, VUKOVAR

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti gospodarenja komunalnim otpadom u Društvu. Ciljevi revizije bili su provjeriti uspostavu pravnog i planskog okvira za učinkovito gospodarenje komunalnim otpadom, ocijeniti ostvarenje planskih ciljeva za gospodarenje otpadom u poslovanju Društva, ocijeniti uspostavu učinkovitog sakupljanja i zbrinjavanja komunalnog otpada, provjeriti uspostavu odgovarajućeg i transparentnog financiranja sustava gospodarenja komunalnim otpadom koji bi sve sudionike poticao na povećanje količina odvojeno prikupljenog komunalnog otpada, ocijeniti evidentiranje i praćenje podataka o komunalnom otpadu, ocijeniti uspostavu učinkovitog nadzora nad gospodarenjem komunalnim otpadom, provjeriti provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti u području gospodarenja komunalnim otpadom te transparentnost i javnu dostupnost podataka o komunalnom otpadu.

Na temelju revizijom utvrđenih činjenica, primjenjujući utvrđene kriterije, Državni ured za reviziju ocijenio je da je Društvo provodilo propisane aktivnosti u vezi sa sakupljanjem komunalnog otpada u skladu s odlukama jedinica lokalne samouprave, pribavljanjem propisanih dozvola za gospodarenje otpadom, provođenjem nadzora nad zaštitom okoliša te provođenjem izobrazno-informativnih aktivnosti. Međutim, ocijenjeno je da postoje nepravilnosti i propusti koje se odnose na planiranje mjera i aktivnosti i ciljeva u gospodarenju otpadom u planovima poslovanja Društva, donošenje cjenika javne usluge u skladu s propisima, knjigovodstveno praćenje prihoda i rashoda od djelatnosti javne usluge, sastavljanje Izvješća o radu davatelja javne usluge, dostavljanje podataka o otpadu u informacijski sustav e-ONTO te obavljanje nadzora sustava gospodarenja otpadom i sastavljanje zapisnika o obavljenom nadzoru.

Slijedom navedenog, Državni ured za reviziju ocjenjuje da je gospodarenje komunalnim otpadom u Društvu **djelomično učinkovito** te daje sljedeće preporuke, prema područjima revizije:

1. Gospodarenje komunalnim otpadom u trgovačkom društvu Komunalac d.o.o. za komunalno gospodarstvo, Vukovar
 - 1.1. Godišnjim planovima poslovanja Društva planirati mjere i aktivnosti u gospodarenju komunalnim otpadom kojima se, u okviru nadležnosti i mogućnosti Društva, najviše pridonosi ciljevima utvrđenim na državnoj razini.
 - 1.2. Godišnjim planovima poslovanja Društva planirati visinu sredstava za realizaciju pojedinih aktivnosti i izvore financiranja te odrediti rokove za realizaciju pojedinih aktivnosti.
 - 1.3. Pri planiranju izgradnje građevina za gospodarenje otpadom, preporučuje se obratiti pozornost na kapacitet i ekonomičnost ovih građevina, s obzirom na to da je izgradnja ovih građevina planirana i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine u okviru CGO-a Orlovnjak, koji je predviđen za obradu otpada s područja Vukovarsko-srijemske županije.

1.4. Donijeti strateški plan Društva kojim bi se na dulji rok odredili ciljevi Društva u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom u skladu s očekivanjima osnivača te ciljevima koje je prema novom Zakonu o gospodarenju otpadom potrebno postići do 2035.

2. Sakupljanje i zbrinjavanje komunalnog otpada

2.1. U narednom razdoblju poduzeti aktivnosti za osiguranje preduvjeta za odvojeno prikupljanje biootpada na obračunskom mjestu korisnika usluge i aktivnosti za pronalaženje najekonomičnijeg načina zbrinjavanja biootpada te glomaznog otpada u okviru postojećih mogućnosti.

2.2. Uputiti Fondu iskaz interesa za zaključivanje ugovora kojim će se odrediti uvjeti sakupljanja i predaje reciklabilnog komunalnog otpada čiji tokovi se sastoje pretežito od otpadne ambalaže i kojeg je davatelj javne usluge preuzeo od korisnika usluge.

2.3. Prema postojećim uvjetima na reciklažnim dvorištima, uputiti zahtjev Fondu za zaključivanje ugovora za sudjelovanje u sustavu povratne naknade za otpad obuhvaćen sustavom povratne naknade.

3. Financiranje sustava gospodarenja komunalnim otpadom

3.1. Pri donošenju novih cjenika, cijenu javne usluge utvrditi u skladu s odredbama Zakona o gospodarenju otpadom, a omjer cijene za količinu predanog miješanog otpada i cijene obvezne minimalne javne usluge u cijeni javne usluge odmjeriti na način koji će osigurati obavljanje javne usluge na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način izbjegavajući neopravdano visoke troškove, u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša, javnosti rada i onečišćivač plaća. Cijenu javne usluge odrediti na način kojim se potiče odvojeno sakupljanje otpada.

3.2. Uplaćivati namjensku naknadu za gradnju građevina za gospodarenje komunalnim otpadom Gradu Vukovaru u roku utvrđenom Odlukom o načinu pružanja javne usluge Grada Vukovara.

3.3. Voditi evidenciju prihoda i rashoda od javne usluge tako da je u svakom trenutku moguće utvrditi postojeće prihode i rashode od javne usluge u skladu s odredbom Zakona o gospodarenju otpadom.

3.4. Pri sastavljanju izvješća o poslovanju davatelja javne usluge i za potrebe drugih izvješća koja se dostavljaju jedinicama lokalne samouprave na području pružanja usluge te osnivaču, u rashode od obavljanja javne usluge uključiti i rashode od odlaganja komunalnog otpada koji je sakupljen u okviru javne usluge, kako bi se dobio vjerodostojan podatak o tome pokrivaju li prihodi od obavljanja javne usluge u potpunosti rashode od obavljanja javne usluge, odnosno osigurava li cijena javne usluge ekonomski održivo poslovanje te sigurnost, redovitost i kvalitetu pružanja usluge.

- 3.5. Dostavljati izvješća o radu davatelja javne usluge na propisanom obrascu i u propisanom roku predstavničkim tijelima jedinica lokalne samouprave na čijem području pruža javnu uslugu, u skladu s odredbama Zakona o gospodarenju otpadom.
- 3.6. Pri popunjavanju Obrasca IRDJU, obratiti pozornost na točnost i pouzdanost podataka te usporedivost podataka za područje pojedinih jedinica lokalne samouprave na području pružanja usluge, kako bi se ispunila svrha Izvješća o radu davatelja javne usluge, odnosno pregled kvalitete, redovitosti i ekonomske učinkovitosti sustava sakupljanja komunalnog otpada.

4. Evidentiranje i praćenje podataka o komunalnom otpadu

- 4.1. Pravodobno kontrolirati podatke koji se mrežnim poveznicama automatski razmjenjuju sa sustavom e-ONTO.
- 4.2. U ugovorima koji se zaključuju sa subjektima koji odlažu otpad na odlagalište i koji su obveznici sustava e-ONTO, navesti i odredbu da se pri dovoženju otpada na odlaganje obvezno prilaže prateći list otvoren u sustavu e-ONTO, odnosno e-PL-O. Preporučuje se i pri predaji otpada na oporabu ili na zbrinjavanje drugim subjektima, uz otpad predavati prateći list otvoren u sustavu e-ONTO, odnosno e-PL-O.
- 4.3. S obzirom na to da je odredbama Pravilnika o registru onečišćavanja okoliša koji je stupio na snagu 14. siječnja 2022. predviđeno elektroničko povezivanje podataka iz elektroničkog očevidnika nastanka i tijeka otpada (e-ONTO) i baze podataka Registar onečišćavanja okoliša do 1. siječnja 2023., skreće se pozornost da je tijekom 2022. potrebno pravodobno poduzimati aktivnosti kako bi do roka utvrđenog Pravilnikom podaci u informacijskom sustavu e-ONTO bili potpuni i točni.
- 4.4. Količine komunalnog otpada nastale obavljanjem komunalnih djelatnosti Društva, koje nisu prikupljene u sklopu javne usluge, prijaviti u ROO u Obrascu NO, u skladu s tumačenjem Sektora za održivo gospodarenje otpadom pri Ministarstvu.
- 4.5. Dostavljati točne podatke o odloženoj količini otpada u Obrascu OOO.

5. Nadzor postupanja s komunalnim otpadom

- 5.1. Donijeti interni akt o unutarnjem nadzoru gospodarenja otpadom kojim bi se utvrdio način provođenja nadzora nad postupcima gospodarenja otpadom, provođenjem uputa za rad i vođenjem propisanih evidencija te provođenje nadzora u skladu s donesenim internim aktom. Preporučuje se o obavljenom unutarnjem nadzoru sastaviti zapisnik i dostaviti ga direktoru Društva.

6. Izobrazno-informativne aktivnosti

- 6.1. I nadalje provoditi izobrazno-informativne aktivnosti te u sljedećem razdoblju više pozornosti posvetiti edukaciji građana u vezi s postizanjem planiranih ciljeva gospodarenja otpadom i koristima koje se od postizanja ciljeva očekuju (smanjenje onečišćenja okoliša i drugo). Nadalje, provoditi izobrazno-informativne aktivnosti u vezi s ispravnim načinom odvajanja komunalnog otpada i koristima takvog načina odvajanja. Prije uvođenja odvojenog sakupljanja biootpada iz kućanstva poduzeti dodatne aktivnosti na edukaciji građana o odvojenom sakupljanju i ispravnom načinu odvajanja biootpada iz kućanstva.

Državni ured za reviziju mišljenja je da bi se provedbom navedenih preporuka postigla poboljšanja u vezi s ostvarenjem planskih ciljeva u gospodarenju komunalnim otpadom, uspostavilo odgovarajuće i transparentno financiranje sustava gospodarenja komunalnim otpadom koji bi korisnike javne usluge poticao na povećanje količina odvojeno prikupljenog komunalnog otpada, unaprijedio sustav sakupljanja i zbrinjavanja komunalnog otpada te poboljšala kvaliteta podataka o komunalnom otpadu i nadzor nad postupanjem s komunalnim otpadom, čime bi se povećala učinkovitost gospodarenja komunalnim otpadom u Republici Hrvatskoj.

OČITOVANJE TRGOVAČKOG DRUŠTVA KOMUNALAC D.O.O. ZA KOMUNALNO GOSPODARSTVO, VUKOVAR

Trgovačko društvo Komunalac d.o.o. za komunalno gospodarstvo, Vukovar očitovalo se na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti gospodarenja komunalnim otpadom u trgovačkom društvu Komunalac d.o.o. za komunalno gospodarstvo, Vukovar. U očitovanju navodi da prihvaća preporuke Državnog ureda za reviziju. Navodi da je u 2022. u suradnji s Gradom Vukovarom u tijeku nabava spremnika za odvojeno sakupljanje biootpada i priprema dokumentacije za uspostavu mobilnog postrojenja za obradu glomaznog otpada. Navodi da do srpnja 2022. Ministarstvo nije uskladilo sustav e-ONTO s Pravilnikom o gospodarenju otpadom, što je prema odredbama navedenog Pravilnika trebalo biti usklađeno do 1. studenoga 2021. i da je u sustavu e-ONTO u primjeni prateći list koji je bio propisan Pravilnikom o gospodarenju otpadom koji je bio na snazi od 7. prosinca 2017. do 23. srpnja 2020. Navodi da su sve količine komunalnog otpada nastale obavljanjem komunalnih djelatnosti prilikom prijave podataka u ROO za 2021. prijavljene u Obrascu NO.

Prilog 1

Podaci o vrsti i količini otpada te postupcima za koje je namijenjen, za otpad prikupljen u okviru javne usluge putem spremnika na javnim površinama i na obračunskom mjestu korisnika usluge za 2019. i 2020.
(Obrazac SO-1)

Redni broj	Ključni broj otpada	Naziv otpada prema Katalogu otpada	2019.		2020.		Indeks 2020/2019 7=5/3
			Količina u t	Postupak za koji je namijenjen	Količina u t	Postupak za koji je namijenjen	
	1	2	3	4	5	6	
1. Grad Vukovar							
1.1.	15 01 07	staklena ambalaža	49,960	R	38,122	R	76,3
1.2.	20 01 01	papir i karton	296,705	R	331,681	R	111,8
1.3.	20 01 39	plastika	53,488	R	83,572	R	156,2
1.4.	20 02 03	ostali otpad koji nije biorazgradiv	153,330	D 1	127,610	D 1	83,2
1.5.	20 03 01	miješani komunalni otpad	5 932,200	D 1	5 678,860	D 1	95,7
1.6.	20 03 03	ostaci od čišćenja ulica	120,570	D 1	96,620	D 1	80,1
1.7.	20 03 07	glomazni otpad	136,330	D 1	168,890	D 1	123,9
Ukupno			6 742,583		6 525,355		96,8
2. Općina Bogdanovci							
2.1.	15 01 07	staklena ambalaža	-	-	0,674	R	-
2.2.	20 01 01	papir i karton	10,108	R	1,898	R	18,8
2.3.	20 01 39	plastika	2,976	R	3,723	R	125,1
2.4.	20 03 01	miješani komunalni otpad	271,710	D 1	250,490	D 1	92,2
2.5.	20 03 07	glomazni otpad	4,250	D 1	5,440	D1	128,0
Ukupno			289,044		262,225		90,7
3. Općina Lovas							
3.1.	15 01 07	staklena ambalaža	-	-	0,404	R	-
3.2.	20 01 01	papir i karton	5,200	R	1,152	R	22,2
3.3.	20 01 39	plastika	1,846	R	2,217	R	120,1
3.4.	20 03 01	miješani komunalni otpad	193,200	D 1	303,520	D 1	157,1
3.5.	20 03 07	glomazni otpad	5,140	D 1	3,720	D 1	72,4
Ukupno			205,386		311,013		151,4
4. Općina Tompojevci							
4.1.	15 01 07	staklena ambalaža	-	-	0,539	R	-
4.2.	20 01 01	papir i karton	8,167	R	1,589	R	19,5
4.3.	20 01 39	plastika	2,950	R	2,928	D 1	99,2
4.4.	20 03 01	miješani komunalni otpad	224,270	D 1	207,840	D 1	92,7
4.5.	20 03 07	glomazni otpad	3,060	D 1	1,060	D 1	34,6
Ukupno			238,447		213,956		89,7
Sveukupno			7 475,460		7 312,549		97,8

D postupci zbrinjavanja otpada, D 1 Odlaganje otpada u ili na tlo (npr. odlagalište itd.)

R postupci oporabe otpada

Prilog 2

Podaci o vrsti i količini otpada te postupcima za koje je namijenjen, za otpad prikupljen u reciklažnim dvorištima za 2019. i 2020.
(Obrazac SO-3-2)

Redni broj	Ključni broj otpada	Naziv otpada prema Katalogu otpada	2019.		2020.		Indeks 2020/2019 7=5/3
			Količina u t	Postupak za koji je namijenjen	Količina u t	Postupak za koji je namijenjen	
	1	2	3	4	5	6	
1. Grad Vukovar (Reciklažno dvorište Petrovačka dola)							
1.1.	16 01 03	otpadne gume	0,668	R	1,366	R	204,5
1.2.	17 06 03*	ostali izolacijski materijali, koji se sastoje ili sadrže opasne tvari	5,776	D1	2,999	D1	51,9
1.3.	17 06 05*	građevinski materijali koji sadrže azbest	12,671	D1	13,589	D1	107,2
Ukupno			19,115		17,954		93,9
2. Općina Tompojevci (Reciklažno dvorište Mikluševci)							
2.1.	15 01 01	papirna i kartonska ambalaža	0,039	R	0,036	R	92,3
2.2.	15 01 02	plastična ambalaža	0,313	R	0,184	R	58,8
2.3.	15 01 04	metalna ambalaža	0,102	R	0,006	R	5,9
2.4.	15 01 07	staklena ambalaža	0,592	R	1,021	R	172,5
2.5.	15 01 10*	ambalaža koja sadrži ostatke opasnih tvari ili je onečišćena opasnim tvarima	0,114	R	0,424	R	371,9
2.6.	16 01 03	otpadne gume	0,582	R	1,009	R	173,4
2.7.	16 05 04*	plinovi u posudama pod tlakom (uključujući halone) koji sadrže opasne tvari	0,004	D	0,007	D	175,0
2.8.	17 01 02	cigle	0,300	R	-	-	-
2.9.	17 01 03	crijep/pločice i keramika	0,563	R	0,054	R	9,6
2.10.	17 06 01*	izolacijski materijali koji sadrže azbest	0,170	D	-	-	-
2.11.	17 06 03*	ostali izolacijski materijali, koji se sastoje ili sadrže opasne tvari	1,746	D	-	-	-
2.12.	17 06 04	izolacijski materijali koji nisu navedeni pod 17 06 01* i 17 06 03*	0,028	D	0,042	D	150,0
2.13.	17 06 05*	građevinski materijali koji sadrže azbest	-	-	3,840	D	-
2.14.	17 08 02	građevinski materijali na bazi gipsa koji nisu navedeni pod 17 08 01*	0,015	R	-	-	-
2.15.	20 01 01	papir i karton	0,740	R	0,535	R	72,3
2.16.	20 01 02	staklo	0,236	R	0,161	R	68,2
2.17.	20 01 10	odjeća	0,919	R	1,696	R	184,5
2.18.	20 01 11	tekstili	0,061	R	0,060	R	98,4
2.19.	20 01 19*	pesticidi	0,014	R	0,014	D	100,0
2.20.	20 01 26*	ulja i masti koji nisu navedeni pod 20 01 25*	-	-	0,008	D	-
2.21.	20 01 27*	boje, tinte, ljepila i smole, koje sadrže opasne tvari	-	-	0,030	D	-
2.22.	20 01 34	baterije i akumulatori, koji nisu navedeni pod 20 01 33*	0,001	R	-	-	-
2.23.	20 01 35*	odbačena električna i elektronička oprema koja nije navedena pod 20 01 21* i 20 01 23*, koja sadrži opasne komponente	1,045	R	1,660	D	158,9
2.24.	20 01 39	plastika	0,621	R	0,853	R	137,4
2.25.	20 01 40	metali	1,396	R	1,308	R	93,7
2.26.	20 03 07	glomazni otpad	3,810	D	7,636	D	200,4
Ukupno			13,411		20,584		153,5
Sveukupno			32,526		38,538		118,5

Prilog 3

Podaci o vrsti i količini otpada te postupcima za koje je namijenjen, za otpad prikupljen u mobilnom reciklažnom dvorištu za 2019. i 2020.
(Obrazac SO-3-1)

Redni broj	Ključni broj otpada	Naziv otpada prema Katalogu otpada	2019.		2020.		Indeks 2020/2019 7(5/3*100)
			Količina u t	Postupak za koji je namijenjen	Količina u t	Postupak za koji je namijenjen	
	1	2	3	4	5	6	
1. Grad Vukovar							
1.1.	08 03 17*	otpadni tiskarski toneri koji sadrže opasne tvari	0,026	R	0,021	D	80,8
1.2.	20 01 19*	pesticidi	0,010	D	0,015	D	150,0
1.3.	20 01 25	jestiva ulja i masti	0,005	R	0,003	R	60,0
1.4.	20 01 28	boje, tinte, ljepila i smole, koje nisu navedene pod 20 01 27*	0,150	D	0,123	D	82,0
1.5.	20 01 32	lijekovi koji nisu navedeni pod 20 01 31*	0,006	D	0,003	D	50,0
1.6.	20 01 33*	baterije i akumulatori obuhvaćeni pod 16 06 01*, 16 06 02* ili 16 06 03* i nesortirane baterije i akumulatori koji sadrže te baterije	-	-	-	-	-
1.7.	20 01 34	baterije i akumulatori, koji nisu navedeni pod 20 01 33*	0,015	R	0,009	R	60,0
1.8.	20 01 35*	odbačena električna i elektronička oprema koja nije navedena pod 20 01 21* i 20 01 23*, koja sadrži opasne komponente	0,160	R	0,119	R	74,4
1.9.	20 01 36	odbačena električna i elektronička oprema, koja nije navedena pod 20 01 21*, 20 01 23* i 20 01 35*	-	-	0,044	D	-
Ukupno			0,372		0,337		90,6
2. Općina Bogdanovci							
2.1.	08 03 17*	otpadni tiskarski toneri koji sadrže opasne tvari	0,005	D	0,006	D	120,0
2.2.	20 01 19*	pesticidi	0,002	D	0,004	D	200,0
2.3.	20 01 25	jestiva ulja i masti	-	-	0,001	R	
2.4.	20 01 28	boje, tinte, ljepila i smole, koje nisu navedene pod 20 01 27*	0,026	D	0,033	D	126,9
2.5.	20 01 32	lijekovi koji nisu navedeni pod 20 01 31*	-	-	0,001	D	-
2.6.	20 01 33*	baterije i akumulatori obuhvaćeni pod 16 06 01*, 16 06 02* ili 16 06 03* i nesortirane baterije i akumulatori koji sadrže te baterije	-	-	0,000	D	-
2.7.	20 01 34	baterije i akumulatori, koji nisu navedeni pod 20 01 33*	-	-	0,002	R	-
2.8.	20 01 35*	odbačena električna i elektronička oprema koja nije navedena pod 20 01 21* i 20 01 23*, koja sadrži opasne komponente	0,035	R	0,032	R	91,4
2.9.	20 01 36	odbačena električna i elektronička oprema, koja nije navedena pod 20 01 21*, 20 01 23* i 20 01 35*	-	-	0,012	D	-
Ukupno			0,068		0,091		133,8
3. Općina Lovas							
3.1.	08 03 17*	otpadni tiskarski toneri koji sadrže opasne tvari	-	-	0,006	D	-
3.2.	20 01 19*	pesticidi	-	-	0,004	D	-
3.3.	20 01 25	jestiva ulja i masti	-	-	0,001	R	-

Redni broj	Ključni broj otpada	Naziv otpada prema Katalogu otpada	2019.		2020.		Indeks 2020/2019
			Količina u t	Postupak za koji je namijenjen	Količina u t	Postupak za koji je namijenjen	
3.4.	20 01 28	boje, tinte, ljepila i smole, koje nisu navedene pod 20 01 27*	-	-	0,033	D	-
3.5.	20 01 32	lijekovi koji nisu navedeni pod 20 01 31*	-	-	0,001	D	-
3.6.	20 01 33*	baterije i akumulatori obuhvaćeni pod 16 06 01*, 16 06 02* ili 16 06 03* i nesortirane baterije i akumulatori koji sadrže te baterije	-	-	0,000	D	-
3.7.	20 01 34	baterije i akumulatori, koji nisu navedeni pod 20 01 33*	-	-	0,002	R	-
3.8.	20 01 35*	odbačena električna i elektronička oprema koja nije navedena pod 20 01 21* i 20 01 23*, koja sadrži opasne komponente	-	-	0,032	R	-
3.9.	20 01 36	odbačena električna i elektronička oprema, koja nije navedena pod 20 01 21*, 20 01 23* i 20 01 35*	-	-	0,012	D	-
Ukupno			0,00		0,091		-
4. Općina Tompojevci							
4.1.	08 03 17*	otpadni tiskarski toneri koji sadrže opasne tvari	0,005	R	0,006	D	120,0
4.2.	20 01 19*	pesticidi	0,002	D	0,004	D	200,0
4.3.	20 01 25	jestiva ulja i masti			0,001	R	
4.4.	20 01 28	boje, tinte, ljepila i smole, koje nisu navedene pod 20 01 27*	0,040	D	0,033	D	82,5
4.5.	20 01 32	lijekovi koji nisu navedeni pod 20 01 31*	-	-	0,001	D	-
4.6.	20 01 33*	baterije i akumulatori obuhvaćeni pod 16 06 01*, 16 06 02* ili 16 06 03* i nesortirane baterije i akumulatori koji sadrže te baterije	-	-	0,000	D	-
4.7.	20 01 34	baterije i akumulatori, koji nisu navedeni pod 20 01 33*	-	-	0,002	R	-
4.8.	20 01 35*	odbačena električna i elektronička oprema koja nije navedena pod 20 01 21* i 20 01 23*, koja sadrži opasne komponente	0,021	R	0,032	R	152,4
4.9.	20 01 36	odbačena električna i elektronička oprema, koja nije navedena pod 20 01 21*, 20 01 23* i 20 01 35*	-	-	0,012	D	-
Ukupno			0,068		0,091		133,8
Sveukupno			0,508		0,610		120,1